

ΚΟΝΙΤΣΑ

129. Ιούλιος - Αύγουστος 2006

Κόνιτσα

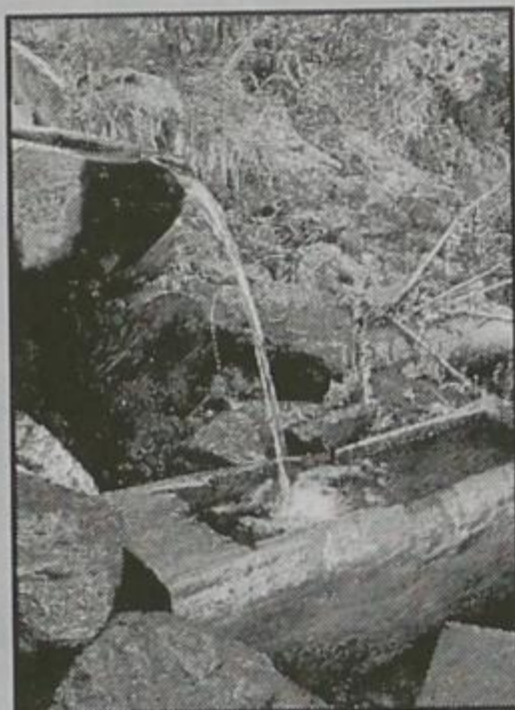
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 129. Ιούλιος - Αύγουστος 2006 • Euro 3

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΣΕΛ.

241	Για το ξαναζωντάνεμα του Κάμπου, Ι. Λυμπερόπουλου
243	Πληθυσμιακή εξέλιξη χωριών Κόνιτσας, Η. Ανδρέου
247	Οι πολιτικοί μας χάνουν το μέτρο, Ν. Ρεμπέλη
250	Επιδρομή ληστών στη Σταρίτσανη, Χ. Γκούτου
253	Τα παντρολογήματα της Βγένως, Ι. Λυμπερόπουλου
265	25 χρόνια χωρίς πνεύματα και τόνους, Α. Πολίτη
268	Η σύναξη των αποφοίτων του '70, Χ. Μαλάμη
269	Τα δείπνα της Εκάτης, Ν. Ρεμπέλη
270	Λαϊκές φράσεις, Σωκ. Οικονόμου
272	Αναγνωστοπούλειος Σχολή, Ι.Γ.Π.
277	Απόψεις, Ειρ. Κίτσιου
280	Εκδηλώσεις στη Μολυβδοσκεπάστη, Απ. Ριστάνη
283	Ο 15αύγουστος στη Μολυβδοσκεπάστη, Ι. Δάφνη
285	Πάδαις 15.8.2006, Ι. Μεσσή
287	Κερασοβίτικα 2006, Κ. Χαρισιάδη
291	Βιβλιοπαρουσίαση, Ι.Τ.
294	Βιβλιοπαρουσίαση, Ι. Τσάγκα
296	Χαιρετισμός, Μ. Ζυγούρη
297	Εκλογικά επίκαιρα, Σ.Τ.
299	Τα Κουδαρίτικα, Κ.Γ. Κίτσιου
303	Αγώνες τοξοβολίας, "Τύμφη"
305	Ο καθηγητής μας, Χ. Σκορδά
307	Επιστολή επισκέπτη, Ε.Ε.
309	Ανοικτή επιστολή, Γ. Μάρραιη
310	Ειδήσεις - Κοινωνικά

129. Ιούλιος - Αύγουστος 2006

(Φωτ. εξωφ. Π. Σ.Τ.
Στις πλαγιές του Σμόλικα

Εκδίδεται
από Συντακτική Επιτροπή

Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος

Υπεύθυνος
σύμφωνα με το νόμο:
Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464 - 22212
Fax: 26550 22464

Ετήσια συνδρομή:
Εσωτερικού 15 Ευρώ,
Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές -
Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού
Σ. Τουφίδη

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358

ΓΙΑ ΤΟ ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΜΑ ΤΟΥ ΚΑΜΠΟΥ

α) Συνέχεια στο Βιοντήζελ

β) Καλλιέργεια των οπαραγγιών (το χρυσάφι του Κάμπου)

Γιάννη Λυμπερόπουλου

α) ΒΙΟΝΤΗΖΕΛ

Στο τεύχος 128 (Μάιος-Ιούνιος 2006) του περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ, δημοσίευσα άρθρο μου με τον τίτλο "ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΝΤΗΖΕΛ" (Υπόδειγμα για τον Κάμπο της Κόνιτσας) αποφέροντας το παράδειγμα του χωριού Ποταμιά-Ελασσόνας, που ύστερα από προτροπή του τοπικού τους Δήμαρχου "ξερρίζωσαν τα σιτηρά και έσπειραν οι αγρότες ελαιοκράμβη. Τώρα δε βάζουν πλήρη για παραγωγή βιοντηζελ". Σημειώνω ότι το Βιοντήζελ έρχεται ακάθεκτα να αντικαταστήσει τη βενζίνη και το πετρέλαιο (όλα τα καύσιμα) που σήμερα όσο πάει και γίνονται πιο κυρίαρχα στην παγκόσμια αγορά και καθημερινά όλο και πιο ακριβότερα. Συνεχίζοντας το παραπάνω άρθρο (για όσους βέβαια ενδιαφέρθηκαν να το διαβάσουν και να σκεφτούν πάνω σ' αυτό - την τεράστια σημασία που έχει για τον αχρηστευόμενο από μέρα σε μέρα Κάμπο της Κόνιτσας), πρέπει να προσθέσω ότι στην Ελλάδα η παραγωγή βιοκαυσίμων άρχισε να πληθαίνει και διάφορες εταιρίες εκτός της Αμερικανικής ΛΕΜΜΑ, που είπαμε στο προηγούμενο) κατασκευάζουν και θέτουν σε λειτουργία βιομηχανικές μονάδες παραγωγής από ενεργειακά Φυτά Βιοντίζελ. Στο Βόλο η εταιρία ΕΛΙΝΟΙΛ Η ΑΓΚΡΟΙΝΒΕΣΤ στη Λαμία, η επιχείρηση Ελαιουργίας ΠΕΤΑ στην Πάτρα, η εταιρία ΒΙΟΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ στη Χαλκιδική. Σχέδια για να μπούνε στην παραγωγή ΒΙΟΝΤΗΖΕΛ, έδειξαν πως έχουν η ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΘΡΑΚΗΣ, η ΣΕΛΜΑΝ, ακόμα και η ΔΕΗ (Η τελευταία πρόκειται να συμμετάσχει σε πιλοτικό πρόγραμμα καλλιέργειας 2.000 στρεμμάτων με ενεργειακά φυτά στη Μακεδονία)

Ειδικότερα στο Κιλκίς η Ελληνική ΕΛΒΙ, παράγει βιοντήζελ από σόγια εισαγωγής και το πουλάει στα διυλιστήρια που το αναμιγνύουν στο κλασικό ντήζελ κίνησης σε ποσοστό 2%. Έτσι σήμερα πολλά αστικά και υπεραστικά λεωφορεία, καθώς και τρακτέρ, φορτηγά και ταξί κινούνται με μείγμα ντήζελ-βιοντήζελ χωρίς να χρειάζεται καμμία μετατροπή στον κινητήρα.

Το όφελος ωστόσο για την εταιρία ΕΛΒΙ (την παραγωγό του Βιοντήζελ) δεν είναι αμελητέο, όπως ομολογεί ο διευθύνων την εταιρία ΕΛΒΙ

Από την άλλη μεριά ειδικός αναπτυξιακός Νόμος και το Γ'. Κοιν. Πρόγ. Στηρ..

επιχορηγούν κάθε είδους επένδυση που πραγματοποιείται στο χώρο του βιοντή-
ζελ.

"Τα Διυλιστήρια είναι υποχρεωμένα να αγοράζουν ΒΙΟΝΤΗΖΕΛ. Εργοστάσια
υπάρχουν (σπίνονται και άλλα) για να το παράγουν. ΤΙ ΛΕΙΠΕΙ; Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ. Οι Έλληνες γεωργοί δεν έσπευσαν να καλλιεργήσουν τα ΚΑΤΑΛ-
ΛΗΛΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΦΥΤΑ"

Προσθέτω εδώ τελειώνοντας, ότι το νέο θεσμικό πλαίσιο που ψηφίστηκε πέρυ-
σι από τη Βουλή των Ελλήνων προβλέπει απαλλαγή από τον ειδικό φόρο κατα-
νάλωσης συνολικές ποσότητες 91.000 τόνων, που κατανέμονται μεταξύ των πα-
ραγωγών επιχειρήσεων.

β) ΣΠΑΡΑΓΓΙΑ, το χρυσάφι του Κάμπου.

Από εφημερίδες Γερμανικές και Ελληνικές μαθαίνουμε ότι στη Γερμανία το
Μάιο φέτος έγιναν μεγάλες εκδηλώσεις και φεστιβάλ για τον ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ
ΤΩΝ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, το Σπαράγγι.

Στις γιορτές αυτές στο θρόνο του Αυτοκράτορα κάθονταν τα Ελληνικά Σπαράγγια,
καθώς οι μεγαλύτεροι Γερμανοί χονδρέμποροι φωνίζουν από την Ελλάδα,
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΠΑΡΑΓΓΙΑ, τα οποία πωλούνται στη Γερμανία (και όχι μόνον γιατί
μεγάλη πέραση έχουν και σ' ολόκληρη την Κεντρική Ευρώπη) σε σημαντικά υ-
ψηλές τιμές.

Από το 1966 στην Ελλάδα άρχισε η καλλιέργεια σπαραγγιών με πρωτοβουλία
του Ζαγορίσιου Φιλοποίμενα Γκράτσιου, κάτω από την καθοδήγηση του Γάλλου
Καθηγητή της Γεωπονικής Σχολής Παρισίων Α. Μπραί, στους Γαλατάδες της
Πέλλας. Η Πιλοτική αυτή καλλιέργεια έδειξε ότι είχε μεγάλη επιτυχία και απόδο-
ση με αποτέλεσμα η καλλιέργεια των σπαραγγιών να κατακτήσει ολόκληρη σχε-
δόν τη Μακεδονία.

Βέβαια τη μεγαλύτερη παραγωγή σπαραγγιών στον Κοομο έχει σήμερα (το
70% περίπου) η Κίνα.

Πάντως το Σπαράγγι από τα πανάρχαια χρόνια αποτελεί μια σπάνια διατροφική
επιλογή πλουσιότατη σε βιταμίνες μπέ, Σέ, και έψιλον, μαγνήσιο, κάλιο, ασβέ-
στιο και άλλα στοιχεία.

Σε πολλούς πολιτισμούς ΤΟ ΣΠΑΡΑΓΓΙ θεωρείται συνώνυμο του αφροδισια-
κού υλικού, όχι μόνο λόγω των συστατικών του αλλά και για το σχήμα του.

Στη Γαλλία ονομάζονταν τροφή των Βασιλέων, και είχαν εξοριστεί από "τα μο-
ναστήρια, σχολεία θηλέων κατά τον 19ο αιώνα για να μη εξάπτει τις αισθήσεις
και τις φαντασιώσεις".

Πληθυσμιακή και ονοματολογική εξέλιξη των χωριών της Επαρχίας
Κόνιτσας από το έτος 1913 έως το 2001

{ ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ }

του Ηλία Ανδρέου

1913	Κορτίνιστα	194		1961	Νικάνωρ	171	
1920	Κορτίνιστα	150		1971	Νικάνωρ	107	
1928	Νικάνωρας	157		1981	Νικάνωρ	47	
1940	Νικάνωρ	179		1991	Νικάνωρ	57	
1951	Νικάνωρ	139		2001	Νικάνωρ	75	
1913	Σέλτσι	378		1961	Οξυά	142	
	Φυτόκο	37	415	1971	Οξυά	61	
1920	Σέλτση	256		1981	Οξυά	95	
1928	Οξυά	219			Θεοτόκος	41	136
	Φυτόκος	52	271	1991	Οξυά	65	
1940	Οξυά	324			Θεοτόκος	33	98
	Θεοτόκος	48	372	2001	Οξυά	59	
1951	Οξυά	38			Θεοτόκος	35	94
1920	Πάδες	380		1961	Πάδες	138	
1928	Πάδες	344		1971	Πάδες	64	
1940	Πάδες	279		1981	Πάδες	144	
1951	Πάδες	150		1991	Πάδες	91	
				2001	Πάδες	67	
1913	Παλαιοσέλι	942		1961	Παλαιοσέλλιον	230	
1920	Παλαιοσέλλιον	412		1971	Παλαιοσέλλιον	153	
1928	Παλαιοσέλλιον	403		1981	Παλαιοσέλλιον	180	
1940	Παλαιοσέλλιον	458		1991	Παλαιοσέλλιον	136	
1913	Πεκλάρι	282		1961	Πηγή	398	
1920	Πεκλάρι	351		1971	Πηγή	225	
1928	Πεκλάρι	339		1981	Πηγή	191	
1940	Πεκλάριον	379		1991	Πηγή	199	
1951	Πεκλάριον	362		2001	Πηγή	206	
1913	Ζέρμα	425		1961	Πλαγιά	208	
1920	Ζέρμα	344		1971	Πλαγιά	187	
1928	Ζέρμα	405		1981	Πλαγιά	218	
1940	Ζέρμα	648		1991	Πλαγιά	173	
1951	Ζέρμα	62		2001	Πλαγιά	112	
1913	Πληκάτι	350		1961	Πληκάτιον	243	
1920	Πληκάτι	268		1971	Πληκάτιον	188	
1928	Πληκάτι	297		1981	Πληκάτιον	151	
1940	Πληκάτιον	384		1991	Πληκάτιον	133	
1951	Πληκάτιον	46		2001	Πληκάτιον	150	
1913	Σταρίτσιανη	-		1961	Πουρνιά	270	
1920	Σταρίτσιανη	-		1971	Πουρνιά	107	
1928	Πουρνιά	-		1981	Πουρνιά	123	

1940	Πουρνιά	-		1991	Πουρνιά	124	
1951	Πουρνιά	-		2001	Πουρνιά	71	
1913	Πυρσόγιαννη	1838		1961	Πυρσόγιαννη	513	
1920	Πυρσόγιαννη	958		1971	Πυρσόγιαννη	290	
1928	Πυρσόγιαννη	910		1981	Πυρσόγιαννη	381	
1940	Πυρσόγιαννη	843		1991	Πυρσόγιαννη	293	
1951	Πυρσόγιαννη	394		2001	Πυρσόγιαννη	377	
1920	Στράτσιανη	508		1961	Πύργος	355	
1928	Στράτσιανη	502		1971	Πύργος	158	
1940	Στράτσιανη	491		1981	Πύργος	125	
1951	Στράτσιανη	367		1991	Πύργος	168	
				2001	Πύργος	157	
1913	Φούρκα	900		1951	Φούρκα	214	
1920	Φούρκα	367		1961	Φούρκα	178	
	Μονή Αγίας Κλαδόρμης	5	372	1971	Φούρκα	93	
1928	Φούρκα	444		1981	Φούρκα	68	
1940	Φούρκα	808		1991	Φούρκα	56	
				2001	Φούρκα	206	
1913	Χιονάδες	560		1961	Χιονάδες	105	
1920	Χιονάδες	288		1971	Χιονάδες	14	
1928	Χιονάδες	290		1981	Χιονάδες	72	
1940	Χιονάδες	239		1991	Χιονάδες	52	
1951	Χιονάδες	65		2001	Χιονάδες	78	

Σύνολο πληθυσμού κατά έτη απογραφής, 1913:22.216, 1920:15.207, 1928:14.094, 1940:17.808, 1951:13.232, 1961:13.660, 1971:9.853, 1981:9.394, 1991:8.743, 2001:8.687 .

Οι λόγοι της πτωτικής εξέλιξης του πληθυσμού όχι μόνο της δικής μας επαρχίας αλλά γενικότερα της υπαίθρου και η έξαρση της αστυφιλίας, λίγο πολύ είναι γνωστοί και έχουν καταγραφεί σε πολλές μελέτες και εγχειρίδια.

Ατυχείς ιστορικές συγκυρίες, όπως ο εμφύλιος πόλεμος και η έλλειψη διορατικότητας από ένα κράτος με συγκεντρωτική νοοτροπία και αντιλήψεις οδήγησε τα πράγματα στην σημερινή και εν πολλοίς μη αναστρέψιμη κατάσταση.

Η ύπαιθρος χώρα ερήμωσε, ο πληθυσμός της οδηγήθηκε στα αστικά κέντρα και συνακόλουθα ο ελληνισμός απώλεσε τις πηγές του λαϊκού πολιτισμού και των λαϊκών παραδόσεων. Τα δάκρυα για ό,τι πολύτιμο χάθηκε δεν ωφελούν πλέον. Το ερώτημα τι πρέπει να γίνει από εδώ και στο εξής σαρώνει τα έρημα χωριά, τα βουβά βουνά, τα λαγκάδια, τα ρυάκια και ποτάμια της επαρχίας μας. Η πληθυσμιακή κατάσταση των χωριών μας όπως αυτή αποτυπώνεται στις τελευταί-

ες απογραφές των ετών 1991 και 2001 δεν αντανakλά την πραγματικότητα η οποία είναι ασυγκρίτως πιο τραγική, ιδίως δε κατά τους χειμερινούς μήνες.

Στην ουσία όχι μόνο σβήνουν ή έσβησαν τα χωριά μας αλλά στη ζώνη κινδύνου έχει εισέλθει και η πόλη της Κόνιτσας, αν αναλογιστεί κανείς την σύνθεση του πληθυσμού της που στην πλειοψηφία απαρτίζεται από συνταξιούχους. Η επιχειρηματική δραστηριότητα που παρουσίασε μία έξαρση, τουλάχιστον στον κατασκευαστικό τομέα λόγω των σεισμών παρουσιάζει σημεία κάμψης. Οι στο εγγύς μέλλον αντιπαραγωγικές καλλιέργειες του κάμπου και η αδυναμία εφαρμογής εναλλακτικών, η κατάσταση της κτηνοτροφίας, η εκμηδένιση των δασικών συνεταιρισμών προδικάζουν ένα αβέβαιο μέλλον για την επαρχία μας. Η Πολιτεία συναισθανόμενη έστω και καθυστερημένα την κρισιμότητα της κατάστασης στην υπαίθρο χώρα, προχώρησε στη διοικητική ανασυγκρότηση της, με τον αποκαλούμενο Καποδιστριακό νόμο {N.2539/1997 Συγκρότηση Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης}, στον οποίο προσέδωσε αναπτυξιακή διάσταση.

Από την μέχρι τώρα εφαρμογή στη πράξη του ανωτέρω νόμου, προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα πως οι ελπίδες για αναπτυξιακή ανέλιξη της υπαίθρου έχουν διαψευστεί και τούτο διότι οι Καποδιστριακοί Δήμοι στην πλειοψηφία τους αναλώθηκαν σε απλή διαχείριση των όχι και ευκαταφρόνητων κοινοτικών καθώς και εθνικών κονδυλίων και δεν παρήγαγαν αναπτυξιακή πολιτική. Το λυπηρό είναι ότι και ο ιδιωτικός τομέας ο οποίος αρδεύτηκε και αρδεύεται με ποταμούς επιδοτήσεων δεν έδωσε λύση στα αδιέξοδα της περιφέρειας. Αυτό οφείλεται εν πολλοίς και στο γεγονός ότι δεν επιδοτήθηκε ο πρωτογενής παραγωγικός κλάδος αλλά ο μεταπρατικός. Αλλά πέραν αυτών το πρόβλημα γενικά με την χώρα μας είναι ότι έχουμε ένα ευρωπαϊκό επίπεδο κατανάλωσης πλην όμως η παραγωγή μας κινείται σε τριποκοσμικά επίπεδα. Δεν είναι τυχαίο που στην Ήπειρο με ανύπαρκτη παραγωγική δομή το ποσοστό φτώχειας αυξήθηκε μεταξύ 1988 και 2003 από 23% σε 37%. Ένα νοικοκυριό στην Ήπειρο καλείται να τα "βγάλει πέρα" με 13.533,44 ευρώ κατά μέσο όρο το χρόνο. Επίσης (οι φτωχοί της Ηπείρου μαζί με εκείνους της Πελοποννήσου είναι από τους πιο φτωχούς της χώρας. Αυτό έχει γίνει κατανοητό τόσο από την Περιφέρεια Ηπείρου και κατά πολύ περισσότερο από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων και έτσι καταβάλλονται προσπάθειες να αποκτήσει η Ήπειρος τις υποδομές που θα της επιτρέψουν να βγει τόσο από την απομόνωση όσο και να ευελπιστεί στην προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων. Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η Επαρχία Κόνιτσας έτυχε προνομιακής μεταχείρισης από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων με την ένταξή της σε

διάφορα προγράμματα όπως αυτό της Βόρειας Πίνδου καθώς και με την ένταξη στο δεύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα Επαρχίας Κόνιτσας πολλών και σημαντικών έργων υποδομής, χάρις στα οποία προσδοκάται ένα καλύτερο μέλλον.

Κάτω από το βάρος αυτής της πραγματικότητας, της οικονομικής αλλά και πνευματικής καχεξίας, η τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου βαθμού {Δήμοι - Κοινότητες} καλείται να απεγκλωβιστεί από την μονομέρεια της απλής διαχειριστικής πολιτικής και να εισέλθει στο στίβο του δύσκολου αγώνα της οικονομικής ανάπτυξης. Από τούδε και στο εξής η κάθε Δημοτική Αρχή θα κρίνεται και θα επανεκλέγεται όχι για την απλή και αυτονόητη άλλωστε διαχείριση των δημοτικών υποθέσεων {π.χ θέματα διοίκησης και κατασκευής υποδομών εντός των οικισμών} αλλά για την ανάδειξη των παραγωγικών δυνατοτήτων του κάθε Δήμου ή της κάθε Κοινότητας πάντα με την συμπαράταξη και την αρωγή της κεντρικής διοίκησης, όπως Υπουργείων, ή των περιφερειακών θεσμικών οργάνων αυτής όπως της Περιφέρειας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Γεώργιος Ι. Ντάφλης Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β. Ηπείρου 58
Τ.Κ. 44 100 Κόνιτσα
site: homepages.pathfinder.gr/dafiis

Τηλ.: 26550 24200
Κινητό: 697 2268128
e-mail: gntaf@tee.gr

@ccountant

Λάππας Μάκης Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 24610 49955 - Fax: 24610 49966 • Κιν.: 6942 411090
e-mail: lappmez@otenet.gr

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Ασκληπιού 6-8
1ος όροφος
106 79 Αθήνα

Τηλ.: 210 3633310-11-12
Fax: 210 3637894
Κιν.: 6976 112904

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567
FAX: 26550 24568

Οι πολιτικοί μας χάνουν συχνά την αίσθηση του μέτρου

Απο τον ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, Φιλολόγο, πρώην Λυκειάρχη

Οι αρχαίοι Έλληνες, κάθε φορά που κάποιος συμπεριφέρονταν απρεπώς, συνήθιζαν να λένε ειρωνικά και περιφρονητικά γι' αυτούς: «έξεσι (=επιτρέπεται) Κλαζομενιν οισ ασχημονεί», κι αυτό γιατί κάποιοι κάτοικοι των Κλαζομενών, που επισκέφτηκαν τη Σπάρτη, μαύρισαν με καπνιά τους θρόνους των Εφόρων στη Συνέλευση.

Η φράση αυτή, τηρουμένων των αναλογιών, θα μπορούσε να διατυπωθεί σήμερα κάπως έτσι: “Έξεσι τοις πολιτικοίς ανδράσι προχειρολογεῖν και υβρίζειν αλλήλους». Πράγματι, η συνεχώς επαναλαμβανόμενη τον τελευταίο καιρό συνήθεια των πολιτικών μας ανδρών να εμφανίζονται στα τηλεοπτικά κανάλια ή σε άλλες συγκεντρώσεις και κατ' ιδίαν συζητήσεις και όλως επιπόλαια να λένε ό,τι τους κατέβη και να υβρίζουν ασύστολα αλλήλους, σε αυτό το συμπέρασμα οδηγεί.

Η φράση π.χ. υπουργού της Ν.Δ. “... είμαστε όλοι караγκιόζηδες και μεταξύ αυτών και εγώ ...” δεν κολακεύει ούτε τον ίδιο ούτε περιποιεί τιμή στην κυβέρνηση. Στην αντίπερα όχθη της αντιπολίτευσης “έτερος Καππαδόκης” μίλησε για “ψώνια και τσογλανα-

ρία” και όσα άλλα προσβλητικά για τους συναδέλφους του.

Αν ένας καθηγητής σήμερα έλεγε στους μαθητές του μέσα στην τάξη ή έξω απ' αυτή ότι και αυτός και οι άλλοι συνάδελφοί του είναι αγράμματοι, χωρίς και οι ίδιοι να ξέρουν, αν αυτά που τους λένε είναι σωστά κ.λ., τότε αναμφίβολα θα κλονιζόταν η εμπιστοσύνη τους στον καθηγητή τους.

Δυστυχώς, συχνά βλέπουμε και ακούμε στα τηλεοπτικά κανάλια πολιτικούς όλων των κομμάτων, ιδιαίτερα των δύο μεγάλων, να χάνουν την αίσθηση του μέτρου και του επιτρεπού, να φλυαρούν, να φωνασκούν όλοι μαζί, να υψώνουν τους τόνους, ακόμη και να αλληλοϋβρίζονται με απρεπείς και τολμηρές φράσεις. Όλοι από έλλειψη σοβαρού πολιτικού λόγου και ένδεια ισχυρών επιχειρημάτων, επαναλαμβάνουν τα ίδια.

Οι αντεγκλήσεις αυτές και οι οξύτητες των πολιτικών μάς θυμίζουν ανάλογες περιπτώσεις των προγόνων μας. Ανατρέχω στην Ιλιάδα του Ομήρου.

Ο Αγαμέμνων φιλονικεί έντονα με τον Αχιλλέα και ζητάει από τους Αχαιούς να τον ανταμείψουν επαξίως και “αυτίκα”, αφού αναγκάστηκε να ελευ-

θερώσει τη Χρυσίδα (αυτίκα=αμέσως).

Ιδού ένα απάνθισμα φιλοφρόνων λόγων: Ο Αχιλλέας του απαντά: “Ατρείδη κύδιστε (=ενδοξότατε), φιλοκτεανώτατε πάντων...” (=πλεονέκτη) Α. 122. Τον αποκαλεί ενδοξότατο, αλλά και πολύ πλεονέκτη, αποδίδοντας έτσι μια καλή ιδιότητα και μια κακή.

Ο Αγαμέμνων απαντά (Α 13): “Θεόμορφε Αχιλλέα, αν και είσαι γενναίος, μη κλέπτε νόω” (μην πας να με ξεγελάσεις”. Του αποδίδει κι αυτός δυό καλές ιδιότητες (θεόμορφος, γενναίος) και μια κακή, αφού τον αποκαλεί “απατεώνα”. Η λογομαχία συνεχίζεται και με άλλες απρεπείς λέξεις (αναιδέστατος, κερδομανής κ.λ.), πλην όμως και από τους στίχους αυτούς και από άλλους, εύκολα διαπιστώνει κανείς ότι οι ομηρικοί ήρωες ομολογούν απερίφραστα τα προτερήματα και τις αρετές των αντιπάλων τους· κι αυτό δεν είναι ασήμαντο, όσο και αν τα πάθη και η οργή τους είχε θολώσει το νου.

* * *

Ας έρθουμε τώρα στους κατοπινούς χρόνους. Θα προτάξω λίγα κατατοπιστικά στοιχεία για την πολύκροτη δίκη που έγινε στην Αθήνα το 330 π.Χ. με αντιδίκους δύο μεγάλους ρήτορες, το Δημοσθένη και τον Αισχίνη.

Μετά τη μάχη της Χαιρώνειας (338 π.Χ.) οι Αθηναίοι φοβούμενοι επίθεση του Φιλίππου, αποφάσισαν να επι-

σκευάσουν τα τείχη και όρισαν ως επιστάτη και διαχειριστή των χρημάτων το Δημοσθένη, που ανήκε στο αντιμακεδονικό κόμμα των Αθηνών. Ο φίλος του Κτησιφών πρότεινε με ψήφισμα να στεφανωθεί με χρυσό στεφάνι (να παρασημοφορηθεί, θα λέγαμε σήμερα) ο Δημοσθένης στο θέατρο του Διονύσου για τις υπηρεσίες του προς την πατρίδα. Ο ανέκαθεν πολιτικός του αντίπαλος Αισχίνης θεώρησε το ψήφισμα τούτο παράνομο, κυρίως διότι ο Δημοσθένης δεν είχε ακόμη λογοδοτήσει ενώπιον της Αρχής των 10 Λογιστών για τη δαπάνη αυτή. Και είναι γνωστό ότι όποιος τότε ασκούσε δημόσιο λειτούργημα ή διαχειριζόταν δημόσιο χρήμα, “υπέιχε ευθύνας” και έπρεπε “λόγον διδόναι”.

Ο Αισχίνης με τον “κατά Κτησιφώντος” λόγο του επιτίθεται σφοδρότατα κατά του Δημοσθένη. Τον αποκαλεί εχθρό της πατρίδος, μίσθαρνο όργανο των Περσών, δειλό, φαύλο, συκοφάντη, βάρβαρο (“βάρβαρος ελληνίζων τη φωνή, (172), επειδή η γιαγιά του καταγόταν από τη χώρα των Σκυθών.

Ο Δημοσθένης με το λόγο του “περί του στεφάνου” υπεραμύνεται του εαυτού του, του Κτησιφώντος και της πολιτικής του.

Τα πράγματα οξύνονται, όταν του λέει: “τί σαυτόν ουκ ελλεβορίζεις επί τούτοις;” δηλ. γιατί δεν παίρνεις ελλέβορο γι’ αυτά που λές; (121). (Ο ελλέ-

βορος ήταν βοτάνι, που το χρησιμοποιούσαν για εγκεφαλικές διαταραχές και για θεραπεία της παραφροσύνης). Ο Γ. Κορδάτος μεταφράζει: “δεν πας, λέω εγώ, να κοιπαχτείς;” Η ύβρις του Δημ. ήταν βαριά· τον χαρακτήρισε τρελό, που είχε ανάγκη ψυχιάτρου.

Στη συνέχεια, τον αποκαλεί “κάθαρμα” (128). (Η λέξη διατήρησε μέχρι σήμερα την κακή της σημασία, μεταφορικά για ανθρώπους φαύλους και τιποτένιους).

Τον αποκαλεί αχρείο “περίριμμα αγοράς” (127). Έπειτα ο Δημ. “υπερβαίνων τα εσκαμμένα” βγάζει τα άπλυτα της μάννας του, πράγμα που δεν ταίριαζε. Η μητέρα σου, του λέει, ζούσε σε μια καλύβα και εκεί δεχόταν τους πελάτες της μέρα μεσημέρι... εσύ έγινες γραφιάς.... μάζευες από τα ξένα κωράφια σύκα, σταφύλια, ελιές (260) ... Ήσουν ηθοποιός τρίτης κατηγορίας, ενώ εγώ, ως θεατής, σε σφύριζα μαζί με άλλους, όταν έκανες σφάλματα ως θεατρίνος κ.λ.

* * *

Ανέφερα τα παραπάνω για να φανεί πού καταλήγει η αθυροστομία σε στιγμές έξαρσης της οργής και του πάθους.

Ούτε καν, βέβαια, σκέψη ότι οι πολιτικοί μας σήμερα θα έφθαναν στο σημείο να εκστομίσουν τέτοιες προσβλητικές και απαράδεκτες ύβρεις κατά των συναδέλφων τους.

Κάθε άλλο. Χρησιμοποιούν ηπιότερες φράσεις, χωρίς πολλές φορές να λείπουν και οι ανοίκειες και απρεπείς εκφράσεις και οι τολμηροί χαρκατηρισμοί.

Πότε, επί τέλους, θα ακούσομε έναν πολιτικό από το βήμα της Βουλής να αρχίζει την ομιλία του κάπως έτσι: “Είπε πρωύτερα ο αξιότιμος κ. Σ. της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι...”, ή “δεν συμφωνώ με την αξιότιμο κ.Τ. του κυβερνώντος κόμματος ...” κ.λ. Αντί αυτών ακούμε ύβρεις, ανευθυνολογίες, αλληλοκατηγορίες, λεκτικές απρέπειες, ρητορικές ξιφομαχίες και όσα άλλα παράδοξα και κωμικοτραγικά. Το ένα κόμμα επιρρίπτει τις ευθύνες στο άλλο. Χωρίς περίσκεψη πετάει ένας μια φράση και ύστερα, ακολουθώντας το του Ευριπίδου “αι δεύτεραι πως φροντίδες (= σκέψεις) σοφώτεραι” (Ιππόλ. 436) αναδιπλώνεται και δικαιολογείται λέγοντας: παρερμήνευσαν όσα είπα”. Πότε όλοι τους θα επικροτούν μια καλή ενέργεια της κυβέρνησης ή της αντιπολίτευσης και δεν θα ψάχνουν να βρουν αφορμές για διαφωνία για αντιπολιτευτικούς και μόνο λόγους; Γιατί δεν παραδέχονται ένα σφάλμα τους, μια πλάνη τους, αφού κατά τους Λατίνους: “Humanum est errare sed stultum in errore perseverare”, δηλ. ανθρώπινο είναι να πλανάται κανείς, αλλά ανόητο να παραμένει στην πλάνη.

Την 21 φθίνοντος, λησταιί περί τους 80 και κατ' άλλους πλείονες (διότι εκ της επελθούσης συγκύσεως ουδείς ηδυνήθη ν' αριθμήση αυτούς) εισήλθον εις την, 5 ώρας προς βορράν της Κονίτσης απέχουσαν, κώμην Σταρίτσιανην και εξ 120 οικογενειών συγκειμένην και αφού κατέλαβον πάσας τας οδούς αυτής και διασκοπών εξησφάλισαν εαυτούς από πάσης συγκοινωνίας μετ' άλλων κωμών και χωρίων και ίνα προλάβωσι πάσαν δραπέτευσιν των κατοίκων, ήρξαντο του καταστρεπτικού αυτών έργου. Και πρώτον μεν προσέβαλον τας οικίας Β. Κοτσιούκη,

Δ. Παπαδάδου, Ι. Παπανικολάου, Β. Παπαγιαννοπούλου, Δ. Σακά και την εκκλησίαν, αρξάμενοι να πυροβολώσι κατά της οικίας Κοτσιούκη, όπερ κατά τα φαινόμενα ήτο το σύνθημά των. Τούτου δοθέντος, εφώρμησαν εις τας οικίας και συνέλαβον τους ειρημένους οικοδεσπότας και όσας ενετύγχανον γυναίκας και είτα μετ' αυτών μετέβησαν εις την οικίαν του Κατσάκου, διατάξαντες τους υπ' αυτών εξ απροόπτου συλληφθέντας και συρομένους χωρια-

νούς να προσκαλέσωσιν αυτόν να εξέλθη και να παραδοθή. Επειδή δε ούτος αντέστη το πρώτον, διέταξαν αυτούς, επί απειλή σφαγής, να διαρρήξωσι δια πελέκεων την θύραν της οικίας του, όπερ έκοντες άκοντες έπρα-

ξαν, και ούτως εβιάσθη ο Κατσάκος να παραδοθή βλέπων ματαίαν και ανωφελή πάσαν αντίστασιν. Ηνέωξε λοιπόν τας θύρας και παρεδόθη εις τους λησταιί, οίτινες εισορμήσαντες ως θηρία αφήρεσαν παν ό,τι εύρον εις χρήματα και εις πολύτιμα πράγματα, μη αφήσαντες ουδέ αυτά τα ευτελέστατα των ενδυμάτων, μεθ' ό δέσαντες και αυτόν απήγαγον τρεις λησταιί εις

Επιδρομή ληστών στην Σταρίτσιανη

1879

Επιμέλεια: Χ. Σ. Γκούρας

Το παρακάτω κείμενο αναδημοσιεύεται από την αθηναϊκή εφημερίδα "Ωρα", φ. της 9.6.1879, στην οποία είχε αποσταλεί την 29 Μαΐου. Ο συντάκτης του καταγόταν από το χωριό Σταρίτσιανη (Πουρνιά) και διεκτραγωδεί τα φροβερά περιστατικά της επιδρομής ληστών που έγινε εκεί την 21 Μαΐου 1879.

τον λόφον του προφήτου Ηλίου, εν ω διέμενον οι δύο αρχηγοί αυτών. Είτα εξηνάγκαζον τους άλλους να μεταβώσιν εις τας οικίας ενός εκάστου και διαμυρίων βασάνων και κακώσεων εβίαζον αυτούς να μαρτυρήσωσι που έχουσι τα χρήματα και τα ασημικά των. Τον Ι. Παπανικολάου παρ' ολίγον διεπέρων δια γιαταγανίου, εάν έτερος ληστής δεν προελάμβανε να σώση αυτόν, την δε Ντίβαιναν, ήτις ως λέαιντα επάλαιε κατ' αυτών, επλήγωσαν εις

τον μηρόν και τη αφήρεσαν εκτός των άλλων και 18 λίρας. Την σύζυγον Δ. Σακκά εξεμάτισαν φρικτά με έλαιον και ανιλεώς έδειραν και εξεμάτισαν οι άθλιοι με βραστόν έλαιον και την ανύπανδρον θυγατέρα αυτών Αγγελικήν, διότι ημύνετο υπέρ του πατρός της και εμπόδιζε τους κακούργους να τον ζεματίσωσι και είτα εν τοιαύτη οικτρά καταστάσει παρέλαβον αυτήν τα τέρατα αιχμάλωτον. Τον Ι. Παπαδάδον, αφού εξεμάτισαν με έλαιον, παρέλαβον επίσης αιχμάλωτον, σκληρώς κακοποίησαντες την σύζυγόν του, της νύμφης του Δημήτραινας προλαβούσης να διαφύγη των αγρίων χειρών των υπό το πρόσχημα υπηρετίας. Τον υιόν Β. Παπαγιαννοπούλου επί τοσούτον έδειραν, ώστε άφθονον έρρεεν αίμα εκ του στόματος και της ρινός και εν τοιαύτη ελεεινή, καταστάσει παρέλαβον και αυτόν αιχμάλωτον. Ταύτα και έτι χείρω εποίησαν ανεξαιρέτως εις όλους τους οικοκυραίους και εις τας οικογενείας των και ουδένα αφήκαν από του πλουσιωτέρου μέχρι του πενεσιτέρου χωρίς σκληρώς να ληστεύβωσι και αφαιρέσωσι και αυτά τα ενδύματά των. Ολίγιστοι κατώρθωσαν να διαφύγωσι κρυβέντες, ως ο Έξαρχος, ο Παπαχρησιτίδης, ο Δ. Θεοδώρου και η σύζυγος του Γ. Παπαβασιλειάδου, ούτινος προς εκδίκησιν επυρπόλησαν την οικίαν, αφού ελεηλάτησαν αυτήν. Όλα τα εμπορικά καταστήματα της κώ-

μης ταύτης ελήστευσαν επίσης και αφήρεσαν εξ αυτών παν ό,τι υπήρχεν. Όσοι δε άνδρες και γυναίκες έπεσαν εις χείρας των κακούργων, και σχεδόν έπεσαν οι κάτοικοι απάσης της Σταρίτσιανης, υπέστησαν φρικτάς κακώσεις, μαστιγώσεις και βάσανα. Η διαρπαγή και η καταστροφή διήρκεσε δέκα όλας ώρας, αι ζημίαι ας επήνεγκον εισιν ανυπολόγιστοι και η καταστροφή τελεία και γενική. Εν πλήρει αγνοία και αμηχανία διατελούμεν περί των αιχμαλώτων, ων οικτείρομεν την τύχην, οποία έσεται, και αγνοούμεν τι να πράξωμεν.

Δεν δύναμαι ακριβώς να είπω υμίν, τι άνθρωποι ήσαν οι λησταιί, διότι εν τη επικρατούση συγχύσει και ταραχή ουδείς προσείχε να διακρίνη αυτούς. Ωμίλουν αρβανίτικα, αρβανιτοβλάχικα και βλάχικα και φαίνεται ότι ήσαν φύρδην μίγδην αλβανοί, αρβανιτόβλαχοι και βλάχοι, διότι μεταξύ αυτών υπήρχε Κούστας τις Σαμαριναίος, ο πάντων θηριωδέστατος, όστις διηύθυνε τα εντός της κώμης, ο Λεωνίδας και ο Βασίλειος Τοπέτσας. Οι κυρίως αρχηγοί ίσαντο εις τον λόφον του προφήτου Ηλίου και εκεί ως εις αρχηγείον εδέχοντο τα λάφυρα, τους αιχμαλώτους, έδιδον τας διαταγάς και ελάμβανον τας ειδήσεις. Αφού δε συνεπλήρωσαν το έργον της καταστροφής, παραλαβόντες τα λάφυρα και τους αιχμαλώτους διηθύνθησαν προς τα όρη της Σαμαρίνας, όπου καταδιώκουσιν αυ-

τούς ασθενή τινα αποσπάσματα προς το θεαθήναι και ανταλλάσσουν του φεκισμούς τινάς μετ' αυτών ων το αποτέλεσμα υπήρξεν ο φόνος ενός δυστυχούς Φουρκιώτου, ον τα θηρία έσυρον μεθ' εαυτών αιχμάλωτον, διότι πτωχός ων δεν είχε δέκα λίρας ίνα τοις δώση και αφεθή ελεύθερος, και ον εφόνευσαν αυτοί όπως απαλλαγώσιν. Οι δε τούρκοι ευρόντες τον νεα-

ρόν του έκοψαν την κεφαλήν και εν θριάμβω, έπεμψαν εις Ιωάννινα ως κεφαλήν ληστού μετά και άλλων τινών πραγμάτων ως δήθεν ανηκόντων εις τους ληστές. Τοιαύτα συνέβησαν εν τη κώμη ημών ήτις άρδην κατειράφη και διηρπάγη μέχρι βελόνης αφού επήραν και την σφραγίδα την επίσημον του μουχτάρη (δημογέροντος).

Μια αξιέπαινη προσπάθεια

Οπάλαι ποτέ καλός μαθητής μου στο Γυμνάσιο της Κόνιτσας Τάκης Φασούλης από το Κεφαλοχώρι (πρ. Λυκόρραχη) είχε την καλή ιδέα και πήρε την ωραία απόφαση, και πρωτοβουλία να συγκεντρώσει στο σπίτι του παντός είδους παλαιά αντικείμενα και να δημιουργήσει έτσι ένα μικρό πυρήνα αξιόλογου λαογραφικού μουσείου.

Ομολογώ πως έμεινα κατάπληκτος από την πλούσια αυτή λαογραφική συλλογή, στην οποία ξεχωριστή θέση κατέχουν σημαντικά και περισπούδαστα βιβλία.

Χρειάζεται θέληση, κέφι, ζήλος και μεράκι για μια τέτοια δουλειά.

Δυστυχώς, στα χωριά μας πάρα πολ-

λά χάθηκαν, καταστράφηκαν ή πετάχτηκαν, οπωσδήποτε όμως, πρέπει να βρίσκονται ακόμη και άλλα στα υπόγεια και τις αποθήκες.

Μακάρι και άλλοι, άλλων χωριών, να μιμηθούν την αξιέπαινη προσπάθεια του Τ.Φ., γιατί μέσα σ' αυτό το πολύτιμο λαογραφικό υλικό, καθρεφτίζεται η παλαιότερη ζωή των κατοίκων των χωριών μας (οικογενειακή, επαγγελματική, αγροτική, ποιμενική κ.λ.), οι ρίζες μας, η παράδοσή μας, η πολιτισμική μας κληρονομιά, στοιχεία, που πρέπει να τα φυλάξουμε από τη φθορά του χρόνου "ως κόρην οφθαλμού", γιατί όλα αυτά και άλλα συνθέτουν το λαϊκό μας πολιτισμό.

Ν. ΡΕΜΠΕΛΗΣ

ΤΑ ΠΑΝΤΡΟΛΟΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΒΓΕΝΩΣ (ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΟΙ ΕΝΤΙΜΟΤΑΤΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΟΥ)

Του Γιάννη Λυμπερόπουλου

Η δουλειά στο Βουκουρέστι, δουλειά ζυμωτή σε φουρνάρικο, ήταν σκληρή. Και τα λεφτά πολύ λίγα. Όταν μάλιστα αποφασίζεις να βγεις στο κουρμπέτι μεγάλος, τότε τα λεφτά έχουν αγκάθια και δεν μαζεύονται παρά με ιδρώτα και αίμα.

Άργησε ο Μητρούλης Παπαφώτης να ξεκινήσει, τον ξεγελούσαν οι ελπίδες του κάμπου, ήταν και η μάνα του αμετάπειστη. "Κάτσε να σε παντρέψουμε, να μη μ' αφήσεις μόνη". Όσπου ήρθαν τα δίσεκτα χρόνια, δεν έβρεξε όντας χρειάζονταν τρεις χρονιές συνέχεια, και στέγνωσεν η γης. Χαρακώθηκε. Ξεράθηκαν τα καλάμπόκια. Μάζεβε ο κόσμος τούφες ζούφρες, και καλάμια κατάμαυρα. Κι ως άρχισαν να λένε στο σπίτι του το ψωμί ψωμάκι, τότε κι ο Μητρούλης άκουσε τις σειρήνες από τη Βλαχιά και πήρε των οματιών του..

Όταν έφυγε ήταν ένα θηρίο, άντρακλας ένα και ενενήντα. Όταν όμως γύρισε είχε μαζέψει. Κουβάρι. Πόδια πρησμένα απ' την ποδάγρα.. Σέρνονταν. Δυο δάχτυλα του αριστερού χεριού κομμένα. Γκρίζα μαλλιά. Ποιος το'λεγε; "Σπολάτ" όμως κι αυτό .

Οι άλλοι γύριζαν χτικιασμένοι, στο τελευταίο στάδιο. Έκατσε ένα χρόνο στην Κόνιτσα, πήρε καθαρό αέρα απ' την Τύμφη, και ξανάστρωσε.

Οι πιο πολλοί ξενιτεμένοι με το ίδιο κεμέρι, αγόραζαν ομολογίες τότε, για τα γεράματα. Ήταν της μόδας. Έλεγαν τότε το ένα θα γίνει σε δυο χρόνια τρία.

Ο Μητρούλης όμως δεν τάκουγε αυτά. Είχε καεί από τον κάμπο, και όλα τα τυχερά που λέγονταν. Τον έθελγε η ιδέα της σιγουράδας του σπιτιού στην Αθήνα, όπως έκανε κι ο γείτονας του Πέτρος Μπάκας, ο τσαμπάσης, που όταν καζάντισε έκανε τα λεφτά του σπίτι στην Αθήνα, "μήνας μπαίνει μήνας βγαίνει". Αγόρασε λοιπόν κι αυτός ένα διώροφο στην Αθήνα. Συμπλήρωμα.

Θα ξανακοίταζε και τα χωράφια. Του άρεσε η δουλειά εκεί, αλλά οι αναποδιές τους τον πλήγωναν και τούκαναν μαύρη την ψυχή. Πέρασε μεγάλα βάσανα και αϋπνίες στο Βουκουρέστι, που ήταν υποχρεωμένος να βρίσκεται στο μαγαζί από τις τέσσερις το πρωί, για το ζύμωμα και το φούρνισμα. Χειμώνα-Καλοκαίρι.

Η παντρεία του με την Πατσοπούλα, (παπούτσι από τον τόπο σου....) τη Βλάμπω, πρόσθεσε στα κτήματα του δυο καλά χωράφια ποιοτικά στο Μειντάνι, ένδεκα παλιά στρέμματα, κι αυτό ήταν μια πρόκληση της μοίρας του να ξαναπέσει

στα χωράφια.

Ήρθε και ξανάνιωσε ο Μπρούλης. Έγινε άλλος άνθρωπος. Όλα πήγαιναν μια χαρά. Πρώτο παιδί κορίτσι, η Βγένω.. "Της καλομάνας το παιδί το πρώτο είναι θυγατέρα". Δεύτερο παιδί αγόρι, ο Φώτος. Τρίτο παιδί κορίτσι, η Βασίλω. Δεν πρόλαβε να πει πιτς-φιτίλι, και τα παιδιά ξεπεταχτήκανε. Για το Φώτη, κανένα πρόβλημα, πήρε το δρόμο του. Τα κορίτσια ήταν το πρόβλημα, η παντρεία τους είναι πονοκέφαλος και των δυο γονέων, αλλά δουλειά πραγματική, ασχολία, φροντίδα, βάσανο και κόπος αποκλειστικός μόνο της μάνας και του σογιού της.

Καλό κορίτσι η Βγένω, νοικοκυρά, προκομμένη, αλλά... Όλα τα είχε αλλά δεν είχε αυτό που τράβαγε γαμπρούς. Δε "γυάλιζε". Η μάνα όμως δεν τόβλεπε έτσι, και επί πλέον είχε βάλει στόχο για τη Βγένω "κυβερνητικό υπάλληλο. Μήνας μπαίνει-μήνας βγαίνει"

Δυο-τρία παιδιά από την Κάτω Κόνιτσα, που ζήτησαν τη Βγένω, απορρίφθηκαν ασυζητητί από τη κυρά Βλάμπω. Δεν ήταν της σειράς της..

Κυβερνητικοί υπάλληλοι, δηλαδή δημόσιοι υπάλληλοι, στην Κόνιτσα, ντόπιοι δεν ήταν πολλοί. Συνήθως ήταν ξένοι που άραζαν στην Κόνιτσα παντρεμένοι. Γυναίκα, παιδιά, κουνιάδες ή θυγατέρες... (κι αυτές πολλές φορές ανύπαντρες, που έπαιρναν τις "πρώτες θέσεις στη σειρά" καθώς κουβαλούσαν τον τίτλο της ξενόφερτης, που έκρυβε γοητεία και μυστήριο). Γυάλιζαν στους ντόπιους.

Και όσοι δεν έρχονταν παντρεμένοι, σπάνιο φαινόμενο, ήσαν αυτό που λέμε "πουλιά πετούμενα"... Χά, χα, χα....χι, χι, χι στην αρχή κι έπειτα "μην τον είδατε..."

Για τη Βγένω, έμπαινε κι ένα άλλο μειονέκτημα. Το σπίτι της ήταν στην Κάτω Κόνιτσα. Που σήμαινε ότι σπάνια είχε ευκαιρίες να "ιδεί και να τη δούνε". Να γυαλίσει σε κάποιον. Ποιος ξέρει; Υπάρχουν πάντοτε "μυξιάρηδες για τις σαλιάρρες",,, καθώς λένε. Οι Κυβερνητικοί υπάλληλοι κυκλοφορούνε μόνο στην Πάνω Κόνιτσα.

Μέσα σ' αυτές τις δυσκολίες και τις αναποδιές, ύστερα από πολλές συσκέψεις, λήψεις πληροφοριών, αναγνωρίσεις εδάφους ανάμεσα στους πανωκονιτσιώτες συγγενείς, επιλέχτηκε ο στόχος και προσδιορίστηκε η ταχτική δράσης.

Μια συγγενής της μάνας του κοριτσιού, της κυρά Βλάμπως, η θείτσα Ουρανία, έχει ανεπιό από το μακαρίτη άντρα της, τον Δημοσθένη Ρώτα, κατώτερο υπάλληλο της Εφορίας. (Τι να σου κάνει ο άνθρωπος; Το χαρτί από το παλιό τριπάξιο Ελληνικό σχολειό, δεν σε πάει παραπέρα).

Και η αδερφή της ίδιας, η θείτσα Μάρθα, άλλη ξαδέρφη της κυρά Βλάμπως, έ-

χει μεγάλο σπίτι, αρχοντικό, και κάθεται στη γειτονιά του Δημοσθένη Ρώτα. Σχεδόν καρσί.

Καθώς η θείσα Μάρθα, με μεγάλο άντρα και τρία μικρά παιδιά, τα φέρνει γύρα μόνη της κι' έχει ανάγκη από βοήθεια στο συγύρισμα του σπιτιού, της προτάθηκε, πράγμα που έγινε "ασμένως" αποδεκτό απ' αυτή, (αν είναι να βοηθήσουμε σ' έναν ιερό σκοπό), ν' ανεβαίνει η Βγένω, που είχε κλείσει τα είκοσι τρία, πότε-πότε σπίτι της για να βοηθάει στις δουλειές του.

Της πρόσθεσαν, καλού-κακού, πως θάπρεπε να κρατηθεί κρυφός ακόμα κι από τον άντρα της, και τα παιδιά της, ο "ιερός σκοπός" αυτού του εγχειρήματος.

"Καμμιά αντίρρηση σ' όλα. Και θα πούμε κι ένα καλό λόγο που λέν, αν χρειασθεί. Κι ό,τι άλλο περνάει από το χέρι μας".

Κι έτσι μπήκε μπροστά η οικογενειακή επιχείρηση "άλωσης του γαμπρού", η οποία για το χαϊρλί, βοηθήθηκε και μένα κοφίνι αμύγδαλα και κάχτες (καρύδες) που κουβάλησε ο Μητρούλης, στο σπίτι της θείσας Μάρθας, μ' ένα γάιδαρο στο Παζαρόπουλο αγορασμένο "για βοήθεια στα χωράφια".

- "Να τα μοιραστείτε με την Ουρανία" πρόσπεσε, φεύγοντας ο καλοκάγαθος Μητρούλης.

"Αμ' έπος, αμ' έργο". Από την επόμενη κι όλας, με τα Κυριακάτικα της ρούχα έφτασε η καλοθρεμμένη Βγένω (Μπροστά η Βλάμπω πίσω η Βγένω) στο σπίτι της θείσας Μάρθας κι έπιασε δουλειά. Τότε το "Ξαδέρφη και Ξαδέρφη" πήγαινε δυο παράδες, ανάμεσά τους.

Στην αρχή, δυο τρεις φορές πήγε και ήρθε σπίτι της η Βγένω, την ίδια μέρα. Έπειτα έπιασαν οι φτινοπωριάτικες βροχές και τα κρύα, μίκραινε και η μέρα. Νύχτωσε γρήγορα κι έμεινε στη θείσα Μάρθα η Βγένω. Βολεύτηκε με τα παιδιά στο χειμωνιάτικο. Πάνω στο μπάσι.

Η θείσα Ουρανία έκανε τις πρώτες νύξεις και όχι μόνο δε βρήκε άρνηση, αλλ' αντίθετα το "έδαφος ήταν πρόσφορο" κείνο τον καιρό, μια κι ο Δημοσθένης, που στη γειτονιά τον έλεγαν Δήμο, πέρναγε μεγάλη συναισθηματική κρίση. Τον είχε αφήσει σύζυλο η Ανθούλα, γειτόνισσα από την πίσω μεριά του σπιτιού του, που χρόνια τον παίδευε, του άφηνε ελπίδες, αλλά δεν έλεγε το ναι, ώσπου ήρθε ο άλλος από το Πωγώνι, Γεωπόνος του Πανεπιστήμιου, παντρεύτηκαν στο πί και φί, και μην τους είδατε.

Οι αδερφές του Δήμου, όπως άρχιζε η μια την κουβέντα και την έπιανε η δεύτερη, φθάνοντας στο τέλος να τη συνεχίζουνε μαζί, σαν να σεγκοντάριζαν σ' αρχαία τραγωδία (Η Μεγάλη. "Είδα που λέτε στον ύπνο μου ένα κόκκινο άλογο. "Η

δεύτερη Κόκκινο, κόκκινο". "Η Μεγάλη. Και λαχτάρισα, μούσκεμα στον ιδρώτα. Η δεύτερη. Μούσκεμα, μούσκεμα στον ιδρώτα..." βιάζονταν να γίνει το συνοικέσιο κι' έριξαν, πρόσθετα στη θείσα Ουρανία, κάποιες ιδέες γύρω από την προσπάθεια που θα κατέβαλε η Βγένω να δείξει τα φυσικά προσόντα και τη νοικοκυροσύνη της. "Να γίνουν ορατά κι' άπο το γαμπρό, που σαν αδερφό τους, ξέρανε τα χούγια, του".

Κι αυτές οι ιδέες πέρασαν από τις θείσες στη Βγένω, "πάνω στην κουβέντα". Κι έκαναν τη Βγένω να "πατήσει γκάζι στη δουλειά". Και το σπίτι της θείσας Μάρθας έλαμψε.

Τα πατώματα κάθε μέρα τρίβονταν με τη βούρτσα και άστραφταν από καθαριότητα. Στα τζάμια του σπιτιού, από τα παράθυρα που βλέπανε στον δρόμο, τρίχα δε στέκονταν πάνω τους.

Από τα χαράματα η Βγένω με μια λεκάνη ζεστό νερό κι ένα καθαρό πανί, πιάνοντας με τ' αριστερό χέρι το φεγγίτη του παράθυρου (το ακίνητο κομμάτι του τζαμωτού, πάνω-πάνω στο κανάτι, που στην Κόνιτσα για άγνωστο λόγο, λέγεται "πορντέλο") έβγαζε τα τρία τέταρτα του κορμιού της απέξω, στο κενό, σχεδόν πάνω στο δρόμο, κι έτριβε-έτριβε χωρίς τελειωμό με το πανί που κρατούσε στο δεξί της χέρι τα σχεδόν ολοκάθαρα σε καθημερινή βάση τζάμια. Όσοι έρχονταν η ώρα και κατηφόριζε ο Δημοσθένης για το γραφείο του. Καθώς περνούσε, σήκωνε το κεφάλι του, θαύμαζε το έργο, (ίσως και την πρωινή κάπως νεγκλιζέ (ατημέλητη) παρουσία της Βγένως), και της έλεγε "καλημέρα"... Αυτό ήταν!!

Η καημένη η Βγένω, πίστευε τότε, πως κείνη η καλημέρα ήταν το εωθινό της γλυκοχάραμα για όλη της τη ζωή. Μέχρι το βράδυ έβλεπες στα μάτια της να λάμπει το ρόδινο φως της ελπίδας. Έκανε όλες τις άλλες δουλειές πετώντας.

Τραγουδώντας. Και κάποιες στιγμές ξεκούρασης, έβγαινε στη βεράντα του σπιτιού και ονειροπολούσε.

Έτσι πέρναγε ο καιρός, κι ο Δημοσθένης "μας", δεν κατάφερνε να πάρει το πάνω του από κείνη "τη μελαγχολία του". Για να πεί το "μεγάλο Ναι ή το μεγάλο Όχι". Και ήρθε το Καλοκαίρι.

Στο σπίτι του Μητρούλη, από όσα τους έλεγε η Βγένω, κάθε φορά που κατηφόριζε εκεί, κι όλοι περίμεναν ν' ακούσουν μ' ανοιχτό στόμα, κυριαρχούσε εκνευρισμός και υπερένταση.

Πότε-πότε ανέβαινε και η Βλάμπω στην ξαδέρφη της την Ουρανία από τη μια μεριά ν' ακούσει από πρώτο χέρι τα μαντάτα, μήπως τυχόν υπάρχουν και κάποιες λεπτομέρειες που η Βγένω δεν μπορούσε να ξέρει κι από την άλλη να "σμπρώ-

ξει" κάπως την ξαδέρφη της, να γίνει πιο τολμηρή και επίμονη στις "προτροπές" προς το Δημοσθένη και τις αδερφές του.

"Τι να σου πώ, Βλάμπω μου; Του το λέω, κάθε φορά που τον βλέπω. Όλο "καλά και καλά, θειά, μου λέει ο Δημοσθένης. Τόχω υπ' όψη μου. Δεν ήρθε όμως η ώρα του, ακόμα. Όταν είναι θα σου πώ"

Η Βγένω κούναγε το κεφάλι της κι έπαιρνε τον κατήφορο, χωρίς να ξέρει αν μ' αυτά που άκουγε θάπρεπε νάναι αισιόδοξη ή απαισιόδοξη. Και με μεγάλο νταλάκι στην καρδιά.

"Ούτε κρύο, ούτε ζέση. Τα ίδια και τα ίδια" έλεγε στο σπίτι της. Και όλοι μελαγχολούσανε. Γκρίνιαζαν μεταξύ τους κι άφηναν σπόντες κατά της θείσας Ουρανίας, ότι "δεν ενδιαφέρεται όσο πρέπει" ή ότι "δεν ξέρει να κάνει καλά τη δουλειά της".

Το Δεκαπενταύγουστο δεν μένει Κονιτσιώτης σπίτι του, αν δεν πενθεί. Όλοι χαράματα, και πρίν χαράξει ο ήλιος ανέβαιναν προς την Παναγία, βιαστικοί σαν κάποιος να τους κυνηγάει, φορτωμένοι κιλίμια για στρώσιμο, σκαμνάκια για κάθισμα, τρόφιμα... αυγά βραστά, κεφτέδες, τυρί, ψωμί, κρέας ψητό κι άλλα καλούδια, έτρεχαν να προλάβουνε τις θέσεις κάτω από τα πλατάνια, για να μην τους βρει ο ήλιος την ώρα του γλεντιού, αλλά και να ρίξουν μέσα στην καρούτα του νερού το καρπούζι, το πεπόνι και τις αγγουροντομάτες, ώστε νάναι κρύα την ώρα που θα χρειαστούν.

Η οικογένεια της θείας Μάρθας, (μια κι ο Ξενοφώντας, ο σύζυγος, απόφευγε τους ανήφορους και τα "Πανηγύρια") ανέβαινε στην Παναγιά, παρακολουθούσε τη λειτουργία, άναβε τα κεριά της, χαιρετούσε τους γνωστούς, αλλά δεν κάθονταν για το γλέντι.

Μόλις άρχιζε ο Αντώνης τα πρώτα νουμπέτια του με το κλαρίνο, και ξεχύνονταν αγόρια και κορίτσια να χορέψουν στον οβορό της εκκλησιάς, έβρισκαν τον τρόπο να λακκίζουν χωρίς να γίνεται σαματάς.

Τούτη όμως τη χρονιά για κατήρι της Βγένως, οι συνήθειες δεν τηρήθηκαν.

Αποβραδής επιστρατεύτηκε η Ρήνα της Σταύραινας, φορτώθηκε τα αναγκαία στρωσίδια, τα σκαμνάκια, το καρπούζι κτλ, και τα πήρε σπίτι της (κοντά στα Πλατάνια) με εντολή να "πιάσει αύριο χαράματα τόπο στην Παναγιά, πρίν προλάβουν κάτι άλλοι τύποι της ίδιας γειρονιάς. (Ο Ευρυπίδης ο Σδράβος κι ο Πήλιος ήταν ασυναγώνιστοι) να τα στρώσουν".

Έτσι η οικογένεια της θείσας Μάρθας (χωρίς τον άντρα της), βρέθηκε τη μέρα του Δεκαπενταύγουστου, πρωτοκαθεδρία στην Παναγία.

Κατά τις δέκα το πρωί, τέλειωσε η εκκλησιά.

Ο Αντώνης Τσάπης πρώτο κλαρίνο της περιοχής, (το είχε μάθει στην Πόλη από το θείο του, "και τόπαιζε με νότες" ήταν ο πρώτος μας δάσκαλος της μουσικής) με την κομπανία του, άρχισε με τα μαλακά, του "τραπεζιού", ίσα-ίσα για να γλυκαθούνε τα "παιδιά" και να "τσιμπίσουν".

Και πριν προλάβουνε να πιούνε ένα ρακί οι άνθρωποι, να ευχηθούνε "χρόνια πολλά", από παντού ξεχύθηκαν στην πίστα καμμιά τριανταριά νέοι άνθρωποι (αρσενικοί και θηλυκοί) κι άρχισαν να χορεύουν.

Στο πανηγύρι της Παναγιάς όλοι "θέλουν" να χορέψουν. Να ξετρελαθούν. Να επιδείξουν δεξιότητες και λεβεντιά οι άντρες, λυγεράδα, λίγνεμα, ρυθμό και ευκίνησια τα κορίτσια της παντρείας.

Από τα παμπάλαια χρόνια, τότε ήταν η ευκαιρία και για τους υποψήφιους γαμπρούς, να ιδούν το σύνολο των κοριτσιών της Κόνιτσας, να διαλέξουν, να δοκιμάσουν, κάποιο κοίταγμα με νόημα, και να πάρουν ανταπόκριση.

Οι περισσότεροι έρχονταν από την ξενιτιά, και ονειρεύονταν τα κορίτσια από τον τόπο τους, σεμνές οικοκυρές, να είναι και να μην είναι ξεβγαλμένες, να κοιτάζουν μόνον αυτούς και κανέναν άλλον και να μην έχει ακουστεί για αυτές κανένα παρατράγουδο.

Ανάλογα προς το πώς αισθάνονταν ο κάθε γαμπρός, το θάρρος που είχε, το βαθμό επίδειξης που τον κατείχε, το γούστο και την καλαισθησία του έπιανε και τη σκοπιά απ' την οποία κιάλαρε τις νύφες.

Άλλοι κάθονταν δίπλα στην πίστα του χορού, ξαπλωμένοι σαν πασάδες, με τους δικούς τους, στα κιλίμια, καπνίζοντας αρειμανίως, κι άλλοι όρθιοι σα γλάστρες, κάτω από το πεζούλι γύρω-γύρω από την πίστα. Κάποιοι λίγοι, στριφογύριζαν μέσα στο πλήθος, φανερά εκνευρισμένοι και αμήχανοι.

Και οι πιο πολλοί τριγυρνώντας πάνω στα κατσάβραχα (που ξεκινάνε από την πίστα στα ριζόβραχα, κι ανεβαίνουν προς τον μεγάλο όγκο του βράχου που από κάτω βγάζει τα νερά της Κόνιτσας και πιο πέρα κρατάει στην αγκαλιά του το παρεκκλήσι της Παναγιάς) όλοι τους με "τα Κυριακάτικα", από όπου έβλεπαν αλλά και κατέβαλαν προσπάθειες να τους δούνε οι πεθερές και οι νύφες.

Μοναχικοί ή δυο-δυό. Πότε κρύβονταν και πότε φανερώνονταν. Κόλπα και εντυπωσιασμοί, μες το Αυγουσιάτικο λιοπύρι.

Ως γαμπρός της τελευταίας κατηγορίας, πάνω στους βράχους εμφανίστηκε γύρω στο μεσημέρι κι ο Δημοσθένης μας. Κατάμονος. (Μπλε σακάκι, άσπρο πανταλόνι, παπούτσια άσπρα πανένια με λάστιχο από κάτω, (που λένε "με παπού-

τσια λάσιχα"), παγιασόνι στο κεφάλι και μαύρα γιαλιά του ήλιου. "Μέγκλα". Στην τρίχα.

Δαγκώθηκε η Βγένω, που τον είδε, καθώς ήταν σηκωμένη και πιασμένη στον κύκλο του χορού..

" Εδώ τα παίζουν όλα" σκέφτηκε..

Όταν ήρθε η σειρά της και μπήκε πρώτη στην αράδα κι έπρεπε να παραγγείλει το χορό που ήθελε, τάχασε η καημένη από τη σύγχυσή της. Και μπερδεύτηκε.

"Το μέγα Ναπολέοντα" λέει χαμηλόφωνα στο Νότα, που έπαιρνε τις παραγγελίες σκυμμένος πάνω στο σαντούρι του

"Δε χορεύεται" της απαντά διακριτικά ο Νότας.

Πιστεύοντας ότι ο Νότας δεν είχε ακούσει την παραγγελία, η Βγένω επιμένει " Το Μέγα Ναπολέοντα" είπα.

" Και γω σου είπα δε χορεύεται" απαντάει ξανά ο Νότας, πιο φωναχτά και λίγο θυμωμένος, γιατί τέτοιο τραγούδι στο ρεπερτόριό τους δεν υπάρχει.

Της Βγένως, το μυαλό όμως είχε κολλήσει και δεν άνοιγε να καταλάβει. "Το Μέγα Ναπολέοντα" επαναλάμβανε ψιθυριστά, βραχυκυκλωμένη, πούμοιαζε με ούφο.

Καλή καρδιά ο Νότας και πολύπειρος. Έπιασε στο φτερό τι έπαθε η Βγένω. Έριξε μια γρήγορη ματιά στον Αντώνη. Συνεννοήθηκαν με τη δική τους γλώσσα. Κι αμέσως άρχισαν το "Μινούσαγα".

Με μιας, λύθηκε ο κόμπος. Κι η Βγένω ξεκίνησε τα πρώτα βήματα. Ως που να στρώσει όμως δυσκολεύτηκε (Γιατί το έδαφος της πίστας από χώμα, είχε που και που πέτρες που εξείχαν και προ παντός ρίζες από πλάτανο. Έτσι οι πάνινες γόβες που φορούσε η δόλια, με τα ξύλινα ψηλά τακούνια, έβρισκαν πάνω σ' αυτές, και έσπαγαν πότε δεξιά και πότε αριστερά, παρασέροντας και την ίδια σε απορρύθμιση).

Αλλά και το μπερδεμα αυτό ξεπεράστηκε στον πρώτο γύρω. Έτσι οι καρδιές της θείσα Μάρθας, της θείσας Ουρανίας και των παιδιών, αλλά και της ίδιας της Βγένως, ήρθαν στον τόπο τους.

Ένα- ένα τα παιδιά της θεία Μάρθας πήγαιναν και κόλλαγαν τον όβολό τους στη μπάλα του Αντώνη, όσο χόρευε η Βγένω. Το απόγευμα ο Ελληνικός χορός εξελίχτηκε σ' ευρωπαϊκό.

Πώς όμως να χορέψεις σ' αυτή την άθλια πίστα. Ωστόσο έπρεπε και σ' αυτόν το χορό να δειγματίσει η Βγένω. Κι όλο το βάσανο το πήραν στην πλάτη τους τα δυο μεγάλα αγόρια της Θείσας Μάρθας. "Σήκω Πέτρο, είναι η σειρά σου" "Σή-

κω Γιώργο, τώρα είσαι συ".

Αλλά αυτό δεν κράτησε πολύ. Κάποια στιγμή, η θείσα Ουρανία, αγωνιώντας για να ιδεί ποιες ήταν οι εντυπώσεις του Δημοσθένη από τη Βγένω, όπως τον είδε να πάει προς τη βρύση έτρεξε να τον συναντήσει εκεί κι αντάλλαξαν δυο κουβέντες. "Βαρέθηκα της είπε κείνος και φεύγω". Κι έδειχνε να μη θέλει άλλη κουβέντα. Έρθε στην παρέα της η θείσα Ουρανία, και βιάστηκε ν' αναγγείλει το γεγονός. Σε δέκα λεπτά όλοι ήταν έτοιμοι και κατηφόριζαν.

Δεν περίμεναν το Πανηγύρι να τελειώσει κανονικά, όπως πάντοτε, με τον Αγά και τον Μπαλίδα, που χόρευαν τον Αράπικο. Και σημάδευαν το τέρμα. "Σηκώονταν από καταγής τα όργανα. Μπροστά οι χορευτάδες παίζοντας και χορεύοντας με τα μπαστούνια σα νούμερα από Καρναβάλι. Κι όλοι μαζί ανέβαιναν στην Αλατσία από όπου, τραγουδώντας και χορεύοντας, έπαιρναν τον κατήφορο (σωστό γκουντούλιανο) για τα Πλατόνια.

Άγνωστο για ποιο λόγο, όλοι νιώθανε, τότε, (χωρίς νάχουν τίποτα το συγκεκριμένο) μάλλον από διαίσθηση, ότι η μέρα του Δεκαπενταύγουστου ήταν μέρα αποφασιστική για τον Δημοσθένη.

Πέρασε μια εβδομάδα, και λόγος δεν ακούστηκε. Η Βγένω έμεινε σπίτι της και δεν ανέβηκε στη θείσα Μάρθα.

Η θείσα Μάρθα ξομολογήθηκε στον άντρα της και στα παιδιά της (κάτι που τότε κρυβε μέχρι το τέλος της εβδομάδας) ότι όταν κατέβηκαν από την Παναγία, παρατήρησε ότι η Βγένω πού ήταν στενοχωρημένη σ' όλη τη διαδρομή εξαφανίστηκε. Δεν ήξερε τι συμβαίνει. Κι ανήσυχη έψαχνε να τη βρει. Και τη βρήκε πίσω από το κουτσέκι, να κλαίει μόνη της.

Προσπάθησε η θείσα Μάρθα να την καλμάρει. Ήταν αδύνατο. Έτρεμε όλη. Και δεν απαντούσε στις ερωτήσεις που της έκανε η ίδια. Τελικά όπως φάνηκε, περίμενε να νυχτώσει, λές και δεν ήθελε να την δει η γειτονιά. Κι όταν σουρούπωσε για τα καλά, χαιρέτησε το θείο και τη θεία της, πήρε τα πράγματα της, και πήγε στο δικό της σπίτι. - "Μάλλον τη Βγένω, δεν θα την ξαναδούμε πια", αποφάνθηκε.

Από τη συζήτηση βγήκε ότι η γκάφα της στο χορό, και το σούσουρο που άκουσε από τους γύρω, την είχαν πληγώσει. Απέτυχε στις εξετάσεις. Το όνειρο του Κυβερνητικού υπάλληλου χάθηκε για πάντα.

Και πραγματικά. Η θείσα Ουρανία δεν τολμούσε να ρωτήσει ούτε και τις αδελφές του Δημοσθένη για τις εντυπώσεις του, από το Πανηγύρι.

Τελικά ένα πρωινό Δευτέρας, πριν καλά-καλά ξυπνήσουν οι άνθρωποι στο σπι-

τι της Θείσα Μάρθας, ακούγεται στην εξώπορτα ένα έντονο νταμπαντάμ από το σιδερένιο σήμαντρο της πόρτας, και κάποιες ανυπόμονες φωνές- παράπονο, ένα είδος μουκάνισμα ζώου, που κάθε τόσο έδινε κι έναν βαρύτατο αναστεναγμό. Σκούξιμο ελεγχόμενο σα ρέκασμα.

Αν πρόσεχες τις κουβέντες που έβγαιναν απ' αυτό το γρύλλισμα, καταλάβαινες ότι ήταν η κυρά Βλάμπω, που τάχε με τη θείσα Ουρανία. "Αχ! Μωρ' Ουρανία τι μούκανες". Η θείσα Ουρανία το βράδυ κείνης της Κυριακής, είχε κοιμηθεί στο σπίτι της αδερφής της Μάρθας, όπως γίνονταν κάθε Σαββατοκύριακο, τώρα που ο γιος της υπηρετούσε τη θητεία του κι έφυγε για τα Γιάννενα. Και κοιμότανε μάλιστα στο ισόγειο μαντζάτο. Άκουσε την ξαδέρφη της Βλάμπω κι έτρεξε ν' ανοίξει την οξώπορτα, από φόβο μη ξυπνήσει ο Ξενοφών. Άντρας της Μάρθας.

Εκεί βρέθηκε προ μιας Βλάμπως σένα χάλι ανεκδιήγητο. Άυπνη. Άπλυτη. Κουρελού. Αναμαλλιάρα. Φουρτουνιασμένη. Που μόλις άνοιξε η εξώπορτα, έπεσε πάνω της, φωνάζοντας, σαν να είχε χαθεί ο κόσμος όλος.

"Τι μούκανες, τι μούκανες Μωρ' Ουρανία. Μας γέλαγες τόσον καιρό και μας αποκοίμισες. Χτες το βράδυ που μάθαμε τους αρραβώνες του Δημοσθένη με την Αννέτα του Σωτήρη, μείναμε σύξυλοι".

"Μα τι μου λές Βλάμπω. Πέφτω από τα σύννεφα. Πρώτα έλα από μέσα, να μη γίνουμε ρεζίλι στη γειτονιά που άλλο δε θέλει.

Δεν ξέρω τίποτα. Πρώτη φορά ακούω για αρραβωνιάσματα. Κανένας δε μου το είπε. Πότε κι όλας σου το πρόλαβαν εσένα;"

"Με κοροϊδεύεις Ουρανία. Με κοροϊδεύεις, όπως με κοροϊδευες τόσον καιρό. Ήξερες και δε μας τόλεγες."

"Όχι Βλάμπω μου. Δεν ήξερα τίποτα. Τώρα θα πεταχτώ στο σπίτι του να μάθω". "Πού θα πας τώρα; Μωρ' Ουρανία; Πάει... πέταξε το πουλί. Τ'άρπαξε η Χαζό Αννέτα. Χαλασιά που με βρήκε. Τόχασα το παιδί μου. Πάει... θα μού μείνει τώρα".

"Μη κάνεις έτσι Βλάμπω μου. Δε χάθηκε ο κόσμος. Κι αν αρραβωνιάστηκε ο Δημοσθένης δεν μας τέλειωσαν οι γαμπροί. Υπάρχουν κι άλλα παιδιά στην Κόνιτσα. Υπάρχει κι ο Μπάμπης, υπάρχει κι ο Κλέαρχος, υπάρχουν τα παιδιά του Αριστείδη υπάρχει ένα σωρό κόσμος.

"Μα τι μου λές τώρα Ουρανία μου; Ίσα είναι ο Χουτζερές, ίσα ο χαλές;" Όχι κι έτσι, Βλάμπω μου. Δεν είναι όπως τους λες Χαλέδες, ούτε ο Μπάμπης, ούτε ο Κλέαρχος, ούτε τόσοι άλλοι. Νοικοκυρόπαιδα είναι.."

"Ξέρω γω... Ουρανία μου, άκουγε και μένα... Δεν έχεις θυγατέρα εσύ για να ξέρεις τον καημό της... "Ίσα είναι ο Χουτζερές, ίσα ο χαλές" επαναλάμβανε σα

σπασμένη πλάκα γραμμόφωνου η Βλάμπω, τρέμοντας από υστερικούς σπασμούς, έτοιμη να σωριαστεί κάτω, στις πλάκες της αυλής, γαντζωμένη πάνω στις πλάτες της θείσας Ουρανίας.

"Ίσα είναι ο Χοιζερές, ίσα ο χαλές" (που σημαίνει δεν είναι το ίδιο ένα σαλό-νι, με το αποχωρητήριο) επανελάμβανε πότε χαμηλά και πότε βάζοντας στρίγγλες κραυγές, να την ακούνε όλη η γειτονιά.

Η θείσα Ουρανία είδε κι έπαθε ίσαμε που να την μεταφέρει μέσα στο μαντζά-το. Να φωνάξει για βοήθεια την αδερφή της Μάρθα, να κατεβεί, για να της κά-νουνε ένα καφέ - κατάψιο (για καλμάρισμα). Και να τρέξει ίσαμε το σπίτι των ά-νεψιών της, (του Δημοσθένη και των αδερφάδων του) να βεβαιωθεί αν οι αρρα-βώνες με την Αννέτα του Σωτήρη, ήταν γεγονός και δεν ήταν δημιούργημα της παθιασμένης φαντασίας της ξαδέρφης Βλάμπως.

Η Βλάμπω ήπια τον καφέ της, βιαστικά κι εκνευρισμένα. Συμμαζεύτηκε κάπως, αλλά δεν περίμενε την Ουρανία να γυρίσει. Ήταν κατακόκκινη και έτρεμε όλη.

"Τι να μας πει η Ουρανία τώρα, για να συγχυστούμε περισσότερο. Πάει το που-λί τάφησε και πέταξε από το κλουβί, τώρα δεν πιάνεται με τίποτα. Αχ μωρ' Ουρα-νία τι μούκανες. Μ'αποκοίμισες τόσο καιρό... Εγώ, ας πάω τώρα σπίτι μου να προλάβω μην έχουμε κάνα χατά χειρότερο". Και πήρε των ομμάτων της.

Η θείσα Ουρανία, όπως είπε στη θεία Μάρθα, λίγο αργότερα, βρήκε το Δημο-σθένη στην εξώπορτα τους να φεύγει για το γραφείο του.

"Τάμαθες, τάμαθες θειά, της λέει εκείνος. Ήρθε και για μένα η τυφλοβδομά-δα. Τ' απόγευμα θα περνούσα από το σπίτι να στο πω. Παντρεύουμαι"

"Μπράβω, μπράβω Δήμο μου. Με την ευχή μου. Πως ήταν κι αυτό έτσι απότο-μα. Δε μας είπες τίποτα να ξέρουμε και μείς".

"Τι να σας πώ; Μάτια είναι αυτά. Με κοίταξε. Την κοίταξα. Τελειώσαμε". Κι έ-φυγε χαμογελαστός κι ευτυχισμένος για τη δουλειά του. Πώς να τον σταματήσω;

Τι να του πω για την Βγένω. Τζάμπα θα ρώταγα. Και θα του χάλαινα το κέφι... Έπειτα μπήκα μέσα στο σπίτι και είδα τις αδερφές του. Εκεί έμαθα, τα "καθέκα-στα". Έτσι κατάλαβα πως ζύγισε πάνω του για να πάρει την απόφαση ότι θάμπαι-νε σ'άγαμπρος στο σπίτι του Σωτήρη".

Αυτό σήμαινε κατά τη θείσα Ουρανία, "ότι ο Δήμος εξασφάλισε σπίτι στην Κό-νιτσα και θ' απαλλάσσονταν από τις δυο αδερφές του τις "γλωσσοκοπάνες", που και την Παναγιά νάφερνε για νύφη σπίτι τους, θα γίνονταν από τη δεύτερη μέρα μόλογο στη γειτονιά.

Πέρασαν δυο χρόνια από τότε, και ήρθε η Κατοχή.

Η Βλάμπω δεν ξανανέβηκε στις ξαδέρφες της. Κι ούτε ήθελε να μαθαίνει τίποτα γιαυτές. Το κράταγε "μανιάτικο". Μια έμμονη ιδέα την είχε πιάσει από το λαιμό, την είχε γιομίσει μίσος και κακία για τους πάνω Κονιτσιώτες που την είχε πεισματώσει. Πίστευε ότι οι ξαδέρφες της "μπορούσανε, αν ήθελαν, να παντρέψουνε τη Βγένω, αλλά δεν το προσπάθησαν όσο έπρεπε" Κι έλεγε διαρκώς ότι "μεγάλο κακό της έκαναν κι άφησαν τη Βγένω ανύπαντρη. Της έκλεισαν το σπίτι."

Κι όποτε έβρισκε ευκαιρία η γλώσσα της αμόλαγε φαρμάκι. Η θεία Μάρθα "από χαρακτήρος" δεν έδινε σημασία, σ' αυτά.. Θεωρούσε την ξαδέρφη της τσουρούτικη, κι αλαφρομπαντιέρα.

Η θείτσα όμως Ουρανία, αγαθή γυναίκα, που υπολόγιζε τους συγγενείς κι αν πέρναγε από το χέρι της θάκανε καλό σε κάθε άνθρωπο, τρωγότανε που ήρθαν έτσι τα πράγματα και δεν είχε καταφέρει να παντρέψει τη Βγένω. Κι όλο είχε το νού της για κάποιο "καλό παιδί", άν και τώρα "με την κατοχή" τα χωράφια του Μητρούλη έκαναν θαύματα, κι οι "κυβερνητικοί υπάλληλοι", που είπαν το "ψωμί ψωμάκι," είχαν πάψει να βρίσκονται στις προτεραιότητες της Βλάμπως.

Η οικογένεια είχε αναβαθμιστεί. Και η Βλάμπω φρόντιζε με κάθε τρόπο, να το κάνει τούμπανο στον κόσμο. Αλλά γαμπρός δεν βρίσκονταν.

Ο Φώτος μεγαλωμένος πια, βόηθαγε τον πατέρα του στον κάμπο. Και κει ανταμώνοντας τα άλλα παιδιά, που τα περισσότερα ήταν προσφυγόπουλα, μπήκε κι αυτός στις Εθνικοαπελευθερωτικές Οργανώσεις. Κι έγινε τοπικό στέλεχος.

Η ερημιά του κάμπου, άφηνε την εντύπωση μιας περιοχής ανέλεγκτης από τους Γερμανούς. Και δημιουργούσε ψευδαισθήσεις ως προς το κατά πόσο η χάρη των χαφιέδων έφτανε ίσαμε κεί.

Έτσι, στα μέσα του καλοκαιριού του 1944, που οι Γερμανοί αγρίεψαν κι άρχισαν να πιάνουν κόσμο, μεταξύ των άλλων άρπαξαν και το Φώτο.

Ταμπλάς στην οικογένεια του Μητρούλη.

Τα κορίτσια έβαλαν τα χουγιαχτά, αλλά τ' αυτί των Γερμανών δεν ίδρωσε. Όσους έπιασαν τους έριξαν στα υπόγεια της Σχολής, αυτά που τον παλιό καιρό η Γεωργική Σχολή τα είχε για ψυγεία κι αποθήκευε τα κασέρια, τα τυριά και τα βούτυρα, για να διατηρούνται φρέσκα και να μη μουχλιάζουν.

Τόμαθε η κυρά Βλάμπω κι όπως ήταν προχειροντυμένη, κακοχτενισμένη και σ' έξαλλη κατάσταση, έπιασε κι ανέβαινε τον ανήφορο με κατεύθυνση το Παζάρι, και το Γερμανικό στρατόνα, χειρονομώντας και φωνάζοντας προς όλες τις κατευθύνσεις, ζητώντας από παντού βοήθεια.

"Πω, πω, πώ τι μέβρε. Πιάσανε το Φώτο μου, οι Γερμανοί, που είναι αθώος και

δεν ξέρει τίποτε από οργάνωση. Και αφήσανε έξω τα παιδιά του Ξενοφώντα και ένα σωρό άλλους που είναι οι αρχηγοί. Αφήσανε έξω τον τάδε τον τάδε [και έλεγε ονόματα στην τύχη και όποιον θυμόταν].

Οι Γερμανοί τα άκουσαν αυτά και την φώναξαν μέσα στον στραώνα. Κάλεσαν και τον διερμηνέα τους και της ζήτησαν να τα επαναλάβει, για να δουν τι ξέρει. Και κείνη πιστεύοντας ότι έτσι σώζει τον Φώτο της (δική μου μάνα πέθανε καμιά να μη μείνει) άρχισε να αραδιάζει ότι ήξερε και ότι της έρχονταν στο νου. Ονόματα, σπίτια, πατεράδες, αδέρφια, κείνη τη στιγμή της έξαψης που μίλαγε το παλιό της μίσος για τις ξαδέρφες τις και τους άλλους Κονιτσιώτες μπερδεμένο με τη μητρική της παραζάλη.

Αποτέλεσμα. Οι Γερμανοί Γκεσταπίτες πήραν όλα τα σπίτια σβάρνα που η κυρα-Βλάμπω κατάγγελλνε και πιάσανε ένα σωρό κόσμο μικρούς και μεγάλους.

Τους φόρτωσαν στο άψε-σβήσε στο φορτηγό και τους έρριξαν για δυο μήνες στα υπόγεια της Ζωσιμαίας σχολής στα Γιάννενα. Ως μελλοθάνατους.

Εκεί οι άνθρωποι κόντεψαν να παλαβώσουν. Άυπνοι, ψειριασμένοι, νησικοί. Κάθε τόσο έπαιρναν οι Γερμανοί κάποιους νέους και τους τουφέκιζαν έξω από τα Γιάννενα στα χωράφια.

Ευτυχώς που έρχονταν και των Γερμανών το τέλος και ετοιμάζονταν να φύγουν. Κι ο μεγάλος τους καημός ήταν να τάχουνε καλά με τους πολίτες, για να μην τους σπίνουνε κωσιές στους δρόμους και τους μακελάρουν σα κοτόπουλα. Έτσι με την παρέμβαση κάποιων Γιαννιωτών, αφήσαν τους μεγάλους απ' όλη αυτή την παρτίδα και γύρισαν στην Κόνιτσα σε κακή κατάσταση

Για τη Βλάμπω, που τους "φιλοδώρησε" αυτή την περιπέτεια δεν μίλησε κανένας. Τη συγχώρεσαν; Ποιος ξέρει.

Το Φώτο πάντως οι Γερμανοί, δεν τον αφήσαν με το πρώτο. Όπως υποσχέθηκαν καθυσύχασαν μόνο τη μάνα του, τότε, διαβεβαιώνοντας την ότι δεν θα πάθει τίποτα. Όπως και έγινε.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Σπίτι και οικόπεδο

στην Κ.Κόνιτσα

Τηλ. **6977818583**

25 Χρόνια χωρίς τόνους και Πνεύματα

Από τον Φιλολόγο Αγαθάγγελο Γ. Πολίτη

Το 1982 καθιερώθηκε το μονοτονικό σύστημα σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης. Ως γλώσσα διδασκαλίας είχε καθιερωθεί ήδη από τη μεταρρύθμιση του 1976 η Νεοελληνική, η Δημοτική δηλαδή γλώσσα χωρίς ιδιωτισμούς και ακρότητες. Θυμάμαι τότε σε ολιγοήμερα σεμινάρια, προσπαθούσαν ειδικοί επιστήμονες της γλωσσολογίας να αναπύξουν τα επιχειρήματά τους σε ακροατήρια φιλολόγων για την ανάγκη να αποκτήσει το Έθνος ένα ενιαίο πανελλήνιο εκφραστικό όργανο.

Από τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που κατά καιρούς προτάθηκαν ή επικυρώθηκαν από τη Βουλή των Ελλήνων, άλλες απέτυχαν πριν ακόμα τεθούν σε εφαρμογή και άλλες εφαρμόστηκαν για λίγο καιρό και καταργήθηκαν μόλις άλλαξε στην εξουσία το πολιτικό κόμμα ή, το συνηθέστερο, ο Υπουργός Παιδείας. Και ενώ οι μεταρρυθμίσεις είχαν και απέβλεπαν στον ίδιο κοινό στόχο, την πρόοδο και την ευημερία του Έθνους, άξιον απορίας είναι από πού αντλούσαν τα βέλη και "έβαλον" και κτυπούσαν ανελέητα τον ίδιο κοινό στόχο οι εκάστοτε αντίπαλοι.

Αλλά πριν σημειώσω κάποιες αξιοσημείωτες μεταρρυθμίσεις στην ταρα-

χώδη πορεία του Έθνους ξεκινώντας από τη θεμελιώδη ρύθμιση "των της Παιδείας" από τον Ι. Καποδίστρια, θα επιστρέψω στο θέμα της επικεφαλίδας για τους τόνους και τα πνεύματα. Και τούτο επειδή αρκετοί φίλοι, συνάδελφοι εκπαιδευτικοί, συνταξιούχοι πλέον, θα ήθελαν να θυμηθούν την αγωνία και τον αγώνα που έδιναν καθημερινά στην τάξη με τους τόνους και τα πνεύματα. Οξεία, βαρεία, περισπωμένη, ψιλή, δασεία. Αυτές οι πέντε λεξούλες με πόση καχυποψία και σπαραγμό ψυχής λειτούργησαν σε εκατομμύρια παιδικές ψυχούλες από τότε που οι Αλεξανδρινοί φιλόλογοι τις τοποθέτησαν επάνω ή δίπλα στις λέξεις ως το 1982 που εδέησε η Βουλή των Ελλήνων να τις καταργήσει!

Σύμφωνα με το σκεπτικό των Αλεξανδρινών φιλολόγων, των σχολαστικών και απροσάρμοστων, η ελληνική γλώσσα εμπεριέχει μουσικότητα και αρμονία θαυμαστή και ως τοιαύτη πρέπει να φαίνεται όχι μόνο στον προφορικό λόγο αλλά και στο γραπτό. Η συλλαβή, για παράδειγμα, της λέξης που έφερε επάνω της το σημείο της οξείας έπρεπε να τονίζεται περισσότερο των άλλων. Βέβαια, οι διδάσκοντες στην πρωτοβάθμια έπρεπε να εξηγήσουν στους μαθητές τους ότι το "οξεία"

είναι επίθετο (οξεία φωνή) και ουσιαστικοποιήθηκε με την πολλή χρήση, όπως η "πλατεία" (πλατεία οδός) και παρέμειναν με τη σημασία που τα χρησιμοποιούμε σήμερα. Το ίδιο και με τη βαρεία. Βαρύς τόνος εν αντιθέσει με τον οξύ. Ο περισπώμενος τόνος, δηλαδή η περισπωμένη, έμπαινε εκεί που δεν μπορούσε να τεθεί οξεία ή βαρεία. Δεν χρησιμοποίησαν οι Αλεξανδρινοί ιδιαίτερο σημείο για την περισπωμένη και συνένωσαν την οξεία και τη βαρεία, γι' αυτό και μερικοί την ονόμασαν οξυβάρεια. Ονομάστηκε περισπωμένη από τη μετοχή του ρήματος περισπώμαι, γιατί στο συναπάντημά της η αρμονία του λόγου απαιτούσε την περίσπαση, το σπάσιμο της φωνής. Με τον ίδιο τρόπο εξηγούνται και τα πνεύματα, ψιλή και δασεία. Η πνοή, η ανάσα δηλαδή του "αναγιγνώσκοντος" λεπτή ή παχειά ανάλογα αν το αρχικό φωνήεν έφερνε επάνω του την ψιλή ή τη δασεία. Εξειδικευμένο και χωρίς ενδιαφέρον για τους πολλούς αναγνώστες της "Κόνιτσας", δήλωσα και στην αρχή πως το έγγραφο για τους φίλους εκπαιδευτικούς που με πανάθλιες συνθήκες, στερούμενοι και τα πιο αναγκαία της ζωής, πάλευαν να μάθουν σε νησιτικούς και ανυπόδητους μαθητές αυτά που σοφίζονταν σε άνετες πολυθρόνες καθισμένοι οι Αλεξανδρινοί φιλόλογοι. Αντί άλλης κριτικής παραθέτω τη γνώμη μεγάλου συγ-

γραφέα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, του Ν. Καζαντζάκη: "Τα πνεύματα και οι τόνοι είναι τα ενοχλητικά έντομα που επικάθηνται στα πανέμορφα λουλούδια των λέξεων".

Ο θεμέλιος λίθος στην Παιδεία του Ι. Καποδίστρια δυστυχώς δεν έγινε οικοδόμημα, γιατί η άγρια δολοφονία του στο ναό του Αγίου Σπυρίδωνα στο Ναύπλιο το 1833 σήμαινε και τη δολοφονία μιας μοναδικής ρεαλιστικής προσπάθειας για την οικονομικά και πνευματική ανόρθωση του Έθνους. Τι επακολούθησε μετά τη δολοφονία;

Επειδή το μέγα τούτο κεφάλαιο δε χωρεί σε οποιαδήποτε φιλότιμη προσπάθεια της Σ. Επιτροπής της "Κόνιτσας", θα αρκεστώ να αναφέρω κάποιους σταθμούς στην ιστορία των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων. Το βασικό γνώρισμα, η εστία και το επίκεντρο όλων των μεταρρυθμίσεων είναι η προκοπή του Έθνους. Και απέναντι ο ίδιος εχθρός, η έλλειψη χρημάτων. Αίτημα μόνιμο η αύξηση των κονδυλίων για την Παιδεία. Και στερεότυπη η απάντηση, "ανάγκη χρημάτων έχομεν". Δεν είναι μόνο η έλλειψη μοναδική αιτία της κακοδαιμονίας. Ένα μεγάλο σε βάθος χρόνου πρόγραμμα από μια πανεθνική και υπεύθυνη επιτροπή δεν έγινε.

Έτσι, οι κατά καιρούς και από προικισμένους εκπαιδευτικούς προταθείσες μεταρρυθμίσεις δεν εφαρμόστη-

καν. Σοβαρές προσπάθειες έγιναν, αλλά αφού δεν είχαν το χρίσμα της εθνικής ενότητας ήταν a priori καταδικασμένες. Η διγλωσσία και η διαμάχη "περί το γλωσσικόν" στάθηκε ένα μεγάλο εμπόδιο να πορευτεί το Έθνος

εκεί που του άξιζε. Χρειάστηκε περισσότερο από ένα αιώνα για να καταλάβουν οι πολίτικοί μας ότι ο χώρος της παιδείας δεν αντέχει σε διαπλοκή και ρουσφέτια. Εκείνος ο χώρος πλημμυρίζει από τις πάναγνες καρδιές των παιδιών που διψούν για αληθινή μόρφωση και παιδεία.

Και τέλος φθάσαμε στο 1976 όπου το γλωσσικό θέμα οδηγείται προς τη λύση του. Ο τότε πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής και ειδική επιτροπή έξω από κομματικούς ανταγωνισμούς κατέληξαν σε μια ιστορική απόφαση. Το συμπέρασμα των συσκέψεων ανακοίνωσε ο ίδιος ο πρωθυπουργός: "Καθιερώνεται εις όλους τους κύκλους των σπουδών η δημοτική γλώσσα με βάση τη γραμματική του Μ. Τριαντα-

φυλλίδη, κλπ."

Όσα είχαν προτείνει το 1916 ο Γληνός και ο Δελμούζος, όσα η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964 που κορυφαία της καινοτομία ήταν "Δωρεάν παιδεία σε όλες τις σχολικές βαθμίδες" και δεν είχαν εφαρμοστεί, τώρα το 1976 θα πραγματοποιηθούν, θα υλοποιηθούν οράματα εκπαιδευτικών που χρόνια έμεναν ανεφάρμοστα. Και, λοιπόν, θα ρωτήσει κάποιος, ποια η ωφέλεια;

Η κρίση στην εκπαίδευση δεν σταμάτησε. Δεν έγιναν και τότε οι αναγκαίοι προσανατολισμοί. Και, αναγκαία, σε νέες αναζητήσεις στράφηκε η μεταρρύθμιση του 1981. Όλες αυτές οι αλλεπάλληλες μεταρρυθμίσεις αποδεικνύουν ανεπάρκεια εκείνων που δεν γνώρισαν από κοντά τις ανάγκες και τα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας και δεν αντιμετώπισαν το θέμα της Παιδείας ως το ύψιστο, μέγιστο εθνικό θέμα, ως όφειλαν.

Η σύναξη των αποφοίτων του '70

Η συνάντηση της 16ης Αυγούστου 2006 πραγματοποιήθηκε. Η τάξη των αποφοίτων του '70 πάλι μαζί στα "Πλατανάκια" και στον απέναντι τοίχο η μεγεθυμένη φωτογραφία από εκδρομή στη Γεωργική Σχολή, που φρόντισε να φέρει ο Σταύρος ο Μποζοβίτης, αναπόφευκτα δημιούργησε σε όλους μας μια διάθεση φιλοσοφικής ενατένισης της ζωής και του χρόνου. Όμως, μετά το πρώτο ποτήρι, κυριάρχησε μια πολύ αισιόδοξη διάθεση. Παρόντες 20 συμμαθητές και οι καθηγητές μας Βασιλική Παπαθεμιστοκλέους, Τάσος Τσιτσιμίδης, Νίκος Στασινός και Θεμιστοκλής Παπαθεμιστοκλέους. Πολλοί δεν κατάφεραν να έρθουν. Τα τηλεφωνήματα, όμως, κατά την προετοιμασία και αυτά που έγιναν κατά τη διάρκεια της συνάντησης ανανέωσαν τους δεσμούς σε όλους, συμμαθητές και καθηγητές.

Ξαναϊδωθήκαμε, μάθαμε ο ένας για

τον άλλο, ανταλλάξαμε απόψεις για το τότε και το τώρα με απέραντη ψυχική αγαλλίαση.

Κύριο σημείο των σχολίων των συμμετασχόντων τις επόμενες ημέρες ήταν ότι κανένας για κανένα λόγο δεν θα λείπει από καμμία από τις μελλοντικές συνάξεις.

Άξιζε, τελικά, τον κόπο στον οποίο ο καθένας μας υποβλήθηκε για να έρθει, γιατί στα δέκα χρόνια της ατομικότητας η αίσθηση ότι μπορείς να ανήκεις σε μια κοινότητα ενισχύει τη δύναμή σου να αντισταθείς στο ρεύμα που απειλεί να παρασύρει τα πάντα.

"Κινούν αίτιον" και αυτής της σύναξης υπήρξε η Γεωργία η Λάππα. Την ευχαριστούμε και της ευχόμαστε να τα βγάλει πέρα επαξίως και με την προετοιμασία της επόμενης τον Αύγουστο του 2010.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΜΑΛΑΜΗ

ΕΠΑΝΕΚΔΟΘΗΚΑΝ

Χαρ. Ρεμπέλη

«ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ»

(Λαογραφικά-Γλωσσικά-Τοπωνυμικά)

Για την προμήθεια απευθυνθείτε:

1) Νικ. Ρεμπέλης, Κόνιτσα,

Τηλ. 26550-23071

2) Βιβλ.λ. Πλουμής- Θ. Ζώτος-

Δ. Γκάσιος, Κόνιτσα

3) Περιοδ. "ΚΟΝΙΤΣΑ".

Τιμή 20 €

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Τα δείπνα της Εκάτης

Απο τον ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, Φιλολόγο, πρώην Λυκειάρχη

Η Εκάτη ήταν θεά του σεληνιακού φωτός και η λατρεία της πέρασε στην αρχαία Ελλάδα από τη Μ. Ασία, μέσω της Θράκης. Ο Ησίοδος (750-700 π.Χ. περίπου). Εκτενώς την αναφέρει στη Θεογονία (στ. 411 και εξής). Ήταν θεά της μαγείας και είχε σχέση με τα φαντάσματα και τις δεισιδαιμονίες, οι οποίες ήταν πολύ διαδεδομένες στην Ελλάδα. Ταυτιζόταν με τη θεά Σελήνη και την απεικόνιζαν τρίμορφη, ως Σελήνη, Άρτεμη και Εκάτη. Το τρίμορφο αυτό συμβόλιζε τις τρεις διαδοχικές φάσεις της σελήνης, το μηννοειδές-τοξοειδές-, το δικότομο-μισό- και το πεπληρωμένο, που αντιστοιχούν σήμερα στη “γιόμιση, χάση του φεγγαριού και την πανσέληνο”.

Στο τέλος κάθε σεληνιακού μήνα οι πλούσιοι Αθηναίοι έθεταν, μόλις νύχτωνε, δίπλα στους βωμούς, στα αγάλματα και τις τριόδους (=τρίστρατα), φαγητά, για να φάει η Εκάτη.

Αυτά ήταν τα “**δείπνα της Εκάτης**”, τα οποία, φυσικά, έτρωγαν οι καιροφυλακτούντες φτωχοί. Πρβλ. Αριστ. Πλούτος, στίχ. 596: “τους μεν έχοντας και πλουτούντας δείπνον προσάγειν (τη Εκάτη) κατά μήνα, τους δε πένητας των ανθρώπων αρπάζειν πριν καταθείναι”. Η Εκάτη, επειδή λατρευόταν στις

τριόδους, λεγόταν και τριοδίτις.

Η Εκάτη συσχετίστηκε, όπως είπαμε, με το φεγγάρι και βοηθούσε τις μάγισσες να πετύχουν ό,τι ήθελαν. Το κατέβασμα του φεγγαριού με ξόρκια, επωδές, ακόμη και με μια μαγική πίτα ήταν η τέχνη των μαγισσών.

Το φεγγάρι, ως εκ τούτου, συνδέεται με αρκετές προλήψεις και δεισιδαιμονίες του ελληνικού λαού. Στη “γιόμιση ή γέμιση π.χ. του φεγγαριού πιστεύεται ότι ευοδώνονται πολλές γεωργικές εργασίες (κλάδεμα, κοπή ξύλων για κατασκευή στέγης κ.λ.) όχι όμως και στη “χάση” του φεγγαριού. Η φράση “στη χάση και στην πιάση” σημαίνει: σπανιότατα. Επίσης η φρ. “είναι με τα φεγγάρια του” σημαίνει ότι ο τάδε άνθρωπος, στις διάφορες φάσεις της σελήνης, που επηρεάζουν τον ψυχικό του κόσμο, είναι, άλλοτε αισιόδοξος και κεφάτος και άλλοτε απαισιόδοξος, σκυθρωπός και απλησίαστος.

Αν το νέο φεγγάρι “πιαστεί” με βροχή, πιστεύεται ότι η κακοκαιρία θα συνεχιστεί. Γνωστό είναι πως τα παλιρροιακά κύματα στο στενό του Ευρίπου στη Χαλκίδα οφείλονται και στη διαμόρφωση των ακτών και τους δυνατούς τοπικούς αντίθετους ανέμους, αλλά και στην ισχυρή έλξη της σελήνης και του ήλιου.

Οι φάσεις της σελήνης υπολογίζονται και ως μέτρο χρόνου. Η φρ. “ένα φεγγάρι” σημαίνει: λίγο καιρό. Ο κόκκινος κύκλος γύρω από το φεγγάρι προμηνύει βροχή. Τέλος η σελήνη έχει σχέση με διάφορες ψυχικές ασθένειες, καθώς και με την επιληψία, το αρχαίο όνομα του “σεληνιασμού”. Αξιοπρόσεκτη η φρ. των γυναικών στα χωριά: “δείπνησε το φεγγάρι”, που λέγεται, όταν αυτό αργεί να βγει το βράδυ από το βουνό, μετά τις 10, ύστερα από το δείπνο. Η φρ. αυτή δεν έχει σχέση με το δείπνο των ανθρώ-

πών, αλλά με το υποτιθέμενο δείπνο του φεγγαριού, που γίνεται κατά τις 10 το βράδυ και μας θυμίζει τα “δείπνα της Εκάτης”.

Συμπέρασμα: Η φρ. “δείπνησε το φεγγάρι” που πρέπει, νομίζω, να συσχετισθεί με τα δείπνα της σεληνιακής θεάς Εκάτης, καθώς και διάφορα αρχ. ελληνικά λατρευτικά έθιμα, τα οποία υιοθέτησε η Εκκλησία μας, αφού πρώτα τα επικάλυψε με χριστιανικά σύμβολα δηλώνουν απεριφραστα το συνεχές και αδιάσπαστο της ελληνικής φυλής δια μέσου των αιώνων.

Μερικές λαϊκές φράσεις - Χαρακτηριστικές

Σήμερα θ’ αναλύσουμε μερικές χαρακτηριστικές φράσεις: α) Ζωή και κότα, β) φάτε μάτια ψάρια και κοιλιά περίδρομο γ) “έπιασε λαβράκι” και δ) του κυνηγού και του ψαρά το πιάτο, δέκα φορές είν’ αδειανό και μια φορά γεμάτο”.

Λέγαμε λοιπόν παλιότερα: “ζωή και κότα”, που σήμαινε ζωή γεμάτη από απολαύσεις. Προφανώς είχε σχέση, **σε παλιότερη βέβαια εποχή**, με τη θεώρηση του κοτόπουλου ως πολυτελούς εδέσματος (φαγητού) πρώτης κατηγορίας. Πέρασαν όμως τα χρόνια και τα κοτόπουλα που τρώγαμε από το κοτέτσι πέρασαν στο πτηνοτροφείο. Οι τιμές έπεσαν και η παρουσία τους στο τραπέζι της οικογένειας έγινε συ-

χνότατη. Είναι βέβαια η φράση αυτή να θυμίζει τη σπανιότητα του παρελθόντος που η νέα γενιά και -δικαίως- τη θεωρεί ακατανόητη. β) “φάτε μάτια ψάρια και κοιλιά περίδρομο”. Αναφέρεται κι αυτή στο παρελθόν και έχει να κάνει με την σπανιότητα των ψαριών και την συνεπακόλουθη ακρίβειά τους, που τα έκανε να φτάνουν στο τραπέζι με μεγάλη και ιδιαίτερη δυσκολία. γ) “Έπιασε λαβράκι”. Η φράση αυτή δείχνει τη δυσκολία και ότι όταν κάποιος ψάρευε “λαβράκι” αποκτούσε κάτι το εξαιρετικό και δ) Του κυνηγού και του ψαρά το πιάτο δέκα φορές είν’ αδειανό και μια φορά γεμάτο”. Υποδηλώνει την ταλαιπωρία και την ατυχία του ψαρά και του κυνηγού για το θήραμα, για

το κυνήγι του, ώσπου να το βάλει στο πιάτο. Πέρασαν όμως τα χρόνια. Έτσι σήμερα έχει δημιουργηθεί η πρωτοπορία της τεχνογνωσίας και φτάσαμε στα οργανωμένα πτηνοτροφεία και στις σύγχρονες ιχθυοκαλλιέργειες που μας δίνουν γρήγορα και πολλά αγαθά (κοτόπουλα-ψάρια) για την διατροφή μας κι έμειναν μόνο οι παραπάνω φράσεις σ' ανάμνηση της παλιάς ζωής.

Τίθεται όμως το ερώτημα: αυτή η εκμηχανισμένη βιομηχανία αυτή η ταχεία παραγωγή έχει όλα τα πλεονεκτήματα και την ποιότητα της παλαιάς διατροφής;

Θα κλείσω το μικρό αυτό άρθρο μου με τις κατά λέξη παρατηρήσεις και επισημάνσεις του καθηγητή κ. Ν. Μάργαρη, καθηγητή Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου και διευθυντή της Ελληνικής Έκδοσης του National Geographic.

Γεύση και ποιότητα

... “Συχνά οι παρατηρήσεις των καταναλωτών είναι του είδους: “Δεν έχουν (αυτά τα παραπάνω δηλαδή) την ίδια γεύση με τα άγρια”. Και φυσικά, η απάντηση είναι ότι όσο μοιάζουν στη γεύση το αγριόγιδο με το κατσίκι, η αγριόκοτα με το κοτόπουλο, το αγριογούρονο με το χοιρινό, τα άγρια μανιτάρια με τα ήμερα, άλλο τόσο μοιά-

ζουν οι ήμερες τσιπούρες, ή οι πέστροφες του ιχθυοτροφείου και τα λαβράκια με τα άγρια.

Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί το εξής: γιατί να είναι το ίδιο αυτό που κάνει 7 ευρώ το κιλό με εκείνο που κάνει 40 ευρώ; Από την άλλη, σκεφθήκαμε ποτέ όταν πάμε στο κρεοπωλείο να ρωτήσουμε το μοσχάρι είναι άγριο”; και τελειώνει ο κ. Καθηγητής: “Προσωπικά μου θυμίζει τη συμπεριφορά μας τη δεκαετία του 60 με την αντιμετώπιση των κατεψυγμένων. Στα θέματα υγιεινής θα πρέπει να τονισθεί και το γεγονός ότι αναφερόμαστε σε ένα βιολογικό προϊόν ή προϊόντα, που τρέφονται με σύγχρονους τρόπους και ελέγχονται συνεχώς τόσο από τις Ελληνικές αρχές όσο και κυρίως από διεθνείς, μια και τα τρία τέταρτα αυτών των παραγωγών εξάγονται”.

Και να συμπληρώσω εγώ, από μια μικρή έρευνα που κάναμε στο χωριό μου, όλοι έχουμε ψυγεία και στην κατάψυξη έχουμε (ψάρια και κοτόπουλα κ.ά.) και οι περισσότεροι χωριανοί μας έχουν στο υπόγειο “στο κελάρι” και καταψύχτες, μ’ όλα τα καλά. Βρε πως αλλάζουν οι καιροί!!!

Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου
(Συνταξιούχος Δάσκαλος)

Και φέτος η Αναγνωστοπούλειος Γεωργική Σχολή Κονίτσης δεόντως ετίμησε τη μνήμη του μεγάλου ευεργέτου Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου και μάλιστα ακόμη περισσότερο επί τη συμπληρώσει 100 ετών από το θάνατό του, (29 Ιουνίου 1906).

Κατά πρώτον έγινε το μνημόσυνο εις τον Ιερόν Ναό Αγίου Νικολάου Κονίτσης, χοροστατούντος του σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέου. Έπειτα στο χώρο της Σχολής, έγιναν τα αποκαλυπτήρια της προτομής του Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, από τον παρασάντα Υφυπουργόν ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρον Καλογιάννην. Επί τέλους η Αναγνωστοπούλειος Γεωργική Σχολή Κονίτσης εκπληρώνει ένα από τα χρέη της.

Και τέλος, στην αίθουσα της Σχολής, έγινε η απονομή των βραβείων στους αριστούχους αποφοίτους του έτους 2005. του Γυμνασίου, του Ενιαίου Λυκείου και του Τεχν. Επαγγ. Εκπαιδευτηρίου Κονίτσης. Επίσης εδόθησαν υποτροφίες του Κληροδοτήματος Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου στους επιτυχόντας σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005, αποφοίτους

των Λυκείων Κονίτσης. Έπειτα ακολούθησε μικρή δεξίωσις.

Παρέστησαν: Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέας, ο Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρος Κα-

λογιάννης, ο Πρόεδρος του εις Μασσαχουσέτη των Η.Π.Α. εδρεύοντος Συμβουλίου της ως άνω

**ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΕΙΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
(MICHAEL ANAGNOS SCHOOLS)
(ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ)**

Σχολής κ. Briand Potts, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Ιωάννης Καραθανάσης, ο κ. Γεώργιος Πηλίδης, καθηγητής του αυτού ως άνω Πανεπιστημίου, ο Στρατιωτικός Διοικητής Κονίτσης, η τριεγγονή του Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου κ. Άννα Φιλίπη μετά του συζύγου της κ. Κωνσταντίνου Κατερινοπούλου, ο Γεώργιος Μπασιάς, πληρεξούσιος εν Ελλάδι της Αναγνωστοπουλείου Γεωργικής Σχολής Κονίτσης, καθώς και η Γραμματεύς αυτού κ. Αργυροπούλου, οι κ.κ. Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου και Απόστολος Τσίλης, εκπρόσωποι του εις Πάπιγκον εδρεύοντος αδελφού Κληροδοτήματος Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, εις το οποίο μάλιστα ο Δ/ντής της Αναγνωστοπουλείου Γεωργικής Σχολής Κονίτσης κ. Βασίλειος Χαβέλας, επέδωσε, επί τη συμπληρώσει 100 ετών

από του θανάτου του Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, 3 κάδρα εις τα οποία είναι τοποθετημένα τα πτυχία αποφοίτησεως του Μ.Α. από της Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων, από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και από την Νομική Σχολή του ιδίου ως άνω Πανεπιστημίου, ο κ. Εμμανουήλ Παπαμιχαήλ, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ο οποίος επιμελήθηκε του προσφάτως εκδοθέντος βιβλίου από το ανωτέρω Κληροδότημα Μιχ. Αναγν. Παπίγκου, με τον τίτλο: "Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, 46 Ανέκδοτοι επιστολές 1871-1906", ο οποίος προσεφώνησε αγγλιστί τον κ. Pots και του επέδωσε αντίτυπο του βιβλίου αυτού. Επίσης παρέστησαν τα βραβευθέντα παιδιά και πλήθος κόσμου.

Ήταν όλα τέλεια. Θερμά συγχαρητήρια στον Δ/ντή κ. Βασ. Χαβέλα και σε όλους όσους καθ' οιονδήποτε τρόπον συνέβαλαν σ' αυτές τις εκδηλώσεις.

Εύχομαι, οι αρμόδιοι Διαχειρισταί της Αναγνωστοπουλείου Γεωργικής Σχολής Κονίτσης, χρόνο με το χρόνο, όλο και περισσότερο να προσεγγίζουν τις σκέψεις και τα οράματα του μεγάλου ευεργέτου Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου, έως ότου αρχίσουν να πραγματοποιούνται και αυτά (σκέψεις, όνειρα και οράματα), είναι η εμπέδωσις και διάδοσις της Ελληνικής κλασικής Παιδείας, γιατί μόνον αυτή ημερεύει την ψυχήν του ανθρώπου. Άμποτε!

Ι. Γ. Π. Κόνιτσα 2 Ιουλίου 2006

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΕΙΟΥ
Γ. ΣΧΟΛΗΣ ΤΗΝ 2-7-2006 ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ**

Σεβασμιώτατε

Αξιότιμε Κύριε Πρόεδρε του Κληροδοτήματος "Μ. Anagnos" J. Br. Potts

Κύριε Δήμαρχε Κονίτσης

Κύριε Πληρεξούσιε του Κληροδοτήματος "Μ. Anagnos" Γ. Μπασά.

Κύριοι εκπρόσωποι του Νομαρχιακού Συμβουλίου της Ν.Α.Ι.

Κυρίες και Κύριοι Εκπρόσωποι των Τοπικών αρχών της πόλεως Κονίτσης - Αγαπητοί Γονείς και Κηδεμόνες των παιδιών που θα βραβευθούν σήμερα και των παιδιών που θα τους χορηγηθούν οι υποτροφίες επιτυχίας στις Σχολές τους το 2005.

Αγαπητοί φίλοι και φίλες της Αναγνωστοπουλείου Σχολής.

Η σημερινή μας συγκέντρωση συμπίπτει με την συμπλήρωση 100 ετών από το θάνατο του Εθνικού Ευεργέτη (29-6-1906) Μιχ. Αναγνωστόπουλου στο Τούρνο Σεβερίν της Ρουμανίας, όπου επιστρέφοντας στην Αμερική από την Ελλάδα που ήρθε για να παρακολουθήσει τους τότε Ολυμπιακούς Αγώνες αρρώστησε στην πόλη αυτή και πέθανε, υπό αδιευκρίνιστες συνθήκες.

Τα 100 χρόνια από το θάνατο του Μιχ. Αναγνωστόπουλου, συνοδεύτηκαν από τα αποκαλυπτήρια της προτομής του στο προαύλιο της Σχολής που φέρει το όνομά του και που ήταν υποχρέωση να στηθεί πριν πολλά χρόνια στην πόλη που επελέγει για να γίνει η Σχολή, της οποίας τα 75 χρόνια υπάρξεως και λειτουργίας της, γιορτάσαμε το έτος 2000 (Σήμερα μπειράει 80 χρόνια υπάρξεως και λειτουργίας).

Η σημερινή συγκέντρωση γίνεται ύστερα από μεγάλη επιθυμία του Προέδρου του Κληροδοτήματος "Μ. Anagnos" κ. James Br. Potts να παρευρεθεί οπωσδήποτε στο μνημόσυνο και στα αποκαλυπτήρια της προτομής του Μιχ. Αναγνωστόπουλου και να απονεμίσει ο ίδιος τα βραβεία στους αριστούχους αποφοίτους του Γυμνασίου και των Λυκείων της Κόνιτσας που αποφοίτησαν με άριστα από τα σχολεία Μ. Εκπαιδεύσεως της πόλεως το έτος 2005, αλλά και τις υποτροφίες-οικονομικές ενισχύσεις στα αγόρια και κορίτσια που αποφοιτώντας από τα Λύκεια της Κόνιτσας, επέτυχαν στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. το έτος 2005.

Γι' αυτό το ενδιαφέρον του τον ευχαριστούμε, όπως ευχαριστούμε και εσάς που είχατε την καλωσύνη και την εαυαισθησία να έρθετε σήμερα εδώ, για να τιμήσουμε τα νιάτα της πόλεως και της περιοχής στην μνήμη του Μιχ. Αναγνωστόπουλου, αυτού του φλογερού Έλληνα, που δεν ξέχασε την πατρίδα του και τα νιάτα της και με τις δυο διαθήκες του άφησε παρακαταθήκη στο "Καλλίνειο"

Κληροδότημα και στο “Αναγνωστοπούλειο” Κληροδότημα να μορφώνονται οι νέες και οι νέοι της περιοχής. Δείγμα μεγάλο της ψυχοσύνθεσής του αυτής ήταν και το ότι όλα τα χρόνια της ζωής του παρέμεινε Έλληνας υπήκοος και λίγα χρόνια πριν το θάνατό του πήρε την Αμερικανική υπηκοότητα.

Η εορταστική μας συγκέντρωση σήμερα περιλαμβάνει: α) την βράβευση των περυσινών (2005) αριστούχων αποφοίτων του Γυμνασίου και των Λυκείων της πόλεως Κονίτσης ήτοι:

Από το Γυμνάσιο: την Μίσσιου Αριστέα του Κων/νου με γενικό βαθμό και από το Ενιαίο Λύκειο: Τον Γκωξάρη Βασίλειο του Θεοδώρου με γενικό βαθμό.

Οι ανωτέρω βραβεύονται με τιμητικό δίπλωμα, με χρηματικό ποσόν 400 € (με επιταγή στο όνομά τους) και με το βιβλίο “Μιχ.Αναγνωστόπουλος” “Ο εκ. Παπίγκου Ζαγορίου - Ιωαννίνων Φιλάνθρωπος Ευεργέτης της Ανθρωπότητας” του Φρανκ Σάμπορν, έκδοση της Διαχειριστικής Επιτροπής των Καλλινείων Σχολείων Παπίγκου, για να μάθουν για τον Εθνικό Ευεργέτη Μιχαήλ Αναγνωστόπουλον που έχει χαρακτηρισθεί: Στοχαστής, βαθύνους σύμβουλος σοφός, προφήτης του καλού, εραμιστής της Ανθρωπότητας μεγάλθυμος, αληθής και οξυδερκής οδηγός των τυφλών στα δύσβατα μονοπάτια της ζωής.

και β) Περιλαμβάνει την χορήγηση υποτροφιών - οικονομικών ενισχύσεων σε 27 αποφοίτους του Λυκείου Κονίτσης και σε 1 απόφοιτο του Τεχνολογ. Επαγγελματικού Εκπ/ρίου Κονίτσης. Σύνολον 28 (Βλέπε συνημμένο ονομαστικό πίνακα).

Οι ανωτέρω θα λάβουν 1.000 δολ. Η.Π.Α. με επιταγή στο όνομά τους και την ευχή όλων μας για καλές σπουδές και καλή μετέπειτα ακαδημαϊκή σταδιοδρομία - Τέλος με την ευκαιρία της σημερινής μας συγκεντρώσεως, στον αγαπητό Πρόεδρο κ. James Br. Potts δίνουμε το βιβλίο “ΒΕΡΓΙΝΑ” στην αγγλική γλώσσα φυσικά, για να μάθει από τις φωτογραφίες και τα κείμενά του την ιστορία της Μακεδονίας μας που είναι και ιστορία της Ελλάδος.

Επίσης· στο αδελφό “Καλλίνειο” Κληροδότημα δίνουμε 4 κορνίζες με φωτοαντίγραφα των διπλωμάτων του Μιχ. Αναγνωστόπουλου στην Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων και του Πτυχίου του στην Νομική Σχολή Αθηνών, για να τοποθετηθούν στον χώρο της βιβλιοθήκης του Ευεργέτη που διατηρούν στο Πάπιγκο.

Β. ΧΑΒΕΛΑΣ

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Βασ. Δημαράτου - Νικ. Ρεμπέλη
Ιστορία της Βούρμπιανης

Για την προμήθεια απευθυνθείτε

Ν. Ρεμπέλης, Κόνιτσα, Τηλ. 26550 23071

Δ/ση περιοδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ»

Τιμή 15€

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Επιτυχόντων σε Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. το έτος 2005 από το: α) Ενιαίο Λύκειο Κονίτσης και β) Τεχνολογικό Επαγγ. Εκπ/ριο Κονίτσης, δικαιούχων υποτροφίας - οικονομικής ενισχύσεως 1.000 δολ. ΗΠΑ, από το Κληροδότημα Μιχ. Αναγνωστόπουλου (Βοστώνη Η.Π.Α.).

α/α	Επώνυμο & Όνομα	Όνομα Πατρός	Καταγωγή	Σχολή Α.Ε.Ι. / Τ.Ε.Ι.
A) Από το Ενιαίο Λύκειο Κονίτσης				
1	Βαζούκης Άγγελος	Χρήστος	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. Δυτ. Μακεδονίας
2.	Βροϊκος Αντώνιος	Στέφανος	»	Σχολή Αστυφυλάκων
3.	Γαϊτανίδης Ελευθέριος	Σταύρος	»	Πάντειο Πανεπ.
4.	Γαϊτανίδης Νικόλαος	Ευγένιος	»	Σχολή Εμπορ. Ναυτικού
5.	Γκατζούνη Αναστασία	Στυλιανός	»	Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων
6.	Γκιοξάρης Βασίλειος	Θεόδωρος	»	Ιατρική Σχ. Ιωαννίνων
7.	Ηλία Ανδρομάχη	Γρηγόριος	»	Τ.Ε.Ι. Πατρών
8.	Καλλιντέρη Ανδρομ.	Γεώργιος	»	Πανεπ. Μακεδονίας
9.	Καπακλής Δημήτριος	Παναγιώτης	»	Τ.Ε.Ι. Θεσ/νίκης
10.	Κωστούλας Ανδρέας	Ιωάννης	»	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (Ιωαν.)
11.	Μέμου Μαρία	Νικόλαος	»	Πανεπ. Πατρών
12.	Μήτσιου Δέσποινα	Κων/νος	»	Πανεπ. Ιωαννίνων
13.	Ντόνα Γραρυφαλλιά	Ευριπίδης	»	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (Ιωαν.)
14.	Παπαδημητρίου Στεργ.	Ιωάννης	»	Αριστ. Πανεπ. Θεσ/νίκης
15.	Πασσιά Λυδία	Παναγ.	»	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (Ιωαν.)
16.	Πασχάλης Στέφανος	Αθανάσιος	»	Τ.Ε.Ι. Σερρών
17.	Πολύζου Παρασκευή	Ιωάννης	»	Πάντειο Πανεπ.
18.	Στεργίου Ελένη	Απόστολος	»	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (Ιωαν.)
19.	Τζίμας Στέφανος	Ηλίας	»	Αριστ. Πανεπ. Θεσ/νίκης
20	Τζινέρη Περιστερά	Παντελής	»	Σχολή Αστυφυλάκων
21.	Τούσια Δήμητρα	Θωμάς	»	Νοσηλευτ. Αθηνών
22.	Τουφεξής Δημήτριος	Ανδρέας	»	Τ.Ε.Ι. Χαλκίδος
23.	Τσάμη Νεκταρία	Φώτιος	»	Πανεπ. Θεσ/νίκης
24.	Τσιούτσιου Βάϊα	Ιωάννης	»	Πανεπ. Πατρών
25.	Φατέ Χρυσάνθη	Βασίλειος	»	Σχολή Αστυφυλάκων
26.	Φώτος Κων/νος	Θάνος	»	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (Ηγουμεν.)
27.	Χατζηρούμνη Ελισάβετ	Ιωάννης	»	Τ.Ε.Ι. Φλώρινας

B) Από το Τεχνολ. Επαγγ. Εκπ/ριο

1.	Γκότζος Αθανάσιος	Βασίλειος	Κόνιτσα	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (Άρτα)
----	-------------------	-----------	---------	-----------------------

Κόνιτσα 1-6-2006

Απόψεις

ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

«Εντέλει, ώ ευτυχία, ώ λογική, αφάιρεσα απ' τον ουρανό
το μπλέ που είναι μαύρο, κι έζησα μια λάμψη χρυσαφένιου
φωτός, που είναι η φύση!»

Ρεμπώ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Πάει καιρός που εγκατέλειψα το λαγούμι μου, γιατί καθώς τα νύχια μου έχουν μεγαλώσει πολύ κι έχουν αρχίσει ήδη να συστρέφονται σαν κυπαρίσσια σε θύελλες και βοριάδες, μου είναι πολύ κοπιαστικό να καθαρίζω απ' τις στοές και τους διαδρόμους του, τα χώματα και τα λιθάρια που κατρακυλούν κάθε λίγο και λιγάκι. Μπορώ να πλέκω όμως επιτήδεια την Καλύβα μου, όπου ζω τώρα, με άχυρο και ξερά χόρτα, όπως τα πουλιά τη φωλιά τους, όταν οι καταιγίδες προξενούν φθορές στη σκεπή και τα τοιχώματά της. Μπορώ ακόμη, την ώρα που ο ήλιος παίρνει την πάχνη από τους αγρούς, να ξεθάβω από το νοτισμένο χώμα μικρούς βολβούς και μανιτάρια, που είναι η βασική τροφή μου. Μου είναι πολύ εύκολο επίσης να κλέβω από τον όμορφο κήπο του Κ. κοκκινογούλια και νεαρά ραπανάκια, που είναι εδέσματα εξαιρετικά για μένα, καθώς και να καθαρίζω τρυφερά μπιζέλια, που ο Κ. μου προσφέρει με μεγάλη γενναιοδωρία.

Τα πρωινά όπως πάντα, ασχολούμαι

με την τέχνη μου. Όσοι παρατηρούν με προσοχή τις ζωγραφιές μου όμως απορούν, επειδή δεν μπορούν να αντιληφθούν ότι εκείνο που τις ζωντανεύει δεν είναι τα νύχια μου κι ας είναι τα ίδια που σχεδιάζουν με τόσο μεγάλη μαεστρία, αλλά η ανάσα μου, που φυσά πάνω σ' αυτές ωθούμενη απ' τη συγκίνησή μου μονάχα.

Στις πιο πολλές, που είναι οργανωμένες με πολύ απλό τρόπο, δεν διακρίνει κανείς τίποτε άλλο, παρά μια εξαιρετική λιπότητα που εμπνέει ηρεμία και γαλήνη. Ελάχιστες απ' αυτές είναι συγκλονιστικές και ταραγμένες, όπου τα αντικείμενα φαίνονται να είναι μετέωρα, σαν να βρίσκονται μονίμως σε μια διαδικασία μεταμόρφωσης.

Σ' όλες αυτές τις ζωγραφιές μου βέβαια δεν πρέπει να δίνει κανείς και πολλή σημασία, γιατί δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα. Είναι απλώς μια διαστρεβλωμένη ανάμνηση, γιατί αλίμονο, τίποτε σ' αυτόν τον κόσμο δεν παραμένει ακίνητο.

Τελευταία, κάθε βράδυ στην προσευχή μου παρακαλώ τον καλό θεό, να μ' αξιώσει να πεθάνω πριν το μή-

κος των νυχιών μου φθάσει τα εβδομήντα πέντε εκατοστά, γιατί μετά απ' αυτό η ζωή μου δεν θάχει πια κανένα νόημα.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

Όταν έφθασε η κατάλληλη ώρα, κάλεσα τον καλύτερο παπλωματά της κωμωπόλεώς μας, τον κυρ. Τάσιο Χουρσανίδη μετ' όνομα, να μου φρεσκάρει το κόκκινο μεταξωτό μου πάπλωμα, που είναι παργεμισμένο με καθαρό μαλλί από πρόβατα δικά μας, που περνούν τα καλοκαίρια τους ψηλά στα "πριόνια" της Τύμφης.

Ο καλός μας ο τεχνίτης ήρθε με την ντεξάρα του, το λινάρι και τις βέργες τους πρωί-πρωί κι άπλωσε με πολλή σπουδή το μαλλί και το μετάξι στις πλάκες της αυλής μου.

"Το πάπλωμά σου, κυρά μου, είναι φεξάτο" μου είπε με το γλυκό του στόμα, μα σχολαστική νοικοκυρά εγώ, παρατηρούσα ήδη με το μεγενθυντικό φακό μου, νιώθοντας φρίκη, τα ακάραια που δραπέτευαν απ' τις μάλλινες τουλούπες έντρομα κι έτρεχαν βιαστικά να κρυφτούν κάτω απ' τα φύλλα των πανσέδων, ή τρύπωναν με βία βαθιά μέσα στα άνθη της καμπανούλας.

Έπλυνα, κατά πως με ορμήνεψε, το κόκκινο μετάξι σε λαγαρό νερό του Αώου, γιατί έτσι μόνο, λέει, ζωντανεύει το πολύτιμο άλικο χρώμα του, και το άπλωσα να στεγνώσει πλάϊ στα παριέ-

ρια του κήπου μου, όπου μοσχοβολά το αεράκι από τα αρωματικά φυτά και τα ιαματικά βοτάνια.

Αυτός σωστός μάστορας και τεχνίτης, εξαφάνισε με το τοξάρι του, στο λεπτό, κάθε ίχνος σκόνης κι έκανε το μαλλί με το λινάρι του άσπρο κι αφράτο σαν το χιόνι.

Κατά το σούρουπο, ο κυρ-Τάσιος είχε τελειώσει τη δουλειά του κι εγώ είχα ένα πάπλωμα σχεδόν καινούργιο, με όμορφα καπιτονέ σχέδια κεντημένα στο κόκκινο μεταξωτό του κάλλυμα.

"Μ' αυτό εδώ θα κοιμάσαι σαν πουλάκι" μου είπε πάλι με το γλυκό του στόμα κι έφυγε όπως ήρθε, με ακλόνητη την πίστη για την τέχνη του, που την έχει φέρει καθαρή κι ατόφια από πολύ μακριά, απ' την Μικρασία την πατρίδα του.

Από τότε κοιμάμαι κάθε βράδυ στο κρεβάτι μου, τυλιγμένη στο αλαφρό μου πάπλωμα και βλέπω συνεχώς στον ύπνο μου το ίδιο όνειρο:

«Είναι αρχές του Σεπτέμβρη κι απ' το πρωί κάνω βόλτες πάνω απ' την κοίτη του ποταμού. Τα ακροβατικά μου είναι περίφημα. Οι προσκυνητές που πηγαίνουν στο μοναστήρι του Στομίου να προσκυνήσουν τη χάρη της που γιορτάζει, στέκονται και με παρατηρούν κουνώντας μ' ενθουσιασμό τα καπέλα τους. Τότε εγώ, που η ματαιοδοξία μου είναι ανεκδιήγητη, τους

προσφέρω τα πιο θαυματικά βόλ-πλανέ μου και ξέρω πως τους κόβω την ανάσα όταν με αδιάκοπα φτερουγίσματα ανεβαίνω σε δυσθεώρητα ύψη κι ύστερα την ίδια στιγμή, με ξαφνικά ολισθήματα κατρακυλώ στην άβυσσο κι ακουμπώ τα φτερά μου στα νερά που λαμποκοπούν ασημικά.

Κατά το μεσημέρι, όταν η θερμοκρασία ανεβαίνει παίρνω το μπάνιο μου σε μικρές κολυμπήθρες και λιλιπούτιους καταράχτες κι έπειτα πάνω σε πέτρες που αστράφτουν στον ήλιο, γυαλίζω με επιμέλεια ένα-ένα και τα διόμισυ χιλιάδες φτερά που καλύπτουν το λιγνό κορμί μου.

Το απογευματάκι κάθομαι και ξαποσταίνω στη ρίζα του πιο μεγάλου πλάτανου, κοντά στο νερό κι ας λένε πως τα πετροχελίδονα της ράτσας μου ελάχιστα πατούν τη γη.

Ακούω απ' το μονοπάτι τους προσκυνητές που επιστρέφουν και χωρίς να τους βλέπω μαντεύω ότι βαδίζουν στηρίζοντας το καταπονημένο απ' το δρόμο σώμα τους, σαν υπερήλικες, σ' εκείνες τις βέργες που τις έχουν σκα-

λίσσει περίτεχνα με τα ορειβατικά σουγιαδάκια τους. Κι είναι σ' αλήθεια μυστήριο, το ότι δεν παραλείπουν ποτέ αυτή τους τη συνήθεια, που φαίνεται ωστόσο να τους ευχαριστεί ιδιαίτερα.

Τώρα που αρχίζει και σουρουπώνει, δεν επιθυμώ καθόλου να τους εντυπωσιάσω. Κάθομαι μόνο και συλλογίζομαι τσιμπολογώντας απ' το καλάθι μου σταφύλια και σύκα, που τα μάζεψα απ' το χωράφι μας που έχουμε κάτω σ' Αμπέλια.

Στο φράχτη τους, σε χαμηλούτσικη κληματαριά, ωριμάζουν άσπρα και κόκκινα μοσχοστάφυλα και μέσα στο ανθισμένο του τριφύλλι θεριεύουν οχτώ συκιές, που τα ώριμα σύκα τους στάζουν μέλι. Ποτέ δεν πλησιάζω όμως τη μικρότερη, που γέρνει με χάρη προς την ανατολή.

Στην πιο ψηλή δικάλα της έπλεξε τη φωλιά του ένας όμορφος συκοφάγος. Έχει στη ράχη του ριχτά χιτώνα χρυσοϋφαντο μ' αλίμονό του, πόχει για φύλακα το γκρίζο λαφίτη με τις σκουρες κηλίδες του θανάτου".

Dr. Χρήστος Γκόγκος
Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Λέκτορας Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

Ι. Δραγούμη & Εγνατία
(Βαμβακά 1) Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310 265168
Κιν. 6977032376

Εορταστικές Εκδηλώσεις στη Μολυβδοσκεπάστη 1ον 29-30 Ιουνίου 2006

Εορτή των Αγίων Αποστόλων - Διήμερο Παραδοσιακό Πανηγύρι

Και φέτος ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού σε συνεργασία με το Τοπικό Συμβούλιο, οργάνωσε το διήμερο Παραδοσιακό Πανηγύρι, με την ευκαιρία της Εορτής των Αγίων και Πανευφημών Δώδεκα Αποστόλων, Πολιούχων του χωριού.

Το απόγευμα της 29ης Ιουνίου, ημέρα Πέμπτη, στον εορτάζοντα Ιερό Ναό εψάλλει Μέγας Κατανυκτικός Εσπερινός παρουσία όλων των κατοίκων και εκδρομέων από τον Δήμο Φιλοθέης Αττικής.

Το βράδυ στην πλατεία του Αγίου Ευσταθίου, άρχισε το Παραδοσιακό Πανηγύρι με το δημοτικό συγκρότημα του Κώστα Βέρδη και τον γνήσιο Ηπειρώτη τραγουδιστή Νίκο Δάσκαλο. Την ταβέρνα του πανηγυριού είχε και πάλι με επιτυχία ο Δημήτρης Μπάτσος, ενοικιαστής του Κοινοτικού Ξενώνα. Παρά το εργάσιμο της ημέρας αρκετοί φίλοι -επισκέπτες γλέντησαν μέχρι πρωίας.

Το πρωί της 30ής Ιουνίου ημέρα Παρασκευή, στον φερώνυμο Ιερό Ναό εψάλλει πανηγυρική Θεία Λειτουργία, μετά το πέρας της οποίας ό-

λοι οι κάτοικοι μαζί με τους επισκέπτες της Φιλοθέης, διατηρώντας το έθιμο, με τη συνοδεία των οργάνων επισκέφθηκαν τα σπίτια των εορταζόντων κατοίκων μέσα σε ξεφάντωμα γλεντιού.

Το βράδυ στην πλατεία συνεχίστηκε το πανηγύρι, την έναρξη του οποίου έκανε το χορευτικό του Συνδέσμου Συρρακιωτών που δικαιολογημένα απέσπασε τις επευφημίες και τα χειροκροτήματα των εκατοντάδων πανηγυριωτών.

Τη βραδιά τίμησαν με την παρουσία τους: ο υποψήφιος Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Εξάρχου, δημοτικοί σύμβουλοι της συμπολίτευσης και αντιπολίτευσης, οι εκδρομείς από τον Δήμο Φιλοθέης και πλήθος επισκεπτών.

Το γλέντι κράτησε με ενθουσιασμό και κέφι μέχρι τις πρωινές ώρες.

2ον Σάββατο 1η Ιουλίου 2006

Εκδήλωση: "Η Μολυβδοσκεπάστος (Διπαλίτσα) κατά την Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή περίοδο - Ιστορία, Μνημεία, Εικονογραφία, Πολιτισμός"

Το βράδυ της 1ης Ιουλίου 2006, ημέρα Σάββατο, πραγματοποιήθηκε στη Μολυβδοσκεπάστη και σε κατάλληλα διαμορφωθέντα και φωταγωγηθέντα χώρο μπροστά από το Ναό των Αγίων Αποστόλων, ημερίδα - εκδήλωση με θέμα: "Η Μολυβδοσκεπάστη (Διπαλίτσα) κατά την βυζαντινή και Μεταβυζαντινή περίοδο".

Μετά την προσέλευση των επισήμων και του κόσμου, ο Πρόεδρος του Συλ-

λόγου κ. Απόστολος Τσίπης προέβη σε σύντομο καλωσόρισμα και χαιρετισμό και στη συνέχεια απηύθυναν χαιρετισμό οι κ.κ.: ο Βουλευτής Ιωαννίνων **κ. Μιχάλης Παντούλας**, ο Δήμαρχος Κόνιτσας **κ. Πρόδρομος Χατζηφραιμίδης**, ο Νομαρχιακός Σύμβουλος **κ. Οδυσσέας Πότισης** εκπροσωπών τον κ. Νομάρχη.

Στη συνέχεια το προεδρείο της ημερίδας παρουσίασε τους κ. Εισηγητές, οι οποίοι ανέπτυξαν με γλαφυρότητα και παραστατικότητα τις επιστημονικές εισηγήσεις τους:

- **Χρήστος Σταυράκος**, Επίκουρος καθηγητής Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με θέμα: **"Ιστορικά στοιχεία για την ευρύτερη περιοχή της Μολυβδοσκεπάστης κατά την βυζαντινή περίοδο"**.

- **Φλωρίν Μαρινέσκου**, Ιστορικός Ερευνητής στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών με θέμα: **"Τα μετόχια της Ηπείρου στις Ρουμανικές χώρες"**.

- **Κων/νος Χαραλαμπίδης**, καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Μνημείων του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με θέμα: **"Το μαρτύριο του Αποστόλου Παύλου στην Παλαιοχριστιανική Τέχνη"**.

- **Βαρβάρα Παπαδοπούλου**, Αρχαιολόγος-Προϊσταμένη της 8ης Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Η κ. Παπαδοπούλου παρουσίασε το επιστημονικό πόνημά της, το οποίο συνεκδόθηκε σε βιβλίο από τη Νομαρχιακή

Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Μολυβδοσκεπάστης με θέμα: **"Βυζαντινά και μεταβυζαντινά Μνημεία Μολυβδοσκεπάστου"**.

Ευχαριστούμε θερμότατα και συγχαίρουμε την κ. Βαρβάρα Παπαδοπούλου για την επιστημονική της αυτή εργασία προς ανάδειξη των Βυζαντινών Μνημείων του χωριού μας.

Η Επιστημονική Ημερίδα έκλεισε με μουσικό αφιέρωμα στο Πυλυφωνικό τραγούδι. Συμμετείχαν το Πολυφωνικό του Δήμου Άνω Καλαμά (Παρακαλάμου) και το Ορχηστρικό - Πολυφωνικό του Κώστα Βέρδη.

Τη λαμπρή αυτή ημερίδα - εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους: ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Δρυινοπόλεως - Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέας, ο Βουλευτής Ιωαννίνων **κ. Μιχάλης Παντούλας**, ο Δήμαρχος Κόνιτσας **κ. Πρόδρομος Χατζηφραιμίδης**, ο Διευθυντής του 583 Τ.Π., ο Νομαρχιακός Σύμβουλος - Αντινομάρχης **κ. Οδυσσέας Πότισης** εκπροσωπών τον κ. Νομάρχη, ο Αντιδήμαρχος **κ. Παναγιώτης Γαργάλας**, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι **κ.κ. Ρόμπολος, Κοντογιάννης και Καλτσούνης**, όλοι σχεδόν οι κάτοικοι του χωριού και πολλοί φίλοι και επισκέπτες μας.

Αξίζει κάθε έπαινος και συγχαρητήρια στον εμπνευστή και οργανωτή αυτής της εκδήλωσης, Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου κ. Απόστολο Τσίπη, στον ακούραστο συνεργάτη του

Προέδρου και Τοπικό Σύμβουλο κ. Μιχάλη Μάνη και σε όλους όσους βοήθησαν στην επιτυχία αυτής της εκδήλωσης.

Ευχαριστούμε θερμότερα την Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης κ. Πετραλιά, που με την βοήθεια και την ουσιαστική συμβολή του από μητέρα καταγόμενου από το χωριό μας Αρχιμανδρίτη της Αρχιεπισκοπής Αθηνών κ. Σπυρίδωνος Κατραμάδου, βοήθησε οικονομικά το Σύλλογό μας, όπως επί-

σης τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και την Τ.Ε.Δ.Κ. Ιωαννίνων για την οικονομική προς το Σύλλογο βοήθεια.

Μετά την εκδήλωση, στην πλατεία του Αγίου Ευσταθίου ο Σύλλογος παράθεσε δείπνο στους προσκεκλημένους και παρέα με τους χωριανούς και πολλούς επισκέπτες, συνεχίστηκε γλέντι με το συγκρότημα του Κώστα Βέρδη.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΡΙΣΤΑΝΗΣ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΗ: ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ & ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ Ένα βιβλίο που μας έλειπε!

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας, με την συμπαράσταση και οικονομική ενίσχυση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, εξέδωσε το βιβλίο: ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ & ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ, επιστημονική εργασία της Αρχαιολόγου και Προϊσταμένης της 8ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων κ. Βαρβάρας Παπαδοπούλου, ένα βιβλίο που μας έλειπε και σήμερα ο κάθε Μολυβδοσκεπαστινός και ο κάθε φίλος του χωριού μας θα μπορεί μέσα από αυτό να γνωρίσει την Μολυβδοσκεπάστη ως ιστορική οντότητα!

Η κ. Βαρβάρα Παπαδοπούλου, καταξιωμένη επιστήμονας, στο βιβλίο αυτό με τεκμηριωμένα ιστορικά στοιχεία

και με πλούσιο φωτογραφικό υλικό κατώρθωσε με επιτυχία να συνδέσει το ένδοξο παρελθόν της ιστορικής ΔΙΠΑΛΙΤΣΑΣ με τη σημερινή όμορφη γραφική ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΗ και εμάς τους μεταλυτέρους να συγκινήσει, τα δε παιδιά μας να προβληματίσει!

Συγχαίρουμε και ευχαριστούμε την κ. Παπαδοπούλου για την πνευματική αυτή προσφορά προς το χωριό μας και της ευχόμαστε κάθε επιτυχία στο δύσκολο έργο που ανέλαβε!

Ριστάνης Στ. Απόστολος

ΣΗΜ. ΣΥΝΤ.

Όσοι ενδιαφέρονται γι' αυτό το αξιόλογο πόνημα μπορούν να απευθύνονται στον Πολιτιστ. Σύλλογο Μολυβδοσκεπάστου.

Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΪΓΘΟΥΣΤΟΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΕΔ Ι ΔΑΦΝΗ

Με μεγαλοπρέπεια γιορτάστηκε κι εφέτος (14 και 15 Αυγούστου) στο ιστορικό μοναστήρι Μολυβδοσκεπάστου (7ου μ.Χ. αιώνας) η μνήμη της Κοιμήσεως και Μεταστάσεως της Υπεραγίας Θεοτόκου.

Στις εκδηλώσεις του διημέρου παρέστησαν ο υφυπουργός ΥΠΕΧΩΔΕ Σ. Καλογιάννης, οι βουλευτές Α. Φούσας, Κ. Τασούλας, ο δήμαρχος Κονίτσης Π. Χατζνεφραιμίδης, ο αντινομάρχης Ιωαννίνων Ο. Πότσης, ο πρόεδρος του αεροδικείου Κ. Δάφνης, ο υποδιοικητής του 583 ΤΠ ταγματάρχης Α. Λάκκας και μεγάλος αριθμός προσκυνητών.

Οι προσκυνητές άρχισαν να κατακλύζουν το προαύλιο του μοναστηριού και τους πέριξ χώρους από τις πρώτες απογευματινές ώρες της παραμονής. Σε ένα ατέλειωτο ρεύμα αυτοκινήτων που συνεχίστηκε όλη τη νύχτα, αλλά και πεζοπόρων από τα “Πωγώνια” χρησιμοποιούντων το μέσω “Γκρίκας” παραδοσιακό δρομολόγιο, άτομα πάσης ηλικίας και τάξεως με προεξάρχουσα τη νεολαία, από εγγύς και απομακρυσμένα σημεία της χώρας, προσήλθαν για να αναπέμψουν δεήσεις και παρακλήσεις στην προστάτιδα του έθνους μας Υπερμάχο Στρατηγό.

Ο καθηγούμενος της Ι. Μονής Πα-

νοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης κ. Θεόδωρος προσεφέρθη ευγενώς να φιλοξενήσει τους προσκυνητές παραθέτοντας δείπνο με όσπρια, άνευ ελαίου λόγω της νηστείας.

Σύμφωνα με το τυπικό της εκκλησίας η ακολουθία του εσπερινού και της ολονυκτίας άρχισε με τους ήχους του σήμαντρου (σαν ένα από τα 400 σήμαντρα της Αγ. Σοφίας) και κωδωνοκρουσίες, ιδίως κατά την είσοδο της πομπής που συνόδευε τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέα.

Ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση στον τάφο του μακαριστού Μητροπολίτη Σεβαστιανού ο οποίος ως γνωστόν κράτησε ζωντανό το “Βορειοηπειρωτικό” και στη συνέχεια οι καλλίφωνοι ιεροψάλτες μετά του ιερού κλήρου και με συμμετοχή πολλές φορές και των προσκυνητών έψαλλαν τους εκκλησιαστικούς ύμνους του εσπερινού και της ολονυκτίας.

Την επομένη ανήμερα της Παναγίας πραγματοποιήθηκε πανηγυρική αρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Αντίδων Καναδά κ.κ. Χριστοφόρου.

Στα κηρύγματά τους και οι δύο Ιεράρχες έπλεξαν το εγκώμιο της Πανα-

«Πάδαις 15.8.1937»

Ημέρα Εορτής Κοιμήσεως της Παναγίας μας και προς τιμήν της οι παππούδες-πατεράδες μας γιόρταζαν επί τριήμερον με το παραδοσιακό παδιώτικο γλέντι.

Όπως φαίνεται στις φωτογραφίες ο παραδοσιακός χορός μπροστά από τον Ιερό ναό και κάτω από την σκιά του αιωνόβιου πλατάνου και με τα όργανα να παίζουν το τραγούδι (Μαρία λεν την Παναγιά, Μαρία λεν και σ' ενα).

Παδιώτες και παδιώτισσες πιασμένοι χέρι-χέρι χορεύουν με αγάπη, ίσως προαισθάνονταν το κακό που θα επακολουθούσε σε τρία χρόνια. 1940 ο Ιταλικός πόλεμος, το κάψιμο του χωριού από τους Γερμανούς του Χίτλερ, πείνα, δυστυχία, θάνα-

τος, καταστροφή και το χειρότερο ο εμφύλιος ο αδελφοκτόνος μέχρι το 1950.

Η Παναγία μας ας μας αποτρέψει από τέτοιου είδους δοκιμασίες.

Και όσο υπάρχουν παδιώτες πάντα θα εορτάζουν την μεγάλη εορτή προς τιμήν της με πανηγυρικές εκδηλώσεις και προσευχή.

ΠΑΔΕΣ 15.8.2006

Πανηγυρικές εκδηλώσεις για τη γιορτή της Παναγίας μας.

Ο Σύλλογος παδιωτών "Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ" από της ιδρύσεώς του 1978 μέχρι και σήμερα προγραμματίζει τις εκδηλώσεις και κρατάει τα έθιμα των παππούδων μας.

(14/8) Μέγας Εσπερινός το απόγευμα

ΠΑΔΑΙΣ: 15 Αυγούστου το έτος 1937 ημέρα γιορτής της Κοιμήσεως Θεοτόκου και πανηγύρεως για το χωριό μας. Μπροστά στον Ιερό Ναό ο παραδοσιακός χορός, των παππούδων και πατεράδων που συνεχίζεται και σήμερα.

γίας εξαίροντες την προσωπικότητά της, την αγνότητα ψυχής τε και σώματος και την αγάπη της προς το δημιουργήμα του Θεού τον "άνθρωπο" για τον οποίο η Μεγαλόχαρη "πρεσβεύει" αδιαλείπτως προς τον εξ αυτής τεχθέντα Ιησούν Χριστόν.

Οι Ιεράρχες αναφέρθηκαν στον θεσμό του γάμου και της οικογένειας που βάλλεται και κλονίζεται, με συνέπεια να υπονομεύονται τα θεμέλια της κοινωνίας και του έθνους και ότι στις σχέσεις των δύο φύλων πρέπει να κυριαρχούν η σωφροσύνη, η αγάπη και εντιμότητα.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ.κ. Ανδρέας αναφέρθηκε στα προβλήμα-

τά του απανταχού ελληνισμού και φυσικά και των Βορειοηπειρωτών, στα αρνητικά κοινωνικά φαινόμενα, στην εγκληματικότητα και στη μάστιγα των ναρκωτικών φαινόμενα που παρουσιάζουν έξαρση, καταλήγοντας ότι για να εξαλειφθούν όλα αυτά τα αρνητικά μία θεραπεία υπάρχει: "η δύναμη της προσευχής".

Θερμά συγχαρητήρια ανήκουν στον καθηγούμενο της Ι. Μονής κ. Θεόδωρο μετά της ακολουθίας του για την επιμελημένη διοργάνωση των ιεροτελεστιών καθώς και στα αστυνομικά όργανα για την διευκόλυνση των προσκυνητών.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλ.: 26550 22529

Τηλ. Οικίας: 26510 93622
Κιν.: 6945 182799

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 105 64

Τηλ: 210 3242626 - 3225903
Fax: 210 3244988
Κιν: 6944 676109

ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΑ 2006 (26 ΙΟΥΛΙΟΥ - 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ)

Με την πρωτοβουλία της Αδελφότητας της Αθήνας και ειδικότερα της οργάνωσης απ' τη μεριά της πολιτιστικής ομάδας, (Κώστας Χαρισιάδης, Μαρίκα Γαλάνη, Ελένη Σιάφη) το δεκαπενθήμερο των εκδηλώσεων, ανταποκρίθηκε τόσο στον τομέα συντήρησης της παράδοσης, όσο και στην ψυχαγωγία των ακριτών μονίμων κατοίκων του χωριού μας, των συγχωριανών, καθώς και των επισκεπτών.

Η αναβίωση του πανηγυριού μας στις 26 Ιουλίου, το οποίο τα τελευταία χρόνια είχε ομολογουμένως ατονήσει, αποτέλεσε για μας κύριο στόχο, πέτυχε απόλυτα, τόσο με τη συμβολή του συμπατριώτη μας βιρτουόζου κλαρινίστα Νίκου Φιλίππιδη, όσο και με τη συμμετοχή των συγχωριανών επισκεπτών από Αθήνα, Γιάννενα, Κιάτο, αφού είχε προηγηθεί κατάλληλη διαφήμιση μέσω των Αδελφοτήτων.

Συγκεκριμένα και επιγραμματικά:

ΠΑΝΗΓΥΡΙ 26 ΙΟΥΛΙΟΥ: Πλήθος κόσμου το πρωί στο εξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής, παρακολούθησε τη θεία Λειτουργία και ακολούθως τα νουμπέτια του Νίκου, το χορευτικό με τις νεαρές της Αδελφότητας και ο μεγάλος χορός που ακολούθησε, προθέρμαναν το κλίμα για το απογευματινό γλέντι στο Μεσοχώρι, κάτω απ' τον πλάτανο. Το απόγευμα κατέβηκαν όλοι οι κάτοικοι στο Μεσοχώρι (γέμισε φίσκα η πλατεία) και

απόλαυσαν κερασοβίτικους χορούς απ' τα τρία χορευτικά της Αδελφότητας, με παραδοσιακές πλουμιστές φορεσιές (Μικροί-Νέοι-Κυρίες), υπό την καθοδήγηση της κ. Βασιλικής Τέλλη. Επίσης ο προσκεκλημένος Ηπειρωτικός Σύλλογος Κέρκυρας "Λορέντζος Μαβίλης" με το υπέροχο χορευτικό του, παρουσίασε υπό την καθοδήγηση της συμπατριώτισσας κ. Σούλας Γιώτη, ένα πρωτόγνωρο απολαυστικό θέαμα, Κερκυραϊκής μουσικής, χορού και χάρης.

Κατόπιν ένας τεράστιος διπλός χορός δημιουργήθηκε αυθόρμητα και όλοι χόρεψαν ΔΩΡΕΑΝ ως τις 10.30, οπότε η ζυγιά μετακινήθηκε στην πλατεία του Ξενώνα, όπου ακολούθησε και πάλι

και περιφορά της εικόνας της Παναγίας, το βράδυ γλέντι, χορός με παραδοσιακά όργανα.

(15/8) Πρωί θεία λειτουργία με την καθιερωμένη αρτοκλασία υπέρ υγείας των απανταχού παδιωτών.

(16/8) Γενική συνέλευση (ετήσια) με μεγάλη συμμετοχή και το βράδυ γλέντι και χορός.

(17/8) Αρχιερατική θεία λειτουργία χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτου κ.κ. Ανδρέου και της ακολουθίας του.

Ετελέστη μνημόσυνο για τους κεκοιμημένους συγχωριανούς μας και επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνου στο Ηρώο για αυτούς που θυσιάστηκαν για την πατρίδα-Ελευθερία. Ακούστηκε το τραγούδι της Μαργιόλας (Σήκω Μαργιόλα από τη γη και από το μαύρο χώμα), και εν συνεχεία ο εθνικός μας ύμνος: ΕΙΣ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ.

Παρών ο Πρόεδρος του συλλόγου κ. Αλκιβιάδης Λιούσκας και το διοικητικό

συμβούλιο.

Τις εκδηλώσεις ετίμησαν δια της παρουσίας 1) Η Νομαρχιακή σύμβουλος Μαρίνα Ευαγγελίδη, 2) ο Δήμαρχος κ. Προδ. Χατζνεφραιμιδης, ο αντιδήμαρχος Παν. Γαργάλας, οι σύμβουλοι Χαρ. Κοντογιάννης και χωριανός μας, Αθανασίου Ρόμπολος, Νικολόπουλος.

Ο Νομάρχης μας κ. Α. Κακριμάνης επισκέφθηκε το χωριό μας στις 16/8 και συζήτησε με τους κατοίκους τα προβλήματα.

Θα ήταν μεγάλη παράλειψή μου εάν δεν ανέφερα το όνομα του πατέρα Αγγέλου Σκίρτα, του εφημέριου του χωριού μας, παρών σ' όλες τις εκδηλώσεις με σεβασμό και εκτίμηση.

Επίσης επισκέφθησαν το χωριό μας οι υποψήφιοι δήμαρχοι για τις εκλογές 15/10/2006 κ.κ. Εξάρχου Χαράλαμπος και Γαργάλας Παναγιώτης, τους ευχόμαστε καλή επιτυχία.

Συγχαρητήρια σ' όλους που έλαβαν μέρος στη διοργάνωση των εκδηλώσεων.

ΙΩΑΝ. ΣΤΕΡΓ. ΜΕΣΣΗΣ

6. Σιάφης Δημήτρης
7. Ζήκας Σπύρος
8. Τέλλης Δημήτρης
9. Τζίνας Δημήτρης
10. Κουκούμης Νίκος
11. Κωτούλας Ιωάννης
12. Παπανικολάου Γιώργος
13. Ζήκας Τηλέμαχος

ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΖΩΓΡΑΦΙΖΟΥΝ 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ:

Αγόρια και κορίτσια, ως 12 ετών, στην αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου (χώρος Πίνγκ-Πόνγκ) με πρωτοβουλία των κ.κ. Ανθούλας Γαλάνη και Μαριάνθης Βαίλα, μετέφεραν στο χαρτί τη φαντασία τους παρουσιάζοντας ενδιαφέροντα θέματα της καθημερινότητας.

ΕΚΘΕΣΗ ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Όλο το χωριό κατέβηκε στο Μεσοχώρι για να δοκιμάσει και να γευθεί τις (27) διαφορετικές πίτες, που ετοίμασαν με περισσή τέχνη οι κυρίες του Κερασόβου, τηρώντας το έθιμο.

Αρχικά έγινε αναφορά στην πίτα, ως αποκλειστική τροφή στα δύσκολα χρόνια μιας άλλης εποχής και ως πλούσιο έδεσμα, σήμερα.

Επίσης απαγγέλλθηκαν τρία ποιήματα αναφορικά με τις πίτες και κατόπιν νεαρές του χορευτικού, πρόσφεραν τις πίτες σε απλάδες στο κοινό κι έτσι όλοι γεύθηκαν τη νοστιμιά της παραδοσιακής κερασοβίτικης πίτας.

Ακολούθησε χορός από όλους, με την κομπανία του Σπύρου απ' τον Παρακάλαμο, αλλά η αιφνίδια δυνατή βροχή, διέκοψε το χορό και όλοι κετακινήθηκαν στον Ξενώνα.

Έτσι έκλεισε η αυλαία για τα "Κερα-

σοβίτικα 2006" και η ομολογουμένη επιτυχία τους αποτελεί την αφετηρία για τη συνεχόμενη αναβίωση κυρίως του πανηγυριού μας στις 26 Ιουλίου της Αγίας Παρασκευής, κάθε χρόνο.

ΠΡΟΣΦΕΡΑΝ ΠΙΤΕΣ ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ

1. Βούλα Κουκούμη
2. Βασιλική Τέλλη
3. Μπούλα Σιάφη
4. Λεύκω Σιάφη
5. Κούλα Ν. Τζίνα
6. Μαρία Τζίνα
7. Πανάγιω Κουκούμη
8. Μαρία Γελαδάρη
9. Σπυριδούλα Γελαδάρη
10. Ρηνούλα Κοταδήμου
11. Ελένη Σκουτέρη
12. Ιφιγένεια Βάσιου
13. Φωτούλα Κουκούμη
14. Ελένη Κοταδήμου
15. Χριστίνα Κοταδήμου
16. Αναστασία Γιώτη
17. Βέβα Κοταδήμου
18. Καίτη Εξάρχου
19. Ουρανία Νάκου
20. Γιαννούλα Κουκούμη
21. Μαριάνθη Κωτούλα
22. Ιφιγένεια Νταγκουβάνου
23. Ανθούλα Κανναβού
24. Μαριάνθη Βαίλα
25. Ειρήνη Ζήκα
26. Σπυριδούλα Τζίνα
27. Ειρήνη Κοταδήμου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

- Την Κυριακή 13/082006, στην αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου και από

ΔΩΡΕΑΝ χορός ως τις 12.30 το βράδυ, όπως είχε προγραμματισθεί. Κατόπιν, οι ρεζίτες της παραγγελιάς ικανοποίησαν τις μουσικές και χορευτικές τους απαιτήσεις, καταβάλλοντας τον οβολό τους, γλεντώντας ως το πρωί.

Αιμοδοσία 5 Αυγούστου: Κατόπιν προγραμματισμού, η Κινητή Μονάδα Αιμοληψίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, πραγματοποίησε αιμοληψία στο Δημοτικό Σχολείο. Στη φιλόνηθη και αλτρουϊστική αυτή προσπάθεια πρόσφεραν αίμα, με το σύνθημα “**Δίνω λίγω αίμα, σώζω ανθρώπους**” (16) συμπατριώτες μας, τους οποίους από καρδιάς ευχαριστούμε δημοσίως και σαν ελάχιστη ανταπόδοση, δημοσιοποιούμε τα ονόματά τους:

1. Κοταδήμου Χριστίνα
2. Μαστορίδης Χαράλαμπος
3. Καραγιάννη Αγγελική
4. Σαμαράς Βασίλειος
5. Τσιάτσιος Ζήσης
6. Νάκου Ουρανία
7. Κουκούμη Φωτούλα
8. Νάκος Δημήτρης
9. Βάσιου Ιφιγένεια
10. Γελαδάρης Δημήτρης
11. Τζίνα Δέσποινα
12. Βαλάρη Γεωργία (σύζ. Φ. Κωτούλα)
13. Τέλλης Δημήτρης
14. Τέλλης Χρήστος
15. Κωτούλας Ιωάννης
16. Τέλλη-Κίση Βασιλική

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ 5 ΚΑΙ 6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Δυό βραδιές ελαφρολαϊκής μουσικής (μπουζούκι-κιθάρες) στου Μιχάλη και

στου Τάκη, οι “Ενεργοί Πολίτες της Σαλαμίνας” (Αργύρης, Δέσποινα, Μίμης, Κώστας, Κώστας), δημιούργησαν ανεπανάληπτη ατμόσφαιρα για κέφι, τραγούδι και χορό. Το λαϊκό άσμα έσπαγε πραγματικά κούπες και έφτιαξε πρωτόγνωρη ατμόσφαιρα για το Κεράσοβο.

ΠΡΕΣΠΕΣ-ΚΑΣΤΟΡΙΑ 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Ημερήσια εκδρομή και επίσκεψη-γνωριμία με τις Πρέσπες και την Καστοριά. Το άπειρο κάλλος της κορυφογραμμής της Πίνδου, η ομορφιά των λιμνών και η γοητεία της Καστοριάς, πρόσθεσαν στη δεμένη συντροφιά των 50 εκδρομέων, μια ξεχωριστή εμπειρία.

ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΑΒΛΙ 9,10,11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Στα Καφενεία της Κούλας, του Ξεώνα και του Ντίνου, έγινε πρωτάθλημα ΤΑΒΛΙ για ενήλικες. Έλαβαν μέρος (16) ερασιτέρες του παιχνιδιού και μετά από (18) αγώνες (σύστημα Νοκ-άουτ), όπου κυριάρχησαν το ενδιαφέρον και η σοβαρότητα ανάμεσα στους θεατές, την πρώτη θέση, το κύπελλο και το χρυσό μετάλλιο κατέκτησε αήπτητος ο Βασίλης Γκούτσιος.

Τη δεύτερη θέση επήρε (μαζί με το ασημένιο μετάλλιο) ο αγέραστος Αποστόλης Αποστόλου και στο τρίτο σκαλί του βάθρου ανέβηκε, ο πολλά υποσχόμενος, ως παίκτης, Θόδωρος Παπανικολάου, παίρνοντας το χάλκινο μετάλλιο.

Έλαβαν μέρος επίσης οι:

1. Ζήκας Ιωάννης
2. Μανέκας Δημήτρης
3. Γκούτσιος Σπύρος
4. Αθανασίου Βασίλης
5. Ζήκας Αχιλλέας

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Άξιον Εστί

(Το Χρονικό ενός δέντρου)

Φρίξου Τζιόβα

Άξιο εστί το δέντρο το αιωνόβιο, ο Αγεροπλάτανος, στο μεσοχώρι της Δοβράς.

Άξιον εστί το γέννημα και θρέμμα της, ο Φρίξος Τζιόβας, ο παλιός ο δάσκαλος με τις ευαίσθητες κεραίες που με την πένα του μας μεταφέρει σε χρόνους μακρινούς μα τόσο οικείους.

Για έναν πνευματικό εργάτη, όπως ο Φρίξος Τζιόβας, με καταξιωμένη πολύχρονη λογοτεχνική παρουσία, τα δικά μας φτωχά λόγια θα περίτευαν αν δεν ελπίζαμε ότι θα μπορούσαν να γίνουν αφορμή ώστε κάποιοι νέοι αναγνώστες - ή και πιο παλιοί - του περιοδικού μας να ενδιαφερθούν να γνωρίσουν το συγγραφέα από τα κείμενά του.

Αντί, λοιπόν, για μια συνηθισμένη παρουσίαση, με αναφορές στη γλώσσα, στον αριθμό σελίδων κ.τ.π., παραθέτουμε κάποια αποσπάσματα από το "Άξιον εστί" χωρίς να σημαίνει ότι αυτά είναι τα καλύτερα ή τα πιο αντιπροσωπευτικά του:

"Στους τεράστιους κλώνους του με τις ονομασίες τους: ωκεανός, ζυγός, ουρανός, κεραυνός και άλλα, που να τα θυμάσαι όλα, κόντευε το θαύμα του κόσμου.

Σκιουράκια πηδούσαν σβέλιτα από κλαρί σε κλαρί, για να περάσουν εναέρια σε άλλα κλαριά φορτωμένα καρύδες και λεφτόκαρα. Έτριβαν με τα μπροστινά πόδια τη μυτούλα τους κάνοντας α-

στείες γκριμάτσες στα παιδιά και ας γαύγιζαν από κάτω σκύλαροι. Τα ματάκια τους! ..." (σελ. 10).

"Τα εξαίσια καλοκαιρινά βράδια ευφραίνονταν στους γύρα καφενέδες με τσίπουρο και ιστορίες οι χωριανοί. Ονειρεύονταν κοιτάζοντας το φεγγάρι να παιγνιδίζει ανάμεσα στα φύλλα του πλάτανου. Και άλλα βράδια, πάντα καλοκαιρινά, το κλαρίνο κάτω από το δέντρο ανέβαζε καημούς. Μάγκωνε καρδιές ο ήχος, τις έστυβε να βγάλουν όσπν χολήν και όξος είχαν. Δόλιες ψυχές του ταξιδεμού, αύριο πάλι ξεκίνημα για Βουκουρέστι, Οδησσό, Ξάνθη, Ιοανία και βάλε..." (σελ. 30).

"Κάτω από τα κλωνάρια του εκφωνήθηκαν στομφώδες λόγιοι για πατρίδα, για βασιλιά, για κομμουνισμό, υπέρ δικτατορίας ... (σελ. 73). Ήταν ωραίο εκείνο το πρωινό του Ιουλίου... Μια τέτοια ώρα κατέβηκε εξ ουρανού ο κακός άνθρωπος ελικόπτερο έφερε ένα γύρω πάνω από το χωριό και κάθησε σε χέρσο χωράφι. Κατέβηκε με την κουστωδία του και γοργοπόδαρος βρέθηκε στο μεσοχώρι, κάτω από το "Άξιον Εστί" ο ανάξιος... (σελ. 75)... Ο Ψιπακός πρόσεχε μια το πουλί, ίσως του έκανε ματιές, μια την πυκνή φυλλωσιά του δέντρου... Κάποτε ρώτησε απότομα ο εκλαμπρότατος, όπως θα πρόσταζε νεοσύλλεκτους, για τις ανάγκες του χωριού. Σκουντήθηκαν οι άνθρωποι.

Έλαμψε μέσα τους η ελπίδα μια και ο ερωτών ήταν ο δεύτερος τη τάξει Καίσαρας ... νερό είπαν οι άντρες... ουδεμία απάντηση... Κουνήθηκαν νευρικά τα φύλλα σα να μούντζωναν τον εκλαμπρότατο. Φάνηκε ξανά στον ουρανό το ελικόπτερο με κατεύθυνση προς Τσεπέλοβο..." (σελ. 76, 77).

I.T.

13-18 κατόπιν συμφωνίας του Συνεταιρισμού και των τριών Αδελφοτήτων, Αθήνας, Ιωαννίνων και Κιάτου έγινε Δημοψήφισμα, περί καθόδου των Κερασοβιτών στις προσεχείς Δημοτικές εκλογές, εκφράζοντας με ΝΑΙ ή ΟΧΙ τη θέλησή τους σε ψηφοδέλτια μυστικά.

Εψήφισαν 212 (ΝΑΙ 113-53,3%) (ΟΧΙ 99-46,7%). Τηρήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες,

όπως: 1) Ενημέρωση από πρόσφατους εκλογικούς καταλόγους, για τους εγγεγραμμένους ψηφοφόρους, στο Δήμο Κόνιτσας.

2) Εγγραφή σε ειδικό κατάλογο των ψηφοφόρων.

3. Τετράγωνο λευκό ψηφοδέλτιο μικρό, σφραγισμένο με τις σφραγίδες του Συνεταιρισμού και της Αδελφότητας Α-

θήνας, για το έγκυρο και αδιάβλητο.

4. Λειτουργία παραβάν για τη μυστικότητα της ψηφοφορίας.

5. Εκλεγείσα εφορευτική Επιτροπή Διενέργειας Δημοψηφίσματος.

- Ο Βιρτουόζος κλαρινίστας συμπατριώτης μας κ. Νίκος Φιλίππιδης, κυκλοφόρησε για πρώτη φορά ένα διπλό C.D. με παραδοσιακά τραγούδια “εκ Κόνιτσης” (Περιοχή Κόνιτσας).

Η έκδοση είναι αρκετά φροντισμένη, τεκμηριωμένη τεχνολογικά, περιλαμβάνει εξαιρετικά ακούσματα της δημοτικής μούσας και κοστίζει 20 ευρώ. Κάθε κάτοικος της Επαρχίας Κόνιτσας και κάθε Ηπειρώτης, έχει ανάγκη τα δικά του μουσικά ακούσματα, στις δικές του στιγμές.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ, 2006

τού”, σελ. 50).

Στα ταξιδιωτικά ο συγγραφέας μας μεταφέρει εικόνες και εντυπώσεις από τη Βενετία, το Αουσβιτς, την Ισπανία, τις Συρακούσες, την Αυστρία και άλλα μέρη που κατά καιρούς επισκέφτηκε: “Τα έργα της φρίκης θα ζωντανέψουν για μια ακόμα φορά μπροστά μας κι εμείς θα κλίνουμε ευλαβικά το γόνυ στη μνήμη των νεκρών του. Εδώ ένας επισκέπτης τραβάει την προσοχή μας, καθώς, σκυμμένος μπροστά στο συρ-

ματόπλεγμα, μαζεύει λίγο χώμα. Χωρίς άλλο, κάποιο αγαπημένο του πρόσωπο πέρασε από δω...” (Χώμα το αείζων ή Μνήμες Αουσβιτς” σελ. 72).

Το βιβλίο συμπληρώνουν δύο θαυμάσια φυσιολατρικά: “Η τριανταφυλλιά και τ’ ανδόνι” και “ο Καλογιάννος” και κριτικές για κριτικές για το έργο του συγγραφέα: “Τα πρόσωπα του φεγγαριού”.

I.T.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Για έννατη (9η) συνεχή χρονιά θα απονεμηθεί και εφέτος το ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ, που συνοδεύεται και από μια τραπεζιτική επιταγή 2.500 ευρώ. Το εν λόγω έπαθλο απονέμεται, μετά από ομόφωνη η κατά πλειοψηφία απόφαση της θεσμοθετημένης τριμελούς Επιτροπής στον/την φοιτητή/τρια από το Δήμο της Κόνιτσας που πέτυχε τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις στις Ανώτατες Σχολές της Ελληνικής Επικρατείας, κατά το τρέχον έτος.

Σχετική ανακοίνωση θα γίνει και από τον Δήμο της Κόνιτσας, αμέσως μετά την επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων από το Υπουργείο Παιδείας, με την διευκρίνιση ότι οι υποψήφιοι δύνανται να υποβάλλουν τα σχετικά δικαιολογητικά μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου στο Δημαρχείο της Κόνιτσας, από όπου μπορούν να λαμβάνουν και οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία.

α. Πιστοποιητικό Δήμου στο οποίο να φαίνεται ότι οι ίδιοι, η ένας τουλάχιστον από τους γονείς τους, είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του Δήμου Κονίτσας.

β. Ατομικό δελτίο επιτυχίας στις πανελλήνιες εξετάσεις του τρέχοντος έτους και

γ. Υπεύθυνη Δήλωση ότι δεν λαμβάνουν άλλη υποτροφία ή χρηματικό έπαθλο.

Στο Δρόμο της Μέλισσας (Διηγήματα-Ταξιδιωτικά)

Π.Λ. Λαζαρόπουλου

Σ' ένα βιβλίο εκατό σελίδων ο γνωστός στους αναγνώστες του περιοδικού μας και καταξιωμένος λογοτέχνης Π.Δ. Λαζαρόπουλος στέγασε εννέα διηγήματα, δύο φυσιολατρικά και επτά ταξιδιωτικά, όλα αυτά πνευματικά του παιδιά, που τα γέννησε η αγάπη τους για την τέχνη του λόγου, όπως ο ίδιος υπογραμμίζει στον πρόλογο.

“Τα διηγήματα, που περιλαμβάνονται σ' αυτό το βιβλίο, έχουν δημοσιευθεί κατά καιρούς σε διάφορα περιοδικά και εφημερίδες του κέντρου και της Επαρχίας” και η πρώτη ύλη είναι παρμένη από τη ζωή στο χωριό και σ' αυτήν περαπέμπει.

Με τον απλό και γλαφυρό λόγο του ο Π.Δ.Λ. σκιαγραφεί χαρακτήρες όπως τον κυρ. Βλάση στο “Δράκο”: “Ο κυρ. Βλάσης ούτε που ρώταε για το ακατάστατο ωράριο της καλής του, βέβαιοι πάντα για την άτρωτη τιμή του. Και η θέση του αμετακίνητη εκεί στο κουβεντολόι με τα συντρόφια: - Ευτυχώς που έχουμε τίμιες γυναίκες και δε μας τα φοράνε...”

Ο καημένος ο κυρ. Βλασης. (σελ. 12) και τον Μούτο: “Νάσος ήταν το όνομά του κι ήταν ένας αντράκλας ίσαμε κει πάνω, με γερές πλάτες, χειρο-

δύναμος, απόκοσμος κι απλησίαστος. Ίδιο στοιχειό, σαν τον Αράπη έτσι τον σουσουμοιάζαμε ... (σελ. 28). Μετανάστης κι ο Μούτος στον Αστακό, μαζί με τ' αδέρφια του, που άνοιξαν εκεί μαγαζί... Ξένος ανάμεσα σε ξένους... και μόνο σαν αντάμωνε κανένα χωριανό ακτινοβολούσε από χαρά και γινόταν άλλος άνθρωπος (σελ. 31-32), περιγράφει καταστάσεις: “Σε τούτα τα μέρη εκείνους τους καιρούς ακόμα και σήμερα - παιδί εννοούσαν το αγόρι, που αυτή η λέξη ήταν ξένη από τη γλώσσα τους... Κι ήταν το παιδί η προτίμηση κι η ευτυχία του κάθε γονιού, που μεγάλωνε με τον αριθμό που έφταναν. Γιατί όσα παιδιά είχε τόσες προίκες θα έπαιρνε ενώ με τις κοπέλες θα γίνονταν το αντίθετο... (“Η μαμή μας η θεία - Μάνθα” σελ. 24), ονειρεύεται: “Αν γινόσουν Ερμής φτεροπόδαρος και κινούσες μαραθώνιο από τον ουρανό στη γη, ποιο θα ήταν άραγε το μήνυμα, που θα μας έφερνες; Να γίνουμε υπάκουοι στις θεικές εντολές, να φτάσουμε στην αγιότητα για να εξασφαλίσουμε το εισιτήριο για την αιωνιότητα ή να αλλάξουμε τη μοίρα μας και να δώσουμε στη ζωή μας ανθρωπινότερο πρόσωπο, παίρνοντας απ' αυτήν ό,τι καλύτερο... Ή λες και τα δύο σ' ένα ισορροπημένο συνδυασμό, με την απαντοχή και την προσδοκία σε μια συνέχεια, που μοιάζει με παραμύθι... (“Το τέλος του σταυραε-

έκδοση του οδηγού -γνωριμίας απαραίτητου στις μέρες μας. Η πρωτοβουλία αυτή του δημάρχου κ. Σδούκου Κοσμά και των κ.κ. Δημοτικών Συμβούλων δεικνύει την αγάπη τους για τη διάσωση και καταγραφή των στοιχείων εκείνων που συγκροτούν την ιστορία, τον πολιτισμό και την εν γένει παράδοση των ανθρώπων της γωνιάς αυτής της Κονιτσιώτικης γης. Είναι μια θετική συμβολή στην ιστορία της επαρχίας Κόνιτσας των χωριών του Δήμου Μαστοροχωριών και της Ηπείρου γενικότερα.

Πρόκειται για ένα εύχρηστο βιβλίο -οδηγό που απευθύνεται και σε φιλόστορες μελετητές ή ερευνητές αλλά κυρίως στη νέα γενιά, τα παιδιά μας που πρέπει να γνωρίσουν την ιστορία και τον πολιτισμό των χωριών μας να τα αγαπήσουν, ώστε να δείξουν ενδιαφέρον για κάθε τι που σχετίζεται με αυτά.

Είναι φανερό ότι ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο θα μας εκπλήσσουν και στο μέλλον με παρόμοιες πρωτοβουλίες, οι οποίες αφενός μεν θα προβάλλουν και θα αναδεικνύουν την περιοχή μας και αφετέρου θα εκφράζουν το σεβασμό στην πολιτιστική κληρονομιά των προγόνων, ώστε εμείς οι νεότεροι να συνεχίσουμε τη δημιουργική προσπάθεια αυτών που έζησαν πριν από εμάς στον τόπο αυτό.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι αυτή η πρώτη προσπά-

θεια του Δήμου Μαστοροχωριών να αποβεί η αρχή για συστηματική και προγραμματισμένη μελέτη από το σύνολο των συνδημοτών και αντιπροσώπων των δημοτικών διαμερισμάτων, ώστε να αναδειχτούν, καταγραφούν και διασωθούν, όλα τα στοιχεία με τις τυχόν ιδιαιτερότητές τους και διαφοροποιήσεις που σχετίζονται με την ιστορία, παράδοση, λαογραφία, και τον εν γένει πολιτισμό του κάθε χωριού χωριστά και όλων μαζί.

Ιωάννης Β. Τσάγκας
Ζερματινός
Αθήνα 12/06/06

ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- “Ηπειρωτικά Παραμύθια” Θεοδ. Καλ. & Ανδρέας Καρτζής στα ελληνικά και γερμανικά.

Orders Greece & world:
University Studio Press
(Thessaloniki) 2006
ISBN 960-12-1520-4
info@universitystudiopress.gr
sales@universitystudiopress.gr
www.universitystudiopress.gr
Fax +30 (2310) 208731

- “Παιδιά της Ελπίδας” του συμπατριώτη μας από τη Ζέρμα Μιχ. Παγούνη. Μυθιστορηματική αφήγηση από τη ζωή των παιδιών στις Ανατολικές χώρες.

(Εκδόσεις ΔΩΔΩΝΗ - Αθήνα Ασκληπιού 3 Τηλ. 3825485).

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

*Δήμος Μαστοροχωρίων. Μαστοροχώρια. Ιστορία και Πολιτισμός.
Οδηγός γνωριμίας με το Δήμο Μαστοροχωρίων. Ν. Ιωαννίνων.
Έκδοση "ΕΛΜΑ" 2005, σσ. 1-126.*

Ο νεοσύστατος Δήμος Μαστοροχωρίων, συστήθηκε σύμφωνα με το σχέδιο "Καποδίστριας" και συμπεριέλαβε στη διοικητική του δικαιοδοσία 13 χωριά-κοινότητες που βρίσκονται από τα πανάρχαια χρόνια στο Βόρειο τμήμα της Επαρχίας Κόνιτσας του Νομού Ιωαννίνων. Τα χωριά αυτά χτισμένα στα ριζά του Γράμμου σε περιβάλλον φτωχό και απέριπτο, αλλά με άφθαστο μεγαλείο και πολυκύμαντη Ιστορία παρέμειναν ζωντανά και ακμαία από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι τις μέρες μας. Αξίζει λοιπόν ν' ασχοληθεί κανείς προσεκτικότερα με την ιστορία, το βίο, τον πολιτισμό αυτής της ακροθιάς της ηπειρωτικής γης και του Ελληνισμού και ιδιαίτερα με τα χωριά που υπάγονται στο Δήμο Μαστοροχωρίων, μια περιοχή με πλούσια λαϊκή παράδοση και ιστορία. Γι' αυτό είναι άξια επαίνου η έκδοση του βιβλίου - οδηγού, γνωριμία με τα χωριά μας από τους ανθρώπους του Δήμου, τους συντοπίτες Δημοτικούς Συμβούλους, οι οποίοι ασχολούνται με τα προβλήματά του, αλλά και την ανάπτυξή του, την πρόοδό του και την προσφορά κοινωνικού έργου.

Το περιεχόμενο του οδηγού - γνωρι-

μία με το Δήμο Μαστοροχωρίων αναφέρεται στα παρακάτω θέματα :

1. Τα Μαστοροχώρια και η Επαρχία Κόνιτσας από την αρχαιότητα έως τον 21^ο αιώνα.
2. Το γεωλογικό περιβάλλον.
3. Λαϊκός πολιτισμός.
4. Πέτρινα γεφύρια.
5. Πολιτισμός.
6. Σημερινή κατάσταση.
7. Τα χωριά του δήμου.
8. Εκδρομές στην Αρένα και στο Γράμμο.

Τα κείμενα γράφουν 14 συγγραφείς, οι οποίοι καταθέτουν με το δικό τους τρόπο τον οβολό τους στο "κανίσκι" της τοπικής ιστορίας των χωριών μας. Συλλογικό έργο συγγραφής, ο οδηγός - βιβλίο για τα Μαστοροχώρια στον οποίο οι συγγραφείς κατορθώνουν με γλώσσα σπρωτή και απλή να ταξιδέψουν τον αναγνώστη στο παρελθόν, το παρόν της ιστορίας και του πολιτισμού των χωριών μας και συνάμα να μας καταστήσουν κοινωνούς της σύγχρονης ζωής των ηρωικών, μόνιμων κατοίκων. Με το μεράκι και τη "μαστοριά" της γραφίδας τους έκαναν την αρχή στα πολιτιστικά "δρώμενα" του Δήμου με την "πρωτόλεια" αυτή

Σχόλια

Εκλογικά επίκαιρα

Όσο πλησιάζουν οι Δημοτικές και Νομαρχιακές εκλογές τόσο εντείνονται οι ζυμώσεις των υποψηφίων.

Υποσχέσεις, συναλλαγές, εμφανίσεις σε γιορτές και πανηγύρια, κεράσματα και “χτυπήματα” στην πλάτη παίρνουν και δίνουν απλόχερα σε όλη την επκράτεια και φυσικά δεν μένει απ’ έξω και η δική μας περιοχή.

Όλοι υπόσχονται πως θα είναι καλύτεροι από τους προηγούμενους και θα αγωνιστούν με ανιδιοτέλεια για τα συμφέροντα του λαού φυσικά (καημένε λαέ τι τραβάς!)...

Αυτά προεκλογικά.

Στην ορισμένη ημερομηνία ο “κυρίαρχος λαός” εκλέγει τον α ή β συνδυασμό και η ζωή τραβάει την ανηφόρα που λέει και το λαϊκό άσμα.

Τι γίνεται, όμως, μετά τις εκλογές; Κάποιοι Δήμαρχοι λησμονούν τις υποσχέσεις και απολαμβάνουν μαζί με την προβολή τους και την αξιόλογη χορηγία που μεταφράζεται σε αρκετές χιλιάδες ευρώ ετησίως.

Οι σύμβουλοι συναγωνίζονται για τα δημαρχιακά αξιώματα (Αντιδήμαρχοι, πρόεδροι κ.α) οπότε “αφιλοκερδώς” φερόμενοι εισπράττουν 300 χιλ. δραχμές ή 1.000 ευρώ το μήνα και η ζωή

συνεχίζεται ώσπου να ρθουν οι επόμενες εκλογές μετά την τετραετία για να ξαναρχίσουν τα ίδια....

Τι να γίνει, θα πει κάποιος. Έτσι επιτάσσουν οι Νόμοι και οι θεσμοί στην κοινωνία που ζούμε.

Εμείς θα προσθέσουμε πάνω σ’ αυτά μερικές σκέψεις κι ας θεωρηθούμε ρομαντικοί ή ουτοπιστές, περιοριζόμενοι στα δικά μας, τα τοπικά:

Στην Κόνιτσα, μέχρι τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, δήλωσαν δημόσια δυο υποψήφιοι για το δημαρχιακό θώκο και καταρτίζουν τους συνδυασμούς τους ψάχνοντας εναγωνίως για τους συμβούλους με τους περισσότερους σταυρούς.

Αν γινόταν ένας συνδυασμός με τους πιο ικανούς για τα κοινά συμπολίτες μας, ώστε να αξιοποιήσουμε στο έπακρο το ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής μας, μήπως θα ήταν καλύτερα;

Όλοι, υποτίθεται, αγωνιούν για το καλό του τόπου και γι’ αυτό επιδιώκουν την εκλογή τους, γιατί λοιπόν να μην αγωνιστούμε όλοι μαζί, χωρίς αντιπαραθέσεις, για την προκοπή του;

Παρ’ όλες τις φιλότιμες προσπάθειες των προηγούμενων Δημ. Αρχών, είμαστε πολύ πίσω από άλλες περιοχές της χώρας. Μας χρειάζεται δουλειά, σύμπνοια και επιμονή για ν’ ανεβούμε πιο ψηλά.

Εδώ κάποιος θα διαφωνήσει με το

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

της κας Ζυγούρη Μαρίνας Νομαρχιακής Συμβούλου
στην εκδήλωση Γονέων και Κηδεμόνων του Ενιαίου Λυκείου
Κόνιτσας προς τιμή της Διευθύντριας κας Μιχαηλίδου Επίχαρις

Κυρία Πρόεδρε του Συλλόγου
Γονέων και Κηδεμόνων του Λυ-
κείου μας.

Συχαίρω εσάς και τα μέλη του Διοι-
κητικού Συμβουλίου για την διοργά-
νωση της σημερινής εκδήλωσης και
ευχαριστώ για την πρόσκλησή σας.

Διαβάζοντάς την, ένιωσα ιδιαίτερη
συγκίνηση μα και παράξενη ταραχή....

Αναρωτήθηκα πότε πέρασαν τόσα
χρόνια.

Ανησύχησα στη σκέψη, ότι μπορεί
να στερηθούμε, πλέον, την παρουσία
της αγαπημένης μας κας Μιχαηλίδου.

Της εκπαιδευτικού που διορίσθηκε στο
Σχολείο μας και το υπηρετεί μέχρι και
σήμερα, μέχρι τη συνταξιοδότησή της.

Της εκπαιδευτικού που με την αφοσίω-
ση της και την αγάπη της για τον τόπο
μας, δημιούργησε ρεκόρ συνεχούς πα-
ρουσίας σ' ένα και μοναδικό σχολείο.

Της εκπαιδευτικού που πολύ μας υπη-
ρέτησε και περισσότερο μας αγάπησε.

Σ' ευχαριστούμε αγαπημένη μας κα
Επίχαρις, γιατί έμαθες τα παιδιά μας
γράμματα.

Σ' ευχαριστούμε γιατί τα έκανες παι-
διά σου. Αναγνωρίζουμε την προσφο-
ρά σου στην Κόνιτσα, στην Επαρχία
μας, στη Βόρειο Ήπειρο, στην Ελλά-

δα μας.

Θαυμάζουμε το παράδειγμά σου, τη δύ-
ναμη της θέλησής σου, την αντοχή σου.

Ήσουν και θα είσαι πάντα πηγή δύ-
ναμης και αισιοδοξίας για όσους σε
γνώρισαν.

Σ' εμάς τους ευεργετημένους σου,
που αναρωτιόμαστε συνεχώς: "Πώς τα
προλαβαίνει όλα."

"Πώς μπορεί και μας στέλνει με χίλι-
ους τρόπους, με χίλια μέσα, από χίλια
πόστα, μηνύματα αγάπης, θυσίας, και
πνευματικής στήριξης."

Από το Σχολείο, από το Οικοτρο-
φείο, από το Ραδιοφωνικό Σταθμό, α-
πό τους κύκλους μελέτης Της Αγίας
Γραφής, ακόμη και από το περπάτημά
της στους δρόμους της Κόνιτσας.

Αγαπημένη μου Χαρά,

Χαρά της Κόνιτσας.. Επέτρεψέ μου
να σε παρακαλέσω και ως συνταξιού-
χος να μείνεις στην Κόνιτσα. Να μη
στερηθούμε το χαμόγελο σου.

Τέλος επέτρεψέ μου να σου ευχηθώ
υγεία και να σου δώσω ασπασμό ευ-
γνωμοσύνης, αναγνώρισης και τιμής.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Ζυγούρη Ευαγγελίδου Μαρίνα, Προϊστα-
μένη του Κ. Υ. Κόνιτσας, Νομαρχιακή Σύμ-
βουλος

- ΤΑ ΚΟΥΔΑΡΙΤΙΚΑ -

- Γλωσσάριο των κτιστών και μαραγκών που το γέννησε η αδήριτος ανάγκη της ζωής των.

- Τέτοια γλωσσάρια συναντώνται και σε άλλα επαγγέλματα, όπως τα Μπουκουρέϊκα των ραφτάδων τα Ρόμκα των γύφτων. Και Αλειφιάτικα-Μπουτζούρικα-των Καλατζήδων.

- Τα γνήσια Κουδαρίτικα της επαρχίας Κόνιτσας δημοσίευσε ο Δ. Σάρρος - (Λαογραφία τ.Ζ. 1923-534).

Την αυθεντική αυτή συλλογή παραθέτω πιο κάτω ως έχει:

- Εκ παραδρομής ίσως, ο λαογράφος δεν περιέλαβε και το Πεκλάρι στα Μαστοροχώρια -

- Το Πεκλάρι ήταν την εποχή εκείνη ΜΑΣΤΟΡΟΜΑΝΑ- αξιόλογοι κουδαραίοι, πραγματικοί τέκτονες της πέτρας, πελεκάνοι, που άφησαν με την τέχνη τους εποχή στα πέτρινα οικοδομήματα που διασώζονται μέχρι και σήμερα. Μοναδικοί στις πέτρινες στέγες των σπιτιών (Σκεπές με πλάκα). Σήμερα οι νέοι μας δεν ακολούθησαν το επάγγελμα των παππούδων-πατεράδων μας. Ελάχιστοι πλέον οι κουδαραίοι μας και ανήμποροι. Αφιερώνω με σεβασμό και εκτίμηση την συλλογή αυτή στους αείμνηστους εκείνους Κουδαραίους και στον αγαπητό ΒΑΓΓΟ ΒΟΥΡΔΟΥΚΑ, εκπρόσωπο της τελευταίας γενιάς των Κουδαραίων εκείνων.

- Πολλοί λαογράφοι - ιστορικοί ασχολήθηκαν με την γλώσσα των Κουδαραίων.

- Εγώ φρόντισα και ανακάλυψα το αυθεντικό γλωσσάριο των τεκτόνων της επαρχίας Κόνιτσας, καταχωρημένο και αρχειοθετημένο στην Εθνική μας Βιβλιοθήκη.

- Έρευνα - συλλογή - Μελέτη - Αρχείο - Σπύρος Λιανός - Κώστας Γ. Κίτσιος.

Συνθηματική γλώσσα των τεκτόνων και κτιστών των χωρίων Κονίτσας της Ηπείρου (Μόλιτσας, Βούρμπιανης, Πρυσόγιαννης, Χιονάδων, Κερασόβου, Ισθόρου, Τουρνάβου, Λισκασιίου).

Αι πλείσται των λέξεων είναι της κοινής ελληνικής, εν άλλη σημασία, άλλαι συμβολικά ή περιγραφικά ή πεποιημένοι και άλλων ξένων γλωσσών (Ιταλικής, Τουρκικής, Βλάχικης, Αλβανικής, Σλαβοβουλγαρικής) Πάσαι δε φωνητικώς υπάγονται στους κανόνες των ιδιωμάτων της βορείου ελληνικής. Έτσι: α)πας άτονος φθόγγος της μεσημβρινής Ελληνικής ε και ο προφέρεται ως ι και ου β) όπου η μεσημβρινή Ελληνική έχει φθόγγο ι και ου άτονο, τα ιδιώματα της βορείου Ελληνικής δεν έχουν πλήρες φωνήεν αλλ' ή ίκνος τι μικρόν αυτών ή μηδέν.

Τα Κουδαρίτικα της Κονίτσας, όπως άλλωστε και άλλες συνθηματικές γλώσσες, επηρούντο μυστικά από αυτούς που δεν τα χρησιμοποιούσαν και έτσι δεν ήταν εύκολη η πλήρης καταγραφή τους. Παρατίθενται εδώ μερικές από τις λέξεις και τις εκφράσεις τους.

επιχείρημα: αυτό δε γίνεται γιατί σκοπτάφτουμε στις ατομικές φιλοδοξίες, τα συμφέροντα, στο γόητρο των κομμάτων κ.λ.π.

Κι εμείς απαντούμε: Ας γίνει ένα συμφωνητικό με τους επίδοξους υποψήφιους Δημάρχους, μια διετία ο ένας, μια διετία ο άλλος και αν παρουσιαστεί και τρίτος υπάρχουν κι άλλα αξιώματα να πάρει κι αυτός.

Τα παραπάνω ισχύουν και για το Δήμο Μαστοροχωρίων.

Έτσι θα μπορούσαν να διορθωθούν τα κακώς κείμενα χωρίς το λεγόμενο “πολιτικό κόστος” που ευνοεί τις κάθε είδους συναλλαγές και διαιωρίζεται η κακοδαιμονία στον τόπο.

Εμείς, μερικές σκέψεις κάνουμε, ορμώμενοι από ανυστεροβουλία και πόθο για ένα καλύτερο μέλλον του τόπου και ο νοών νοεΐτω!

Σ.Τ.

Στο Κεφαλοχώρι (πρώην Λυκόρραχη) του Δήμου Μαστοροχωρίου το Κ.Κ.Ε. για να τιμήσει τα 60 χρόνια από την ίδρυση του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας, δίπλα στο χωριό μας εκεί που ακόμη υπάρχουν παλιά πολυβολεία, έστησε συμβολικό μνημείο.

Έτσι την Κυριακή 2 Ιουλίου, στις 2 το μεσημέρι συγκεντρώθηκαν 4-5 χιλιάδες κομμουνιστές απ’ όλη την Ελλάδα που ήλθαν με κάθε μεταφορικό μέσο.

Είχε γεμίσει η πλατεία και όλοι οι γύρω δρόμοι του χωριού. Η μεγάλη πλειοψηφία ήταν νέοι αλλά και πολλοί παλιοί μαχητές του Δ.Σ.

Λίγοι ήταν εκείνοι οι νέοι που έφθασαν μέχρι τη θέση, του μνημείου γιατί

ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ Δ.Σ.Ε.

ο χώρος ήταν μικρός και απόμακρος.

Στην πλατεία είχαν στηθεί μεγάφωνα και τηλεοπτικές οθόνες και από εκεί έγινε η παρακολούθηση της ομιλίας

της Γ.Γ. του Κ.Κ.Ε. κ. Παπαρήγα η οποία αναφέρθηκε στο σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκε ο Δημ. Στρατός και τις θυσίες του.

Λειτουργήσε και ιατρείο υπήρχαν ασθενοφόρα για κάθε ενδεχόμενο (δεν χρειάσθηκε).

Η Αστυνομία είχε λάβει όλα εκείνα τα μέτρα για την διευκόλυνση της κίνησης και έτσι παρ’ όλο τον συνωπισμό δεν δημιουργήθηκαν προβλήματα.

ΣΩΤ. ΦΑΣΟΥΛΗΣ

Θόδωρους = η ρακή. " Να τρουχέψουμε έ-
να Θόδωρου " = να πιούμε μια ρακή

Καλουέριφι (καλογέρεψε) = ενύκτωσε
καλόηρους (καλόγηρος) = η νυξ
καματηρό = βους, βόδι
κάντζιου (η) = η κοιλία
καντζιούρου (η) = η έγκυος, εγγαστρωμένη
καρδουβότανου (το) - άρτος, ψωμί
καρφιά (τα) = κεράσια
κατσάλα (η) = σκύλλα
κατσάλι = σκυλί
καυτηρά (τα) = κρομμύδια
καψάλα (η) = η φυγή
καψαλίζου και καψαλώ = φεύγω, δραπε-
τεύω
καψάλα - φύγε - "καψάλα να μη μανέψ'ς
γκαβές" = φεύγα να μη φας ξύλο
καψάλ'σι = έφυγε
καψουκάρδια (τα) = κρομμύδια
κινέφισ = λαγός
κιούρου (η) = εορτή , και εκκλησία
κούδας (ο) = κτίστης, μάστορας
κουκκουρόζους = αραβόσιπος
κούκκους = ο βασιλεύς, ο Σουλτάνος
κουλουκάτσ' (κωλοκάτσι) = κάθισμα
κουντό = το πρόγευμα
κουπί και κ'πί (κωπί) = κοχλιάριο, χλιάρι,
κουτάλι
κουρουδίστικα ή μαστορίτκα = κουδαρίτικα
κουρκουμβέτ(ι) = κολοκύνθη
κουρνούτ'ς (κουρνούτης) = βλάχος, βλαχο-
ποιμήν
κούρτ'ς = γέρων
κούρτου και κούρτ'σσα = γραία
κουσσ'ύβια (τα) = σταφύλια
κουτσιουνόρα (η) προβατίνα
κουτσουλουπόντικα & κουτσ'λουπόντ'κα
(τα) = τα γράμματα
κουτσουλουπουντικιάρης & κουτσουλου-
ντικιάρ'ς = διδάσκαλος

κούφια (η) = η εκκλησία
κούφιου (το) = οικία, σπίτι
κουφτηρό = σπαθί κραβασαράς = ξενοδο-
χείο, χάνι
κραβασαρτζής - ξενοδόχος
κράνια (τα) = χρήματα
κρανιάρια (η) = βαλάντιο, σακκούλα κρήνα
(η) = κεφαλή
κυραμάρου (η) = αλεπού

Λαγός = ο άνδρας, ο υιός του οικοδεσπότη
λαγούδι και λαγούλι - το παιδί
λαχανάς = κατής λόθρα (η) = παράς
Λιουπάρα (η) = αγελάδα,
λιουπάρι = βόδι
λουμάδα(η) = πλαξ, πλάκα
λουμαδιάζου = στεγάζω, σκεπάζω λουσιό-
τι = νερό

Μαγκούτι = πυροβόλο, τουφέκι
μακρουούρα (η) = γαλή, γάππα μακώνου
= κρύπτω
μανάς = κλέπτης "ξισύρθ'καν μανάδες· ήλ-
θαν κλέφτες
μανεύου = τρώγω "τι θα μανέψουμε ,κού-
δα, του μακρύ;" = τι θα φάμε,μάστορα,
το γεύμα;
"μάνιφι γόρου " = έφαγε βωδινό κρέας
"θα μανέψουμε ζιούπινα μι κουρκουμβέ-
τι=θα
φάμε πίπτα με κολοκύθι
μάνου (το) = άρτος, ψωμί
μανούρ' = λίθος, λιθάρι
ματσούκα (η) = πήχυς "πόσις ματσούκισ
τράβ'σις σήμιρα;" = πόσους πήχεις έκτισες
σήμερα;
μαουρζούμ' = καφές
μαουρμμάτα (η) = ελιά
μαουρμούτσ'νους - φούρνος
μαουρσκούφ'ς = παππás
μέλους(ο) = Τούρκος

Αβδαλ(ι) ή αβδάλου = τυρί
αγκίδα (n) = κόρη
αγουγιάτις (αγωγιάτες) = τα πόδια
αλιστούρ' (αλεσιτούρι) = απόπατος
αλ' πουμμάτα (αλεπομμάτα) = λίρα χρυσή
αλ' πουμμάτικο = εικοσάφραγκον
ανθίζουν οι κρανιές = υπάρχει φόβος από
Τούρκους ή ληστές
απαλούδι = 1) βούτυρο 2) λάδι
"απαλούδι απού ζουρκλίδια = βούτυρο από
γίδα,
απαλούδι απού μαυρομμάτις = λάδι από
ελιές"
αρκούδα = η Ρωσία
άρμενα = φορέματα
αρβανίτσα (αρβανίτισσα) = το καρύδι
Βαγγέλου(n) = οκνηρία, τεμπελιά
βάζου = αποθνήσκω, έβαξι = απέθανε
βαρειά(n) = η οκά
βέτα(n) = Αλβανός
βέτσιου(n) = θύρα
βιζιώνου και βζιώνου και παίρνου
βίζιου = βλέπω, αντιλαμβάνομαι
βιτσιόπ'λου(βειτσιόπουλο) = παράθυρο
βλασάρα = αδελφή
βλασάρ = αδελφός
βουρλή = δραχμή
βάγκους = γύφτος
βαγκσσα = η γύφτισσα
βαρός = κύριος (νοικοκύρης)
βελου = γάλα
biz'birékou = φακή
βιλιόκου = ασβέστης
Γιάνν'ς = το γάλα.
"Έβαλαν τού Γιάνν'στ'φ(υ)λακή κι τούν δέρ-
ν'η αγκίδα" = έβαλαν το γάλα εις την
δρουβουλίτσα(στενόμακρο δοχείο) και
το κτυπά η κόρη
γίδα = ψείρα
γκ-(ιδέ g)
γνώσι = άλας

γράφου = δίδω
γρίβας = χιών
γυαλιά(τα) = οι οφθαλμοί, τα μάτια
γυαλίζου = βλέπω
γαβαγγέλου(n) = η γκίζα, είδος μυζήθρας α-
πό γάλα
βραστό χωρίς βούτυρο
γαβιάζου = πολεμώ, κτυπώ γαβιαζ'του βελου
η δέντσκα = βαρεί (κτυπά) το γάλα η γυ-
ναίκα-γαβιάζουντι = κτυπούνται, μάχο-
νται, πολεμούν γαβιασμός = πόλεμος
γαδένους = τοίχος - "πόσον γαδένου τράβ'σις
σήμερα;" = πόσον τοίχο έκτισες σήμερα;
gadziός = κύριος, οικοδεσπότης
γαλίνα = όρνιθα
gidzinάρ' = όνος, γάιδαρος
γινεύου = κοιμάμαι
γινους = ύπνος
γορου = βους
Δέντρους = γαμβρός
Δέξιους - Χριστιανός, Έλληνας Του δέξιου ή
δέξικου (εν Λισκάτσι) = το ελληνικό, η
Ελλάς, αντίθετο του ζερβιού = η Τουρ-
κία
δένα (n) = ημέρα
δέντσικα ή δέντσ'κα = η γυνή
dzούλιου (n) = βρίζα
dicher = ημίονος, μουλάρι
δούκανους = μέγας
δριάνους = πήρα, σακκούλι
Ζαφείρ'ς = 1) μύς, ποντικός 2) Εβραίος
ζγκούρου = γάπα
ζέρβιους ή ζέρβ'κους = ο Τούρκος Του
ζερβιού = η Τουρκία
ζιούπινα (n) = η πίττα
ζίτους (ο) και ζ'ίτουν - ο σίτος
ζουρκλίδα (n) = αίξ, γίδα
ζουρκλίδ(ι) = ερίφιο, κατσίκι, γίδι
Ήσ'κίους (ο) = φυλακή

ΚΥΠΕΛΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ 2006 ΚΟΝΙΤΣΑ 23-25 ΙΟΥΝΙΟΥ

Ενας από τους σημαντικότερους αγώνες ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ, αγώνας βαθμολογίας έγινε στο Εθνικό Στάδιο Κόνιτσας από 23-25 Ιουνίου 2006. Το ΚΥΠΕΛΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ 2006 2x70m ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΓΥΡΟΣ ΑΒ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ στο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ και ΣΥΝΘΕΤΟ ΤΟΞΟ.

200 περίπου αθλητές και αθλήτριες από 35 Σωματεία της χώρας έδωσαν το παρόν στον αγώνα αυτό.

Η συνεργασία του Σωματείου της "ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ" και της ΕΦΟΤ (Ελληνική Φίλαθλος Ομοσπονδία Τοξοβολίας) ήταν άψογη.

Οι αθλητές-τριες και παράγοντες φιλοξενήθηκαν ως προς τη διαμονή στις Σχολές του Δήμου Κόνιτσας ΣΕΚ. Συνοδοί και θεατές γέμισαν τα καταλύματα της πόλης.

Αγωνιστικά σημειώθηκαν 2 πανελλήνια ρεκόρ στον Ολυμπιακό γύρο του Συνθέτου Ανδρών και στην κατάταξη των 70μ. στην κατηγορία Συνθέτου Εφήβων. Οι αθλητές της "ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ" έκαναν καλή εμφάνιση με τους ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ, ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟ ΠΕΤΡΟ και ΤΕΦΟ ΑΝΔΡΕΑ να προκρίνονται στον Ολυμπιακό γύρο. Συμμετοχή στους αγώνες είχαν και οι ΚΙΤΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ και ΚΑΣΟΥΡΑΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

"Πότε θα περάσει ένας χρόνος να ξανάρθουμε";

"Άγιος Τόπος αυτός". "Εγώ δεν ρίχνω, θα χαζεύω τον χώρο". "Συχαρητήρια και μόνο συχαρητήρια".

"Ευχαριστούμε για όλα" Συγκινητικά λόγια ανθρώπων που συμμετείχαν στον αγώνα.

Θα πρέπει να ευχαριστήσουμε σαν Δ.Σ. του Σωματείου "ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ" όλους όσους συνέβαλαν επώνυμους και ανώνυμους στον αγώνα.

Το Σύλλογο "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΟΜΙΟΥ" που ο πρόεδρος του κ. ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ μας έδωσε τα τραπέζια και τα καθίσματα των αθλητών-τριών.

Το Δ.Σ. των Σχολών ΣΕΚ που ο διευθυντής κ. ΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ ΧΡΟΝΗΣ και το προσωπικό διευκόλυναν τη διαμονή των φιλοξενουμένων (Κωστάκης-Θανάσης-Φιλιώ-Λουκία κ.λ.π).

Τον ακούραστο υπάλληλο του Σταδίου Παύλο Σέρρα που έγινε θυσία για όλους ώστε ο χώρος να είναι άριστος.

Το Βιβλιοπωλείο του Νίκου Πλούμη για την προσφορά του.

Την Εταιρεία Ηλίας Μουλαϊδης-Κυρίτση Ελένη ΟΕ για την προσφορά της.

Το Ψητοπωλείο Κώστας Σουρλούκας για την προσφορά του.

Το Studio Ράπτης Λάμπρος για την προσφορά του.

Το Μηχανικό Λάκκα Χρυσόστομο

μετάξι = κόρτιο, χορτάρι
μούκας (ο) = η νύφη
μούκου = σιώπα
μουλύβ' = μήλο
μουλύβια = μήλα
μπ - ιδέ b

Νιρουπούλ(ι) = ψάρι Νι - ιδέ d

Ξισέρνιτι (ξεσέρνεται) και ξεσυρνιέτι = έρ-
χεται

ξισύρθκι και ξισυρίθκι - ήλθε ξιφιλιάζου (ξε-
φελιάζω) = λέγω

ξ'νή (ξυνή) (η) = η μυτιά ή πρέζα του ταμ-
βάκου-ούτως ευτραπέλως και εν Ζαγο-
ρίω "δόσε μας μια ξ'νή

"ξυπουλ'σιά & ξπουλσιά(η) = τα υποδήματα,
τα παπούτσια

ξυστρίζου = διώκω - "τουν εξύστρισα" ή
"τόβαλα ξυστρί (ή ξστρί)" = τον έδιωξα

Όρματους = καλός

όρματ (η) = καλή όρματου = καλόν

Παραμ'θιώτ'ς (Παραμυθιώτης) = το ρύζι
πασπάλ (η) - το αλεύρι

πασπαλιάρ'ς = ο μυλωνάς

πλατειά (η) = η πόλις

πλατύ (το) = αμπέλι

πλιάμισα (η) = η καλύβη

πραβίζου - κάμνω, φκιάνω πρασ'νάδια (τα)
= τα λάχανα

πρησκουκοίλια (τα) = τα φασόλια

πρόβια (η) - η προσφορά, λειτουργιά

Ράζου = δίδω - έρραξι = έδωσε

ράνους = ήλιος

Σκαρίζου = έρχομαι, σηκώνομαι

σουβληρός = ο αέρας

σούμμα = πολύ

σουρκλίδα = αίξ, γίδα

σουρκλίδ(ι) = ερίφιον

σουρκλιδιάρ'ς = αιγοβοσκός, βοσκός

σουφρώνω = κλέβω

σταμεύου = αργώ, μένω αργός

στάμου (η) = η αργία

στάχι (η) = η πυρίτις, μπαρούτι

σιρνάρ' (σερνάρι) = το αυγό

σιρναρίζου = γελώ

στρουγγυλό = το γρόσι

στρουγγυλουμύτ'ς = κοίρος

σφούγγους (ο) = το μανδήλιον

Ταμπακίζου = κλαίω

τραβηχτή (η) = η οκά τρουχεύου = πίνω

τρουχεύουμι = μεθώ

τρουχός = κρασί

τσαπί = δρόμος

τσαπίζου = οδοιπορώ

τσάρους = χώμα

τσ'έλιους = τραχανάς

τσέρους = κρέας

τσ'ουκάλου (η) = ωρολόγιο

τσ'ούλικους = μικρός

τσιπούρ' = παπιάς

Φασόλια = δόντια

φλιτούρι = βιβλίο

φουράδι = ξύλο

φουραδίζου - κάμνω "Του φουράδισα όρ-
ματου" = Το έκαμα καλό

φουρεί = έχει

φουσκουκοίλια (τα) = τα φασόλια

φουτηρή = η λάμπα

Χήνα (η) = χίλια - "Μια χήνα" - μια χιλιάς

χλιμίτ (το) = κριθάρι

χουζουρεύ(ει) = βρέχει

χουζούρου (η) = βροχή

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΑΣ

Υπάρχουν άνθρωποι των οποίων την παρουσία στη ζωή σου δεν μπορείς να λησμονήσεις. Η ίδια σου η ύπαρξη μαρτυρεί το πέρασμά τους, όταν μάλιστα συμβαίνει να είσαι μαθητής τους 5 χρόνια. Αναφέρομαι στον καθηγητή, τον άνθρωπο, τον εκπαιδευτικό Νικόλαο Ρεμπέλλη που και σήμερα ακόμη με τα γραπτά του στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ μας συγκινεί και αυτή η συγκίνηση σμίγει με την θύμηση και φτιάχνει την ευγνωμοσύνη.

Βαθύρριζο πνευματικό δένδρο, ο καθηγητής μας Νικόλαος Ρεμπέλλης που στη σκιά του δροσίστηκαν πάρα πολλά παιδιά της επαρχίας μας και όχι μόνο, και πολλά χόρτασαν από τους καρπούς του, μεταξύ των οποίων και εγώ, γιαυτό όσα και να πεις αισθάνεσαι ότι δεν είπες τίποτα.

Παιδί ενός ηρωϊκού πολύτεκνου δασκάλου του Χαράλ. Ρεμπέλλη γνωστός στην επαρχία μας από το βιβλίο του "ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ" τον μεγάλωσε και τον μόρφωσε ελληνοχριστιανικά στην ορεινή Βουρμπιανίτικη γη, σπούδασε καθηγητής Φιλολογος και διορίστηκε στην Κόνιτσα τα δύσκολα πέτρινα χρόνια 50-55, που η επαρχία μας μετρούσε τις πληγές ενός παρανοϊκού εμφυλίου.

Υπήρξε υπεύθυνος, ειλικρινής, και

τίμιος χειραγωγός των μαθητών του, συνειδητός εκπαιδευτικός, ανθρωπίνος στην φτώχεια μας και την ανέχεια, συμπαρίστατο σιωπηρά στην πονεμένη αγωνία μας. Λαχταρούσε το γνήσιο, το ασυμβίβαστο, το αληθινό. Αρχοντικός στους τρόπους και την επικοινωνία με τους μαθητές του μέσα στην αίθουσα και προσπαθούσε να μεταγγίσει την γνώση με τρόπο που να μας γίνει κτήμα μας πολλές φορές πειστικός και σκληρός στις απόψεις του.

Βαθύς γνώστης και λάτρης των αρχαίων συγγραφέων και ιδιαίτερα του "Σωκράτους". Πρόσφατα έγραψε στο περιοδικό σας για τις "τελευταίες στιγμές του Σωκράτους στην ζωή" και όταν το διάβασα με κυρίευσαν ανάμεικτα συναισθήματα, και το κύμα των αναμνήσεων άρχισε να με περιλούει.

- Μαθητής τότε της Στ' οκτωταξίου Γυμνασίου, διαγωνιζόμασταν για πρώτη φορά σε άγνωστο κείμενο των αρχαίων.

Όλοι μας είχαμε επικεντρώσει το ενδιαφέρον μας στον Θουκυδίδη. Όταν όμως μπήκε στην αίθουσα και καμαρωτός άρχισε να μας απαγγέλλει: "Ήρκεσε μοι δηλώσαι ότι ο πατήρ μου μήτε περί θεούς ασεβήσαι μήτε περί ανθρώπους άδικος φανήναι, περιπαντός εποίητο..." Και οι 24 μαθηταί μείναμε σαν αγάλματα, αμέσως πλαγίως προσπάθησε να μας βοηθήσει και να μας διώξει το άγχος που μας εί-